

PANORAMA

28 SEPTEMBER 1939 — No. 39

LOSSE NUMMERS 15 CENT

JANMAAT MET
Z'N HARMONICA

KIRCHSACH

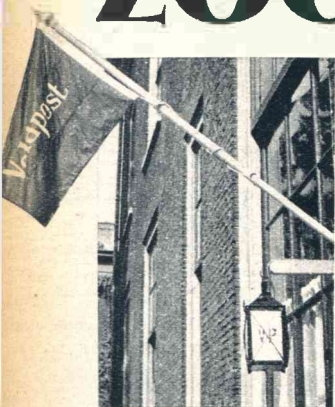
IN DIT NUMMER: DUIKBOOTEN EN HUN INRICHTING

De ochtendtreinen voeren al dadelijk uit alle deelen des lands de postzakken op het veldpostkantoor aan en het sorteren van den veelsoortigen inhoud wordt dadelijk door een uitgebreid personeel ter hand genomen.

U ziet: de lokettenkasten, die dienen om de poststukken te sorteren naar de legeronderdeelen, waar zij afgeleverd moeten worden, zijn op de veldpostkantoren zóó ingericht, dat zij bij verplaatsing gemakkelijk samengevouwen en zonder moeite verhuisd en weer opgesteld kunnen worden.

ZÓÓ WERKT DE VELDPOST

Er is misschien geen enkele maatregel van heel onze mobilisatie het publiek met zooveel kracht en nadruk en bij zoo voortdurende herhaling ingescherpt en ingehamerd als wel de invoering van den Veldpostdienst.

Maar er is dan ook zeker geen legerdienst, waarbij het thuisgebleven publiek evengoed als de opgeroepen militairen zoo'n groot belang heeft, én waaraan

het juist zelf in dat eigen belang zoo'n stipte medewerking heeft te verleen als aan die Veldpost.

Maar waarom dan ook zoo'n militaire post-op-eigen-houtje en zoo'n ingewikkelde, geheimzinnige manier van adresseeren?

Op de eerste plaats in het militaire belang: wanneer aan iedereen de legering en dus ook de opstelling van de verschillende legercorpsen en al hun onderdeelen bekend zijn, zouden die ook een eventueelen aanvaller lang van te voren al tot richtlijn bij zijn

actie kunnen dienen. Vandaar die geheimhouding.

En tweedens: het leger en zijn onderdeelen zijn zóó beweeglijk, zoowel in mobilisatietijd als in geval van een onverhoopten oorlog, en het adres van een militair is dus zóó veranderlijk, dat een normale wijze van adresseeren telkens weer door verplaatsingen de grootste wanorde zou veroorzaken.

De militaire postdienst, de Veldpost, die, onder inspectie van den luitenant-kolonel T. van Houwelingen, een onderdeel is van den Etappen- en Verkeersdienst, waarover de kolonel van den generaal staf, H. H. Thoden van Velzen, de algemeene directie voert, beschikt over de geheim te houden gegevens omtrent de legering en de verplaatsing van de legeronderdeelen. En wanneer een adres maar het juiste onderdeel nauwkeurig vermeldt, waartoe een gemobiliseerde behoort, dan bezorgt die Veldpost de correspondentie met volmaakte betrouwbaarheid te bestemder plaatse.

De Veldpost kent twee soorten van kantoren: de permanente, die in de vaste stellingen gevestigd zijn, bv. in de Vesting Holland, de Stelling Den Helder, het Commando Zeeland, enz. en tweedens verplaatsbare veldpostkantoren, die mede trekken met het mobiele oorlogslichaam, het Veldleger. Elk van de Legercorpsen bezit zoo'n eigen, verplaatsbaar veldpostkantoor. Twee hulp-expeditiekantoren en één hoofd-expeditiekantoor vormen de top-organisatie boven de dertien veldpostkantoren.

Wanneer nu maar een adres het Legercorps vermeldt, waarbij de geadresseerde is ingedeeld, of de Stelling of het Territoriaal Commando, dan kan zoo'n brief door het burger-postkantoor van afzending onmiddellijk naar het betrokken veldpostkantoor worden verzonden, en binnen een dag bezorgd zijn. Vermeldt het adres zoo'n gegeven niet, dan moet de brief eerst over een der hulp- of het hoofd-expeditiekantoor reizen, waar de Veldpost-ambtenaren nagaan, bij welk van de veldpostkantoren het

epistel thuishoort. Gevolg: aanmerkelijke vertraging. Niet door de schuld van de Veldpost, maar door die van den afzender.

En dat is nu nog niet het ergste, wat een veldpostbrief overkomen kan. Erger wordt het, wanneer het adres geen of verkeerde cijfers betreffende compagnie, bataljon of regiment vermeldt, en het poststuk dagenlange reizen moet afleggen langs allerlei legeronderdeelen, waar het niet thuishoort. En in dat opzicht hebben we op de veldpost- en expeditiekantoren, die wij bezochten, de ongelooflijkste staaltjes van slordigheid beleefd.

Op elk dier kantoren is een aantal ambtenaren met niets anders belast dan met het ontwarren van de puzzles, die het publiek van de adressen maakt. Natuurlijk ligt dat niet enkel aan de afzenders, maar vaak ook aan de geadresseerden, die aan hun relaties geen volledig en juist adres hebben doorgegeven. Maar hoe moet de Veldpost een brief terechtbrengen, die, behalve den naam, alleen vermeldt: Luchtdoelafweer, Veldleger. Of een koortsfantasie als: 1171 sectie Veldpost.

O ja, in het begin der mobilisatie spraken ook de voortdurende verplaatsing der troepen én de stort-

Zoowel op de centrale expeditiekantoren als op de veldpostkantoren vindt 'n aantal ambtenaren dag in dag uit zijn taak in het oplossen der adres-puzzles, die een vlote bezorging onmogelijk hebben gemaakt.

Voorbeelden van juiste adresseering naar de Veldpost

Aan den sergeant F. Streepstra

Verbindingsafdeeling van het IVe Legercorps
Veldleger.

Aan den dienstplichtige J. M. Treurniet

3e Compagnie, IIIe Bataljon, 27e Regiment Infanterie
Stelling van Den Helder.

Aan den korporaal J. Piot

Grenswachtdetachement Ter Apel
Territoriaal Commando Friesland.

Het hoofd-expeditiekantoor, de top-organisatie van de Veldpost, is gehuisvest in een nieuwgebouwd Haagsch hulppostkantoor. Hier komt alles terecht, wat niet door de burgerpostkantoren onmiddellijk aan een bepaald veldpostkantoor kon worden doorgezonden door gebrek aan volledige of juiste adresseering. Rondom staan rijen sorteerkasten en in het midden hangen de zakken gereed, waarin de stukken naar elk afzonderlijk veldpostkantoor worden doorgezonden.

Tweemaal daags verlaten de gesorteerde en voor elk legeronderdeel samengebundelde poststukken het veldpostkantoor om per auto rondbezorgd en uitgereikt te worden.

vloed van correspondentie, die in de eerste opwind-
ing loskwam, een woordje mee als oorzaken van
vertraging. Maar daarmee is al sinds weken afge-
rekend. Goed geadresseerde stukken worden op het
oogenblik, zooals wij constateeren konden, den dag
na verzending aan den geadresseerde afgeleverd.

Het systeem van de Veldpost is eenvoudig, de
organisatie is efficiënt, de outillage is royaal: de
dertien veldpostkantoren bezorgen tweemaal daags
alle ingekomen stukken met auto's aan de leger-
onderdelen in hun rayon.

En: de goede wil is roerend. Het is waarlijk niet
te begrijpen, met hoeveel geduld en vernuft er
getracht wordt, van de duizenden onbeholpen,
foutieve en onvolledige adresseeringen toch nog te
maken, wat er van terecht te brengen valt. In dat
opzicht is de Veldpost een voorbeeld van service.
En terecht: de legerleiding beseft te goed het belang
van een geregelde communicatie tusschen de gemobi-
liseerden en hun vaak in zorg achtergebleven betrek-
kingen. De opgeroepen moeten al offers genoeg
brengen en de troost van het wederzijdsch contact

met hun huisgenooten en
familie is al het laatste,
dat hun misgund kan wor-
den. Vandaar dat aan de
Veldpost geen moeite en
zorg gespaard worden.

Daarvan kunnen onze
foto's een indruk geven. En
misschien draagt ook het
zien van de graagte, waar-
mee de post ontvangen en
gelezen wordt, ertoe bij,
dat de verzenders wat zorg-
vuldiger gaan omspringen
met de cijfertjes en letter-
tjes, die het adres vormen
van hun anders voor
de Veldpost onvindbaren
landsverdediger.

De aankomst van den veldpostauto is tweemaal per dag een feestelijk moment in ieder legeronderdeel.

En het hartstochtelijkste kaartspel wordt gestaakt voor brief of krant, die de facteur heeft uitgereikt.

DE LEEUW VAN ORANGE

De zwartgehaarde kapitein van het ministerie van oorlog beantwoordde het saluut van korporaal Jouvenet met een stug hoofdknikje. Korporaal Jouvenet maakte model rechtsomkeert en stapte de hal uit, langs hooggeplaatste officieren en zenuwachtige ordonnansen, die onophoudelijk af- en aanrenden. In de rue de Dominicus stond een groote menschenmenigte verzameld, die begeerig, maar tevergeefs wachtte op oorlogsnieuws en zich bij gebrek aan beter den tijd kortte met het bespreken van de duizenden één fantastische geruchten, die in deze eerste mobilisatiedagen in Parijs de ronde deden.

Op den hoek van de rue de Dominicus bleef korporaal Jouvenet staan voor een groot aanplakbiljet. „Circus Benjamino, de grootste attractie van Europa”, stond op de aankondiging gedrukt. „Standplaats Bois de Boulogne. Dagelijks optreden van La Reine des Lionnes. Sensationeel. Fantastisch.” En daaronder stond 'n tengere jonge vrouw afgebeeld, gehuld in een costuum van gouden en zilveren loovertjes, die zich lachend de angstwekkende liefkoozingen liet welgevallen van 'n vijftal jonge leeuwen. Een mobilisatiebevel was half over 't affiche heen geplakt.

Korporaal Jouvenet staarde naar die afbeelding met leegte oogen. Dat alles was voorbij. Signor Benjamino had zijn circus gisteren hals over kop op moeten breken. Vanmorgen was hij vertrokken en de leeuwen had hij naar Italië meegenomen. In Parijs mochten ze niet blijven in verband met het luchtgevaar en daarenhoven werden ze beschouwd als nuttelooze eters. La Reine had geschreid, toen zij ze zag vertrekken en zelfs hij, Achille Jouvenet, had slechts met moeite zijn tranen kunnen weerhouden. Samen hadden zij hun beschermelingen opgekweekt en grootgebracht van welpen van nog slechts een paar weken oud en niemand kon zeggen, of zij ze ooit nog eens terug zouden zien.

Nu hadden ze alleen Simba nog over. Signor Benjamino had geweigerd zich ook over hem te ontfemen, want Simba was kreupel en leelijk en dus niets meer waard voor de piste. „Maak hem af,” had Benjamino hen ongevoelig aangeraden, maar verontwaardigd hadden ze dit denkbeeld van de hand gewezen. Simba afmaken? Dien raad kon alleen iemand hun geven, die Simba's geschiedenis niet kende. En dus had Achille Jouvenet naar een anderen uitweg gezocht. Hij had nog een paar uur den tijd, voor hij zich bij zijn regiment moest voegen en in zijn uniform was hij naar de prefectuur gegaan, ten einde een onderkomen voor Simba te verzoeken.

„Afmaken,” had de inspecteur, die hem te woord stond, kort en bondig beslist. „Ik zal het ministerie van oorlog vragen, of je een paar uur uitstel van opkomst kunt krijgen, om dien beestenboel op te ruimen. Als zoo'n ondier losbreekt, richt het meer onheil aan dan een bom. Vraag in de rue de Dominicus aan kapitein Thiron om een briefje voor uitstel en zorg dat vanniddag alles aan kant is. Als 't soms noodig is, bel ons dan even op: in een gascel is het zóó gebeurd...”

Korporaal Jouvenet was verslagen heengegaan. Eerst naar het ministerie en toen op weg naar huis.

Met trage schreden zocht korporaal Jouvenet zijn weg naar de bushalte, waar zenuwachtige menschen zich onderhielden over slechts één onderwerp: den nieuwen oorlog, die elk oogenblik in al z'n verschrikkingen kon uitbreken.

Toen korporaal Jouvenet zijn woonwagen bereikte op de eenzame plek, waar gisteren nog het leven en vertier hadden gewoeld van duizenden zorgeloze menschen, had hij zich een masker opgezet. Een opgewekt masker, ten einde zijn vrouw te bedriegen. Hij omhelsde „ma Reine”, zooals hij haar noemde, sinds signor Benjamino haar met dien hoogdravenden titel op het programma had vereerd, kuste haar rodomrande oogen en trachtte haar uit haar zorgen en vreezen op te beuren met de verzekering, dat het zeker niet tot een echten oorlog zou komen en dat hij spoedig genoeg weer thuis zou zijn. Toen

door Maurice Vauban

maakte hij zich zachtjes uit haar armen los en vroeg op onverschilligen toon om een schop.

La Reine begreep heel goed waartoe die schop moest dienen, al had Achille zelfs Simba's naam niet genoemd en na een stommen afscheidsblik op de houten schuur, waarin de getraliede leeuwenkooien stonden opgesteld, sloeg zij haastig den weg in naar het dichte geboomte van het Bois de Boulogne, om het moordende schot niet te hooren.

Zoodra zij uit het gezicht verdwenen was, begon korporaal Jouvenet op de plek, waar gisteren de groote circustent had gestaan, een graf te delven. Het was groot: ruim twee meter lang en wel anderhalf breed. Een uur lang moest hij graven, voor hij het groot en diep genoeg achtte. Toen keerde hij naar den wagen terug, nam zijn revolver, waarmee hij in de piste tusschen de leeuwen zoo'n griezelig-gevaarlijk effect in de oogen van het publiek te voorschijn wist te tooveren en begaf zich naar den stal.

Van de drie kooien stonden er sinds vanmorgen twee leeg. In de derde lag Simba, eens een koninklijke verschijning in de circuspiste, maar nu al sinds jaren aftandsch en kreupel aan beide voorpooten.

Met de revolver in zijn hand trad korporaal Jouvenet op de kooi toe. Simba sliep gelukkig en in minder dan een seconde tijd zou het gebeurd zijn. Hij zei tot zichzelf dat hij niet zenuwachtig was en dat het eigenlijk niets uitmaakte, hoe Simba aan zijn einde kwam. Over vijf of tien jaar moest hij toch sterven en goedbeschouwd was een leeuw maar een roofdier.

Vastberaden hield korporaal Jouvenet de monding van de revolver voor Simba's kop. Het volgende oogenblik trok hij zijn hand echter weer terug. Het was natuurlijk dom er aan te denken, maar toch dacht hij er plotseling aan. Aan dien nacht, nu zes jaar geleden, toen signor Benjamino zijn circustent in Orange had opgeslagen...

Het was in den nazomer, evenals thans, dat herinnerde hij zich nog goed. Zij stonden aan den buitenrand van de stad en de openingsvoorstelling was dien avond een enorm succes voor La Reine geworden. Jammer genoeg lag er een donker verdriet over die dagen. Simba's vrouwtje was pas gestorven, nadat

zij drie weken te voren het leven had geschonken aan twee welpen. En sindsdien weigerde Simba te eten, of aan een bevel te gehoorzamen en zelfs stond hij niet toe, dat iemand zijn jongen naderde.

Om de jongen te bewaren voor den hongerdood zou er niets anders opzitten dan Simba dood te schieten en tot dien harten maatregel hadden zij inderdaad reeds besloten. Als Simba den volgende morgen nog zoo onhandelbaar bleek, zou het gebeuren, hoe zwaar het hun dan ook mocht vallen.

Maar in dienzelfden nacht gebeurde er iets. Om drie uur werd het circuspersoneel gewekt door een angstwekkend gebrul. Allen verlieten de wagens en de eersten hieven een alarmeerend geschreeuw aan. Aan den rand van het groote grasveld stond een huis in brand en de sterke wind dreef de vlammen met angstwekkende snelheid in de richting van de belendende perceelen. Maar ook het kurkdrege gras-tapijt was door de neervallende vonken in brand geraakt en het snelloopende vuur had zelfs de stallen reeds aangetast. Simba, beangst geworden door het geknetter en den verstikkenden rook, had het eerste alarm gemaakt, doch voor twee menschenlevens was het toen reeds te laat. Want terwijl de in allerijl gewaarschuwd brandweer op weg was naar den vuurpoel, stortte een plafond van een der huizen in en dit onheil verraste twee bejaarde menschen in hun slaap. Slechts met groote moeite konden tientallen anderen op het uiterste nippertje gered worden en den volgende morgen waren alle kranten het er over eens, dat Simba's alarm de stad voor 'n ware ramp had behoed.

Er werden artikelen van een heele kolom aan Simba gewijd. Niet om hem te roemen, maar bij wijze van beklag. Want Simba was er zelf minder goed afgekomen. Ook de leeuwenstal was in brand geraakt, maar alle dieren hadden zich gewillig in veiligheid laten brengen. Behalve Simba, die zijn jongen van den eenen hoek van de kooi naar den anderen sleepte en zich dreigend te weer stelde tegenover ieder, dien hij ook maar van een afstand in het oog kreeg. Pas toen de rondspattende vonken zijn manen in brand zetten, liet hij zich in de kleine reiskooi opsluiten, die aan de traliedeur stond opgesteld. Zijn jongen waren reeds omgekomen en dol van pijn wentelde hij zich om en om in het water, dat met emmers vol de kooi werd binnen-geworpen.

Toen de brandweer eindelijk arriveerde, was nu stervend naar het scheen, maar tegen alle verwachting in had hij het leven nog behouden.

Terwijl korporaal Jouvenet aan dit alles dacht, zonk de hand met de revolver al dieper en dieper. Zij rustte nu op zijn knie en wanhopig bekende hij zichzelf, dat hij er den moed niet toe had Simba dood te schieten. Het moest, maar hij kón er niet aan denken, dat Simba maar 'n beest was. Een roofdier, hadden ze op de prefectuur gezegd. En ja, zoo had het ook in de krant gestaan een dezer dagen: de Parijsche dierentuin had reeds vele roofdieren afgemaakt...

Korporaal Jouvenet lachte schril en hard. Simba een roofdier? Hij gaf blijk van heel wat meer aan-hankelijkheid dan heel veel menschen tegenover elkaar, die er prat op gingen elkander na te staan. Neen, hij kon hem niet dood-schieten — anderen moesten het maar doen. Hij herinnerde zich de woorden van den inspecteur van de prefectuur. In een gascel was alles zoo gebeurd. Welnu, hij liet het aan anderen over... en stak het vuurwapen in zijn zak.

Zijn schrille lach had Simba doen ontwaken en de forsche leeuw richtte zich langzaam op. Maar korporaal Jouvenet durfde hem niet aan te zien en haastig ontvluchtte hij den stal. Voor het éerst zoo lang hij Simba kende, had hij het gevoel, dat zijn geweldige klauwen hem bedreigden.

Zijn schrille lach had Simba doen ontwaken en de forsche leeuw richtte zich langzaam op.

Gelukkig was La Reine nog niet teruggekeerd, toen Simba werd afgehaald. Korporaal Jouvenet had de prefectuur opgebeld en prompt een half uur later was er een platte vrachtauto verschenen met een inspecteur naast den chauffeur om vier helpers, om de kooi op den wagen te tillen.

Simba had argwanend naar de vreemden gekeken — zooals hij ook keek, als hij opgeladen werd voor het vervoer naar een andere stad. Maar last of moeilijkheden waren er niet voorgevallen en thans was de auto met zijn ongewonen last op weg naar het hondenasyl.

Langzaam en voorzichtig zocht de chauffeur zijn weg door het verkeer. Doch eensklaps remde hij en tegelijk was de heele straat gevuld met snerpende, krassende en piepende geluiden. Boven Parijs loeiden sirenes en de voetgangers op het trottoir schreeuwden het elkander toe: „luchtalarm”.

De inspecteur van de prefectuur was in een oogwenk uit de cabine gesprongen. De chauffeur volgde hem en ook korporaal Jouvenet sprong van den auto. „Berg je,” klomk het uit tientallen kelen en een oogenblik later leek de straat uitgestorven. Allen hadden zich gerept naar portieken en schuilplaatsen en slechts een enkeling waagde het nog een blik naar de blauwe lucht te slaan, voor hij dekking zocht.

Minuut na minuut verstreek, maar er klomk geen ontploffing. „Loos alarm,” ging het van mond tot mond en inderdaad begonnen na vijf minuten de klokken te luiden. Het was slechts een oefening geweest, waardoor Parijs op de proef was gesteld. . . .

Korporaal Jouvenet was de eerste die de schuilplaats verliet. Hij had zich ongerust gemaakt over Simba, maar zijn oude vriend stond rustig voor de tralies en snoof onderzoekend de vreemde stadsgeuren op. Uit het huis, waarvoor de auto was blijven staan, kwam een meneer naar buiten wandelen, die links en rechts de lucht afzocht en onderwijl kalm een sigaret draaide. Hij kwam korporaal Jouvenet erg bekend voor, maar hij wist hem niet thuis te brengen.

De blik van den meneer zwierf van de hoogte langs de daken van de huizen en bestreek eindelijk de lange rij voertuigen, die stonden te wachten. Toen zijn oogen bleven rusten op den auto met de leeuwenkooi, gingen ze plotseling wijd open.

„Wat is dat, korporaal?” vroeg hij glimlachend. „Militair vervoer?”

Hij kwam nader en korporaal Jouvenet sprong van den wagen af. „Een leeuw, meneer,” antwoordde hij gediensig.

„Dat zie ik ook,” knikte de vreemde en zijn glimlach verbreedde zich. „Maar waarom wordt hij vervoerd onder militair toezicht?”

Korporaal Jouvenet bespeurde niet, dat de oogen van den meneer even op den kraag van zijn tuniek bleven rusten en vervolgens vluchtig over de personen heengleden, die om den auto geschaard stonden. Zijn hart was vol en klopte hem in de keel. Vlug begon hij te spreken: over Simba en signor Benjamino, het mobilisatiebevel, de order van de politie en over het treurige lot, dat Simba wachtte. De meneer zweeg en langs allerlei zenuwachtige omwegen begon korporaal Jouvenet over Simba's smartelijke geschiedenis in Orange. En toen leek het, of er nog iets meer dan doodgewone belangstelling lichtte in de oogen van zijn toehoorder. Hij hoorde het relaas zwiingend aan en intusschen draaiden zijn lenige vingers een tweede sigaret.

„Opsteken, korporaal?”

Korporaal Jouvenet nam de sigaret aan. De meneer bediende hem van vuur en toen hij den rook insnoof, proefde hij geuren uit de piste. De geuren van de goedkoope soort tabak, die de bezoekers van de staanplaatsen plachten te rooken. . . .

Het schoot hem door zijn hoofd als een flits — evenals de vraag, waar hij dien meneer toch meer had gezien.

„Parbleu, ze begrijpen het niet, meneer,” besloot hij zijn vertrouwelijke geschiedenis. „Met uw permissie: die van de prefectuur evenmin als die lui van het ministerie. Ik heb hun alles verteld, maar ze lachten me eenvoudig uit. Ze begrijpen het niet wat wij, circusmensen, voor onze dieren voelen. Een roofdier, noemen ze Simba. Denk u eens in, meneer: Simba, die dagenlang treurde om zijn vrouwtje en die waakzamer voor zijn kinderen was dan menig mensch en aan wien menig mensch in Orange zijn leven waarschijnlijk te danken heeft gehad. . . .”

De oogen van korporaal Jouvenet zochten Simba, die hem met een blik van herkenning scheen aan te staren. De meneer glimlachte nog steeds en voor de tweede maal keek hij naar de kooi.

„Orange,” zei hij plotseling. „Ja, ja, ik herinner me iets van die geschiedenis, korporaal. „De leeuw van Orange”, schreven ze in de krant. Zeg eens, korporaal, wat wenschte u eigenlijk?”

Korporaal Jouvenet haalde diep adem. „Als Simba in leven mocht blijven, meneer, dan ging ik straks met plezier naar mijn regiment,” antwoordde hij. „Hij mag leelijk zijn en kaal, maar zegt u nu zelf eens, of hij geen rustigen ouden dag verdient, in plaats van in een gascel verstikt te worden. . . .”

De meneer knikte en nu was de glimlach van zijn gezicht verdwenen. Hij keek nóg eens naar Simba en daarop stak hij zijn hand in den binnenzak van zijn colbert. Er kwam een notitieboekje uit te voorschijn en vervolgens nam hij een vulpen uit zijn vestzak.

„Korporaal Jouvenet, nietwaar?” vroeg hij tot verwondering van Achille Jouvenet.

„Jawel, meneer,” antwoordde hij bedremmeld.

De meneer beschreef haastig een blaadje papier en scheurde dit eindelijk uit zijn boekje. „Ziezoo, korporaal,” hernam hij glimlachend. „Ga hier maar mee naar de prefectuur en dan komt alles in orde. Ik wensch Simba nog een lang leven en u een behouden terugkomst. Adieu, korporaal. . . .”

Korporaal Jouvenet zag zich een hand toegestoken en toen hij deze had gedrukt, keerde de meneer zich om en liep met haastige passen op de bushalte toe, die zich in de nabijheid bevond. Verbaasd begon hij het briefje te lezen. Op hetzelfde oogenblik stond ook de inspecteur van de prefectuur weer naast hem.

„Order voor den Prefect van Parijs,” las hij „Simba, genaamd „de leeuw van Orange”, eigenaar korporaal Jouvenet, zal tot aan het einde van den oorlog, of zooveel langer als wenschelijk of noodig zal blijken, onderkomen, voedsel, en verpleging worden verschaft voor gedeelde rekening van het Fransche Gouvernement en het gemeentebestuur van Orange.”

Er stonden nog een paar hiërogliefen onder die regels, die blijkbaar betrekking hadden op een of ander decreet, maar die korporaal Jouvenet niet bij machte was te ontcijferen. Hij keek naar de krabbelige handteekening maar die wist hij al evenmin thuis te brengen, als de voorgaande verwijzing en den meneer zelf. Hij geloofde zijn oogen niet en einde-

De meneer glimlachte nog steeds en voor de tweede maal keek hij naar de kooi.

lijk ontmoette hij den blik van den inspecteur. „Wie is die meneer?” vroeg hij verbluft aan den inspecteur der prefectuur.

„Herken je hem niet, korporaal? Dat is de vroegere burgemeester en afgevaardigde van Orange, de stad waar hij ook geboren werd. Je had onmogelijk een machtiger beschermer voor je vriend kunnen vinden, want monsieur Daladier is vandaag de machtigste man in Frankrijk. . . .”

Twee reuzenrijken worstelen om de hegemonie in Europa. Het eene is te land onoverwinnelijk, het andere heeft een vloot, waarmee het de wereldzeeën beheerscht. En waar zij elkander militair niet kunnen verslaan, grijpen zij beide naar de economische wording. In dit opzicht heeft Engeland, dat het zeeverkeer kan lamleggen, voorloopig de voorhanden wat Duitschland door macht niet zal kunnen bereiken, wil het wederom door een gevaarlijker wapen bewerkstelligen. Engeland toch, dat slechts voor een zeer klein deel zijn eigen voedsel produceert, is op dat punt uiterst kwetsbaar. Vandaar dat de duikbooten in het huidige conflict weer een zeer groote rol spelen. Daarom dezen keer enkele bijzonderheden over dit onderwerp.

Een Deutsche onderzeeër bij mooi weer, uit den top van een mast gekiekt. Enkele dekluisen liggen open; achter ontwijken de motorgassen en de „zaag” geheel vooraan is het z.g. mijnenttuig, dienend om versperingsnetten door te snijden. Het luik achter den man, die gebukt staat, is het torpedolaadluik, tusschen de twee uitgebogen hekken bevindt zich het thans weggeklapte kanon.

DUIKBOOTEN en hun inrichting

Van onzen
deskundigen
medewerker

Pas is de oorlog uitgebroken en weer zijn het de duikbooten, die van zich doen spreken. Geen dag gaat voorbij, waarop niet één of meerdere schepen aan dit soort vaartuigen ten offer vallen. De neiging om een vijand ongezien te besluipen, om hem dan een dodelijke wonde toe te brengen, stamt echter niet van den laatsten tijd. De eerste poging in dien zin dateert reeds van het jaar 1620, toen onze landgenoot Cornelis Drebbel voor den Engelschen koning Jacob I een onderwaterboot bouwde, en daarmee van Westminster naar Greenwich voer. Sindsdien kwamen steeds nieuwe uitvinders zich met het probleem der onderwatervanavigatie bezighouden, waarbij zij — althans na de uitvinding van den staalbouw — redelijke dingen bereikten. Het groote bezwaar zat echter in de moeilijkheid der voortstuwing. Men deed dat eerst met de hand, later met stoom, daarop afwisselend met stoom boven water en electriciteit onder water, soms zelfs met uitsluitend accu's en ten slotte wisselde men de onderwatervanavigatie op accu's af met petroleummotoren.

Dit alles is thans verleden tijd. De uitvinding van den dieselmotor maakte aan alle zoeken een eind en thans is het voor alle onderzeeboten hetzelfde: boven water per dieselmotor, onder water met een door accu's gevoeden electromotor. Tijdens de bovenwatervanavigatie dient de electromotor als dynamo. Hij wordt dan door den dieselmotor aangedreven en laadt dan de accu's, waarmee de boot één etmaal en bij matige vaart nog langer onder water kan varen. Indien de boot echter uiterst vermogen zou draaien, kon ze op één lading der accu's geen volen dag varen.

Wat de vaart betreft, ook daarmee ging het vooruit. Een moderne onderzeeër loopt boven water 16 tot 20 zeemijlen (van 1852 meter) per uur. Dus ongeveer 30 tot 36 kilometer per uur. De kruissnelheid of „dienstvaart” ligt echter

lager, op de 10 à 12 mijl, waarmee de grootste booten een afstand van omstreeks 10.000 mijl kunnen afleggen. De maximumonderwatervanavigatie ligt ook op die hoogte, doch van een dienstvaart onder water kan niet worden gesproken. Een onderzeeër toch vaart normaal aan de oppervlakte en duikt slechts om zijn doel te bereiken, of zich aan een tegenstander te onttrekken. Dat kwam er tijdens den wereldoorlog in de Noordzee op neer, dat ze soms twintig van de vierentwintig uur onder de oppervlakte voeren, doch dan patrouilleerden ze daar met een kruipvaartje.

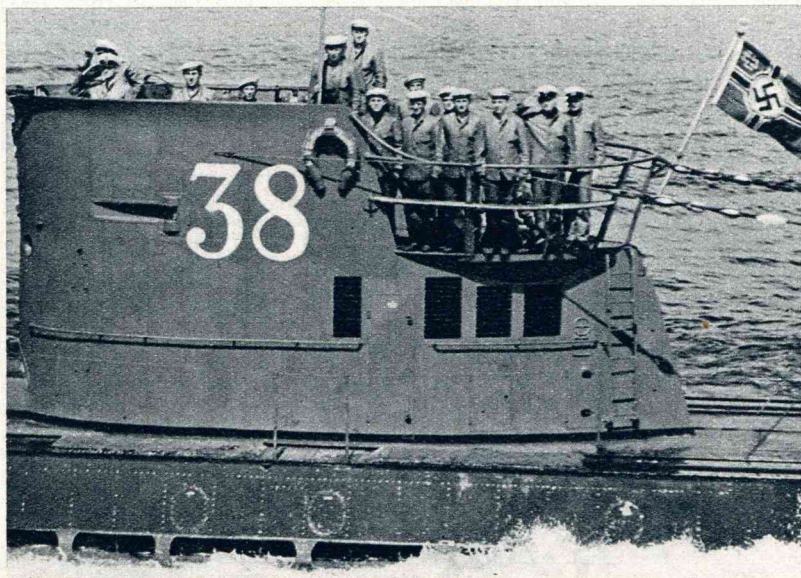
Verder bestaan alle onderzeeërs stevast uit twee deelen: het druklichaam en de beplating. Het druklichaam is — de naam zegt het reeds — bestand tegen den enormen waterdruk, die op de maximaal toegelaten duikdiepte (omstreeks negentig meter) reeds 90.000 kg. per vierkanten meter bedraagt. Om dien druk te weerstaan heeft het druklichaam

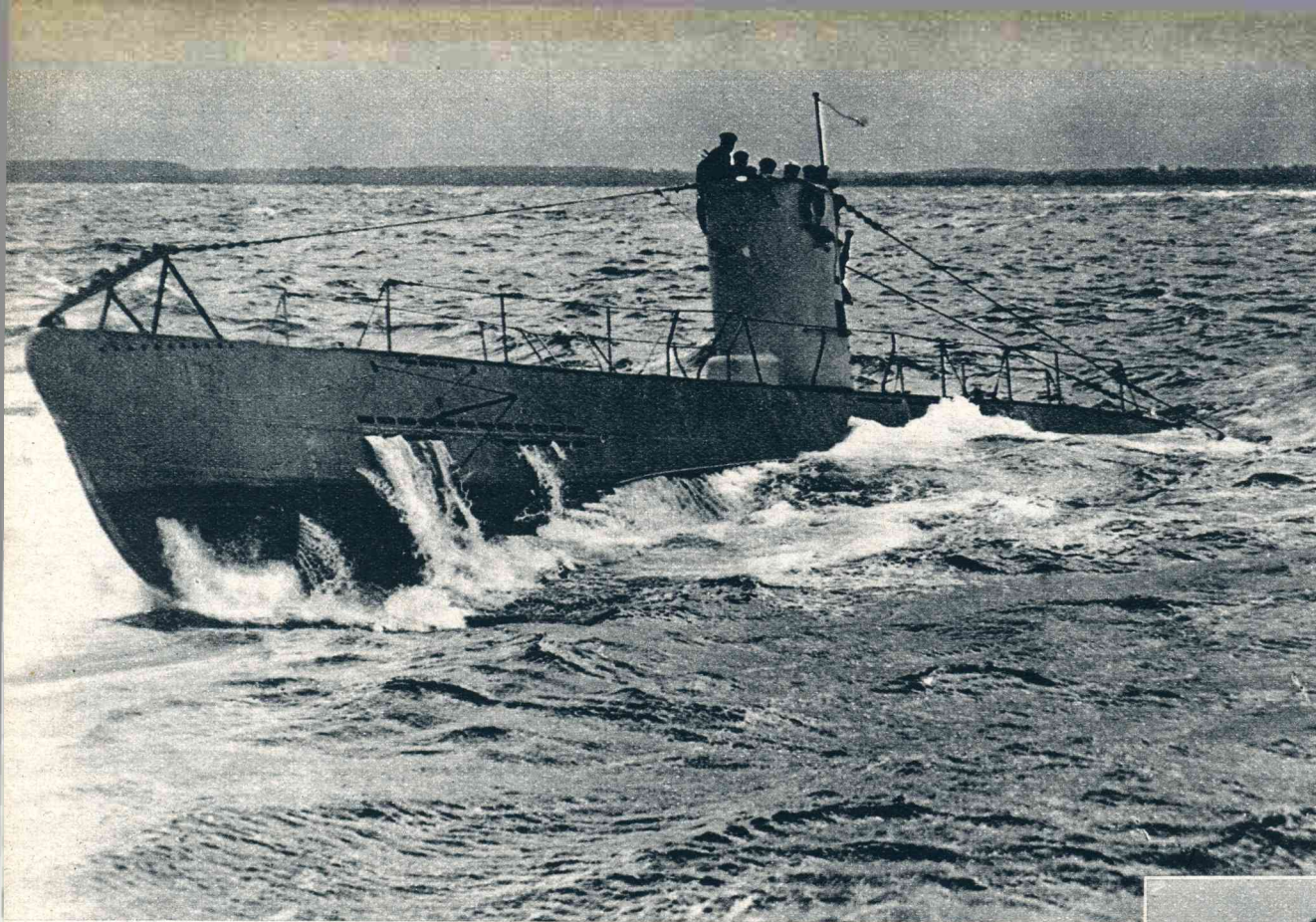
den sterksten vorm, namelijk rolrond, en in dezen langen cylinder zijn alle vitale deelen van het schip opgeborgen. Rondom en aan het druklichaam bevestigd, loopt de beplating, die 't schip den scheepsvorm geeft.

Wat de bewapening betreft, deze bestaat uit torpedo's en geschut, in den lateren tijd aangevuld met luchtdoelmitrailleurs, die ook tegen z.g. horizontale doelen kunnen optreden. Als een gemiddelde kan men dan aannemen, dat een duikboot vóór zes en achter twee lanceerbuisen draagt. Iedere buis bevat één torpedo en daarboven heeft men nog een aantal in reserve, tot een maximum van omstreeks dertig. Daarom is een duikboot zuinig met haar torpedo's en brengt ze handelsschepen liever met geschut tot zinken, waarbij sommige onderzeeërs nog een deklanceerbuis hebben, om eventueel verzet afdoende te smoren.

De torpedo's kan men verder beschouwen als onbemande, kleine vaartuigjes. Zij worden door luchtdruk of een zwakke buskruitlading weggeschoten en drijven verder zichzelf voort door een motortje, dat op samengeperste lucht werkt — de opstijgende luchtbellen vormen de verraderlijke „bellenbaan” — terwijl zij door een vernuftige inrichting zichzelf op diepte en in den koers houden. Hun vaart is betrekkelijk matig, tot maximaal 40 mijl per uur. Hoe harder ze loopen des te eerder zijn ze hun kracht kwijt en in het uiterste geval leggen ze omstreeks 14 km. af, waarvoor ze dan

De commandotoren van een middelgrote Deutsche duikboot met aangetreden bemanning. Voor de „3” het ingebouwde roode bakboordlicht, de ronde opening aan de voorzijde is de opening van den misthoorn. De koker, die van het inwendige van het schip naar boven voert, is natuurlijk rond om den druk te weerstaan, de beplating is gestroomlijnd maar open. Zie de luikjes achter. De openingen beneden geven toegang tot de ruimte tusschen druklichaam en beplating.

Zwaar slingerend en stampend schip. Enkele leden van de bemanning staan op den commandotoren bijeengedrongen. Het water langs het voorschip stroomt uit de open ruimte tusschen druklichaam en beplating.

ongeveer 20 minuten noodig hebben. De trefkans is dan vrijwel nihil. Hoe dichterbij, des te beter kans en... des te meer risico voor den onderzeeër zelf.

Het geschut bestaat uit een of twee stukken, met een kaliber van zes tot vijftien cm. Slechts enkele onderzeeërs, de z.g. onderzeekruisers, waarop vooral Engeland zich heeft toegelegd, zijn zwaarder bewapend, zelfs met stukken van 30 cm. Dat men in deze richting echter niet is voortgegaan, bewijst wel, dat dit zware geschut niet zoo erg best voldoet. Over het algemeen schijnt trouwens dat grootere duikboten minder geschikt zijn dan kleinere. Ze kunnen wel verder van huis optreden, ze loopen ook harder (tot 25 mijlen toe) en ze zijn artilleristisch ook zwaarder bewapend, doch daartegenover staan zooveel praktische bezwaren, dat de kleinere duikboot, van 700 tot 1200 ton, nog immer meer in tel is. De groote boten schijnen in het gebruik niet mee te vallen.

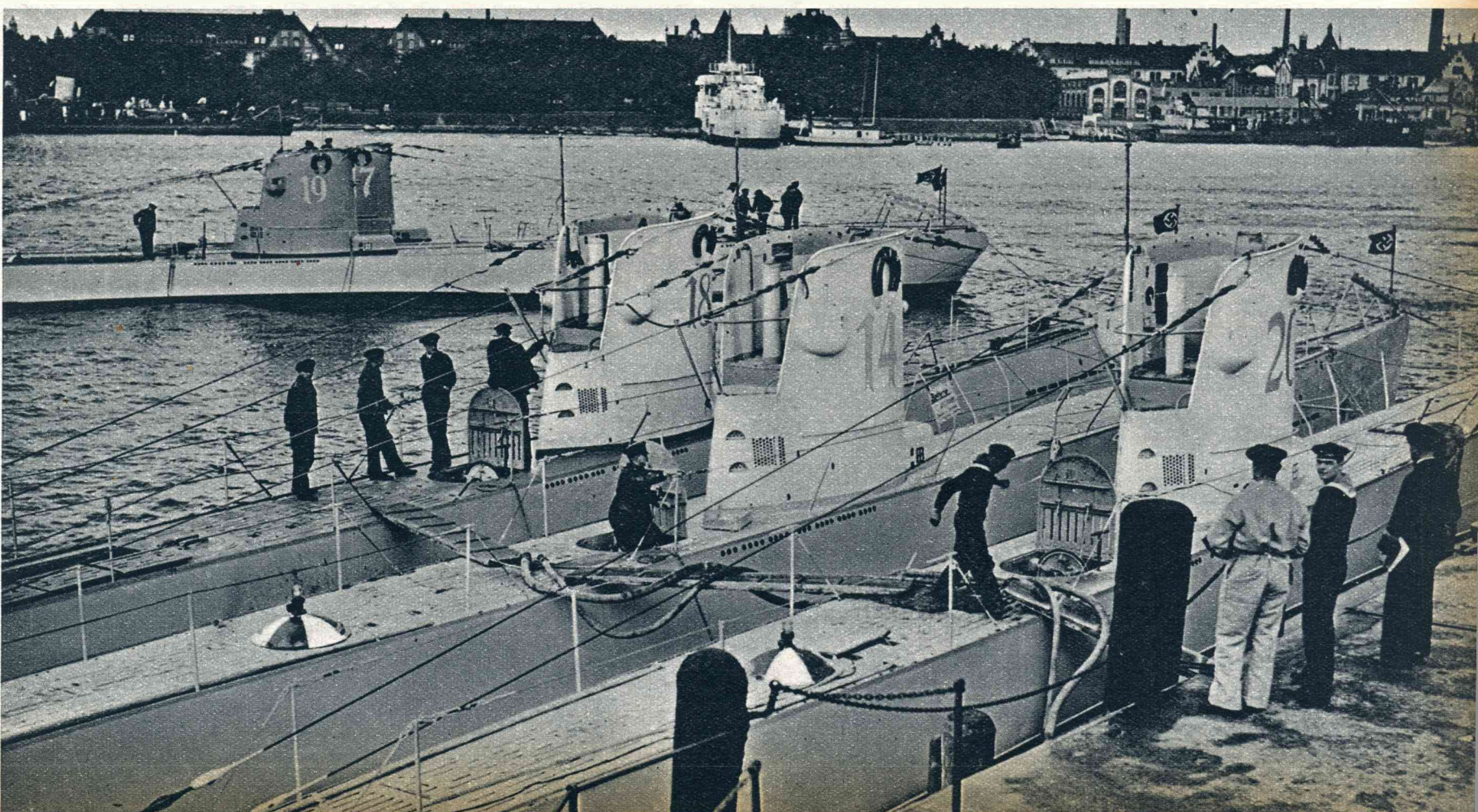
De navigatie met duikboten is overigens volkomen gelijk aan die met oppervlakteschepen. De com-

mandotoren is minder comfortabel dan een brug, doch dat doet aan het principe niets af.

Het duiken geschiedt door het laten oploopen van de z.g. duiktanks, doch altijd zóó, dat 't schip nog een weinig reserve-drijfvermogen behoudt, waardoor het in geval van nood vanzelf opdrijft. Door middel van de horizontale diepteroeren wordt het onder water gehouden. De luchtvoorraad is dan gemiddeld voldoende voor 24 uur, doch indien de lucht slecht mocht worden, beschikt men over samengeperste zuurstof in flesschen om het zuurstofgehalte op te voeren, terwijl men dan door kalipatronen 't uitgedaemde koolzuur uit de lucht verwijderd.

Het behoeft ten slotte geen betoog,

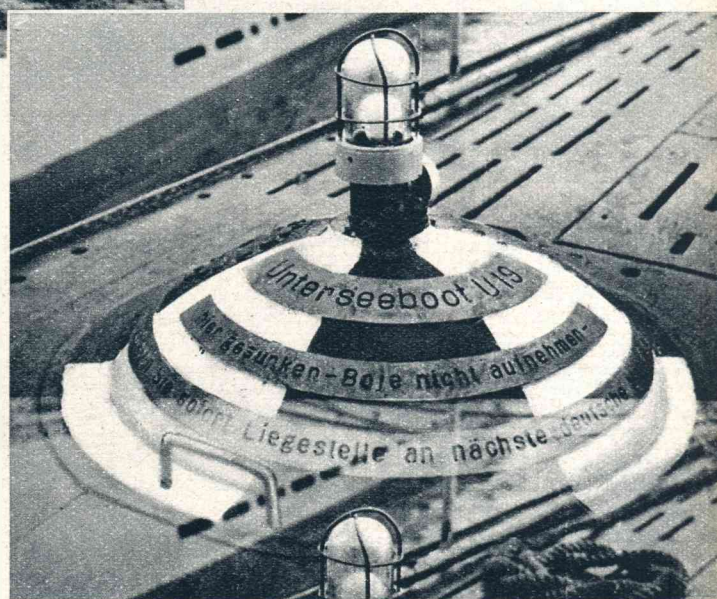
De duikbootflottielje „Weddingen”, genoemd naar den commandant, die in 1914 op één dag de Britsche kruisers: „Hogue”, „Cressy” en „Aboukir” in de Noordzee torpedeerde. Op het achterschip ziet men de telefoonboei; bij het opgeklapte luik twee luiken: dat van de beplating en dat van het druklichaam. De witte paal op den commandotoren is de neergeschoven periscoop.

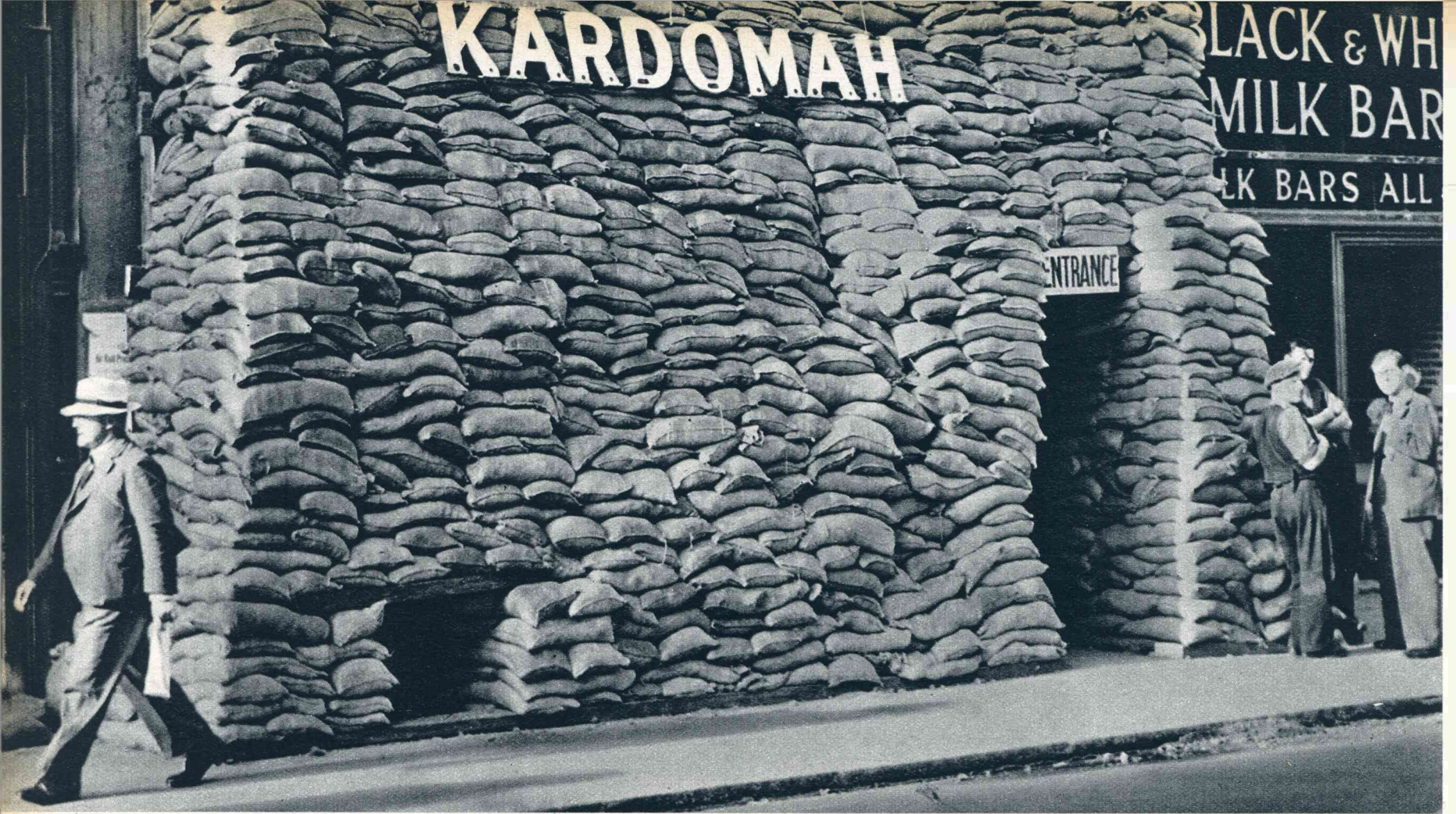
dat het oorlogvoeren in een duikboot zenuwslopend werk is, vooral als van alle kanten de mijnen, torpedojagers en dieptebommen loeren. En om dan in zoo'n stalen sigaar te zitten en volkomen op het beleid van één man te moeten vertrouwen, dat is iets verschrikkelijks. Dat neemt echter niet weg, dat de duikboot, vooral in Duitse handen, een doeltreffend wapen bleek.

Van de 371 Duitse duikboten, die tijdens den wereldoorlog optraden, keerden er 178 niet meer terug, zoodat het wel een gevaarlijke vaart was, doch daartegenover staat een buit van: 11 lineschepen; 1 vliegtuigmoederschip; 12 pantserkruisers; 13 kleine kruisers; 1 monitor; 17 torpedojagers; 1 torpedoboot; 8 onderzeeërs; 4 mijnenleggers, 3 kanonneerboten; 14 mijnenvegers; 34 hulpkruisers en 24 vliegtuigen. Alles ongerekend de schepen, die gehavend naar binnen werden gesleept of op onderzeebootmijnen liepen.

Vernietigender nog was de uitwerking tegen koopvaardijsschepen, want in deze periode verloren de Britten 9.031.828 en de overige geallieerden 6.021.958 bruto registerton (van 2.83 m³) scheepsruimte, alles door de directe actie van duikboten. TH. R. BOOSMAN.

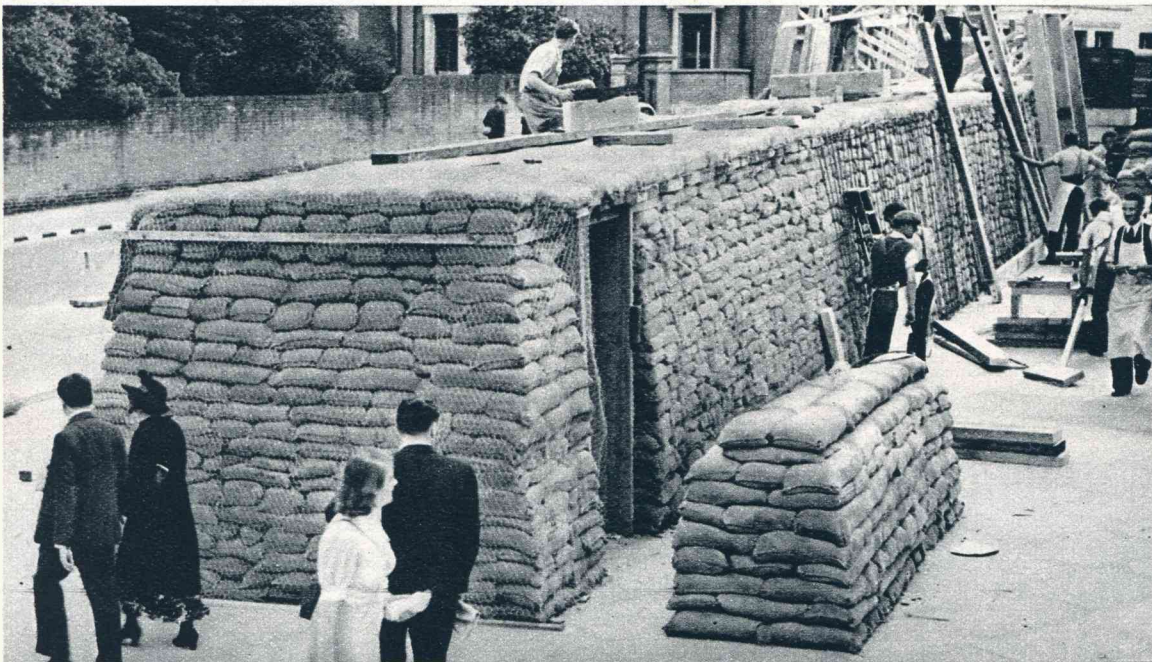

Een telefoonboei. Deze wordt, als de duikboot is gezonken, van binnen uit losgemaakt en drijft dan naar de oppervlakte. Door een telefoon kan men dan met de opgesloten bemanning spreken.

Londen, September 1939. Een gebarricadeerd café, waar het genoeg een kopje koffie te kunnen drinken tamelijk dubieus moet zijn.

MODERNE HOLENBEWONERS

Een openbare schuilgelegenheid te Haverstock Hill: de zandzakken worden op hun plaats gehouden door kippengaas, ijzeren stangen en latwerk.

In Parijs wordt het beeldhouwwerk aan de Opera met een houten stellage omgeven, die op haar beurt beschermd wordt door zakken zand.

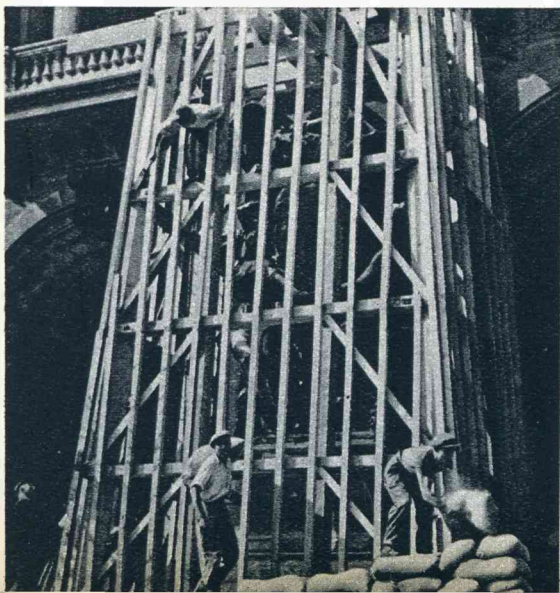
In Londen zorgt men voor de bescherming van alle openbare gebouwen, banken en hospitalen. Het bureau van de luchtbescherming moet in de eerste plaats „scherfrij” zijn, wil deze dienst behoorlijk kunnen functionneren.

Zoals vroeger de primitieve mensch zich tegen de vijandige natuur beschermde door zijn verblijfplaats te kiezen in grotten en spelonken, zoo maakt de tegenwoordige stedeling van zijn huis een hol om gevrijwaard te zijn tegen een aanval van zijn medemenschen.

Zandzakken zijn „mode” geworden: overwoog men vroeger, of het huis niet tegen den herfst wat opgeknapt moest worden, in dit najaar denkt men alleen maar aan goede beschermingsmiddelen tegen een hagelbui van door menschen gemaakte vernielingsmiddelen.

Het aspect van een stad ondergaat door deze nieuwe architectuur een groote verandering: in plaats van vroolijke etalages jutezakken, houten stellages en stukken kippengaas, maar men kan het openbare leven nu eenmaal niet plotseling stopzetten en daarom gaan de zaken door hun waren te verkopen, hun kopjes koffie te schenken en op de barricade van zand bevestigt men, zooals op één der foto's te zien is, den naam van de onderneming, bij wijze van reclame.

Tot nu toe lijkt het alleen nog maar vreemd, maar in deze voorzorgsmaatregelen voelt men reeds de vraag, die tegelijkertijd een stille bedreiging vormt: hoe ziet ons werelddeel er over een paar maanden uit?

In de hal van het Centraal Station te Utrecht werd een gipsmodel van het jubileumgeschenk door den heer H. J. van Braambeeck, voorzitter van den personeelraad, onthuld. Op de eerste rij ziet men v.l.n.r.: ir. J. W. Albarda, minister van waterstaat; prof. dr. ir. J. Goudriaan, president-directeur der Nederl. Spoorwegen; ir. W. Hupkes, directeur; ir. W. F. H. v. Rijkevorsel, directeur; mr. dr. G. A. W. ter Pelkwijk, burgemeester van Utrecht; prof. mr. W. A. Bongers, commissaris; mr. J. R. H. Patijn, commissaris; ir. Th. M. B. v. Marle, inspecteur-generaal van Verkeer; drs. D. J. Wansink, secretaris; mr. dr. E. J. Beunier, commissaris.

De minister van waterstaat, ir. J. W. Albarda, voerde het woord namens de regering.

Prof. Goudriaan opende deze heuglijke bijeenkomst met een rede.

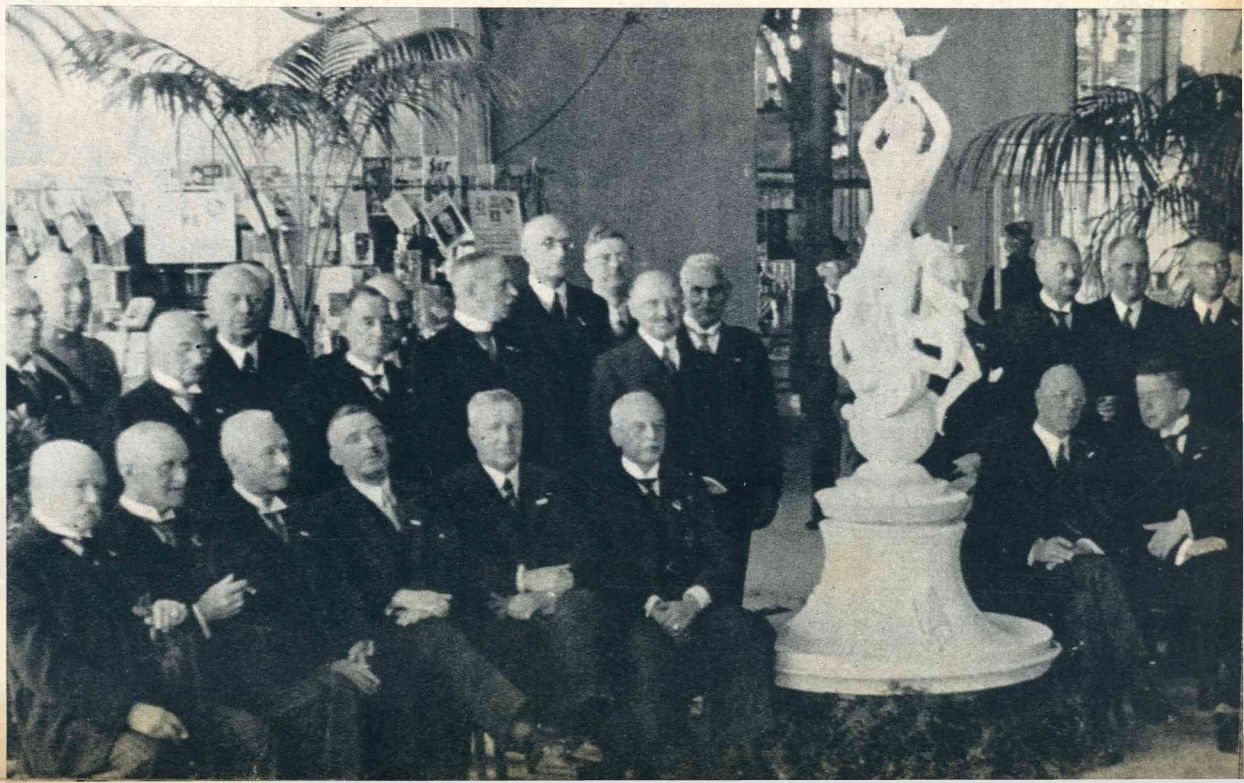
HONDERD JAAR het vliegend wiel

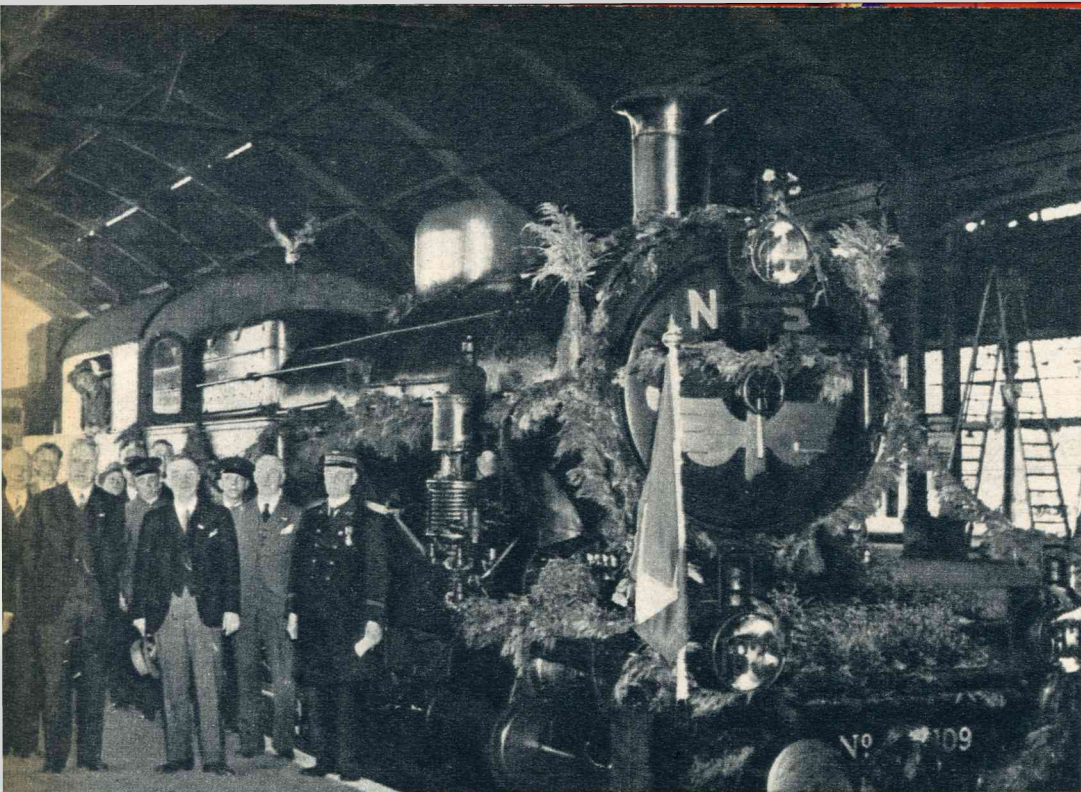
De tijd is er niet naar om de grootsche plannen voor de viering van het eeuwfeest der spoorwegen tot uitvoering te brengen, maar dat punt één van het programma, nl. de aanbieding van het jubileumgeschenk door den personeelraad aan de directie, ongewijzigd doorgang kon vinden, stemt tot voldoening. Immers, geen enkel bedrijf is in staat soepel en ongestoord te werken, wanneer de leiding niet in alle omstandigheden kan bouwen op een sympathieke verstandhouding met het personeel. En juist het spoorwegwezen, dat zoo vaak voor onverwachte moeilijkheden komt te staan, kan dezen factor allermintst verwaarlozen, daar onge-

twijfeld de volle medewerking van alle betrokkenen noodzakelijk is om een vlot vervoer mogelijk te maken.

Het is verblijdend, dat er in het spoorwegbedrijf een voortreffelijke samenwerking bestaat tusschen directie en personeel. In de woorden, die bij deze gelegenheid over en weer gesproken werden, kwam dit prachtig tot uiting en het symbool der snelheid, dat de kunstenaar Charles Eyck uit Carrarisch marmer zal houwten, is er het bewijs voor. Stellig zal het reizend publiek in de toekomst steeds gunstiger resultaten van deze samenwerking ondervinden en daarom van harte instemmen met de oprechte gelukwensen aan het jubilerend spoorwegbedrijf.

De leden van directie en raad van commissarissen poseerden met de genoodigden voor de maquette van het aangeboden geschenk, een door den kunstenaar Charles Eyck uit marmer te vervaardigen beeldengroep.

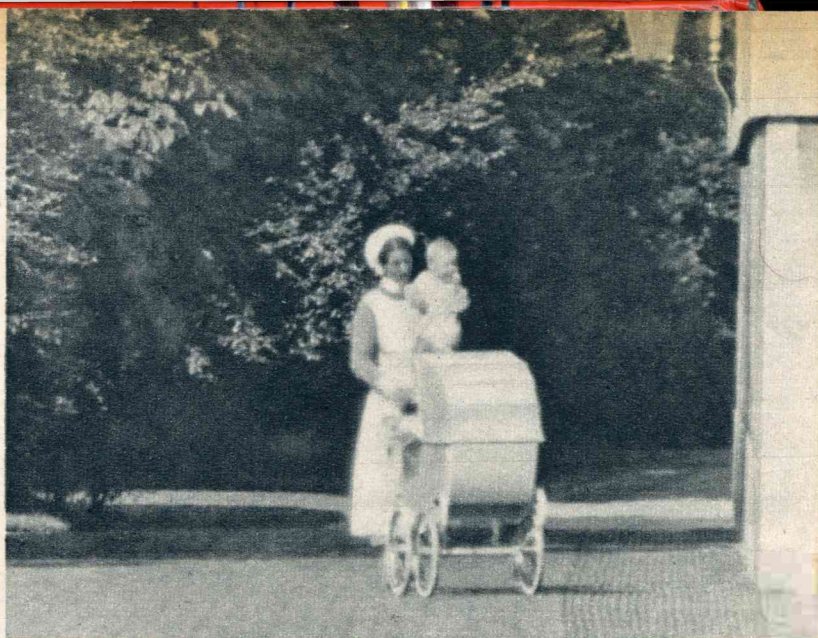
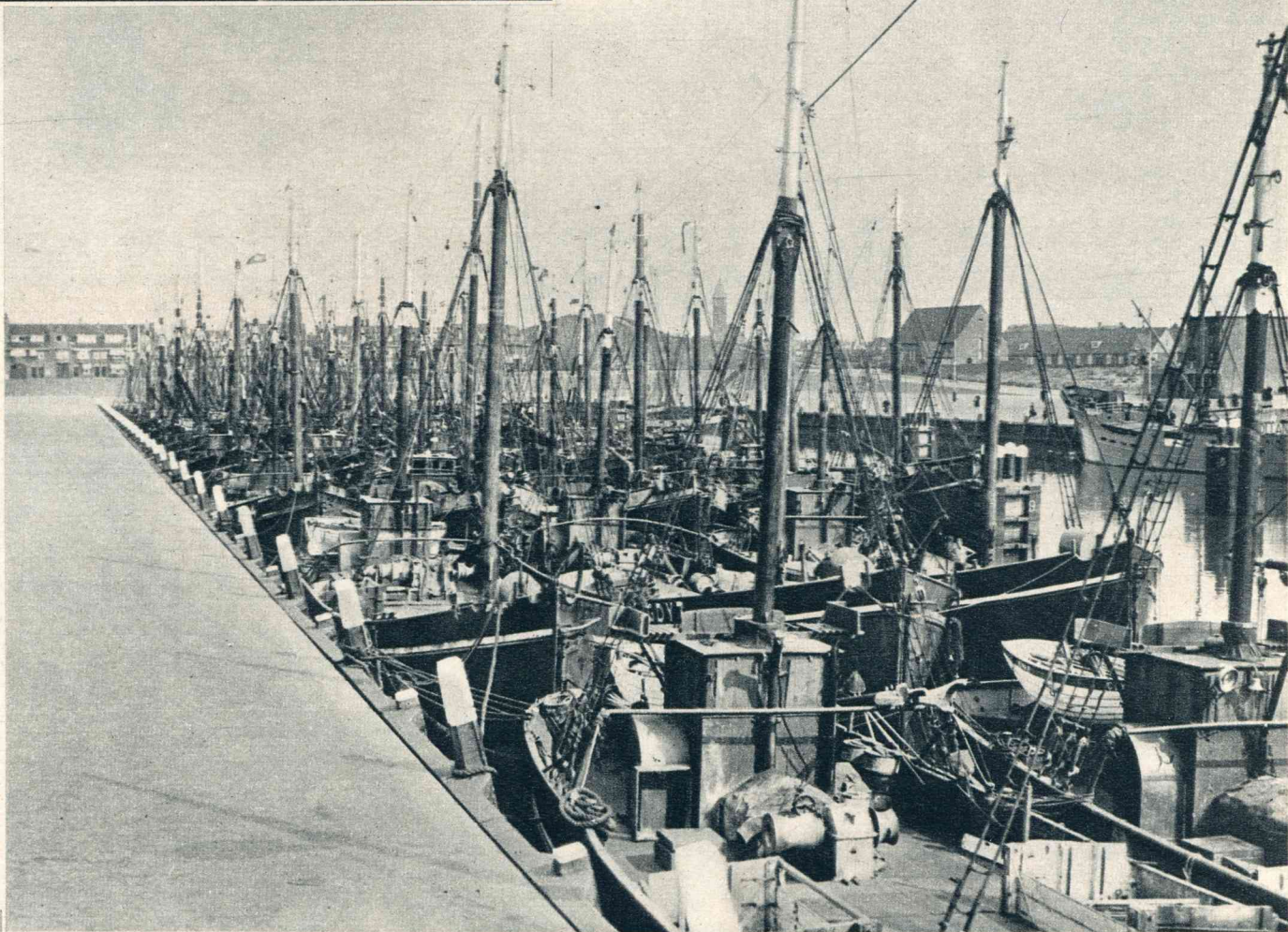

De feestelijk versierde trein, waarmede de directie der Nederlandsche Spoorwegen een reis naar de verschillende stations maakte, om de versieringen ter gelegenheid van het eeuwfeest in oogenschouw te nemen. De ontvangst te Rotterdam D.P. Van l.n.r.: commercieel directeur ir. W. F. H. v. Rijkevorsel; de technische directeur: ir. W. Hupkes en de pres. dir. prof. dr. J. Goudriaan. Geheel rechts de stationschef, de heer Lusink.

Uit het Binnenland

Het is stil en triestig leeg in de Scheveningsche visschershaven. De vloot vaart ten gevolge van het gevaar op zee niet uit. Een jammerlijk tijdsbeeld.

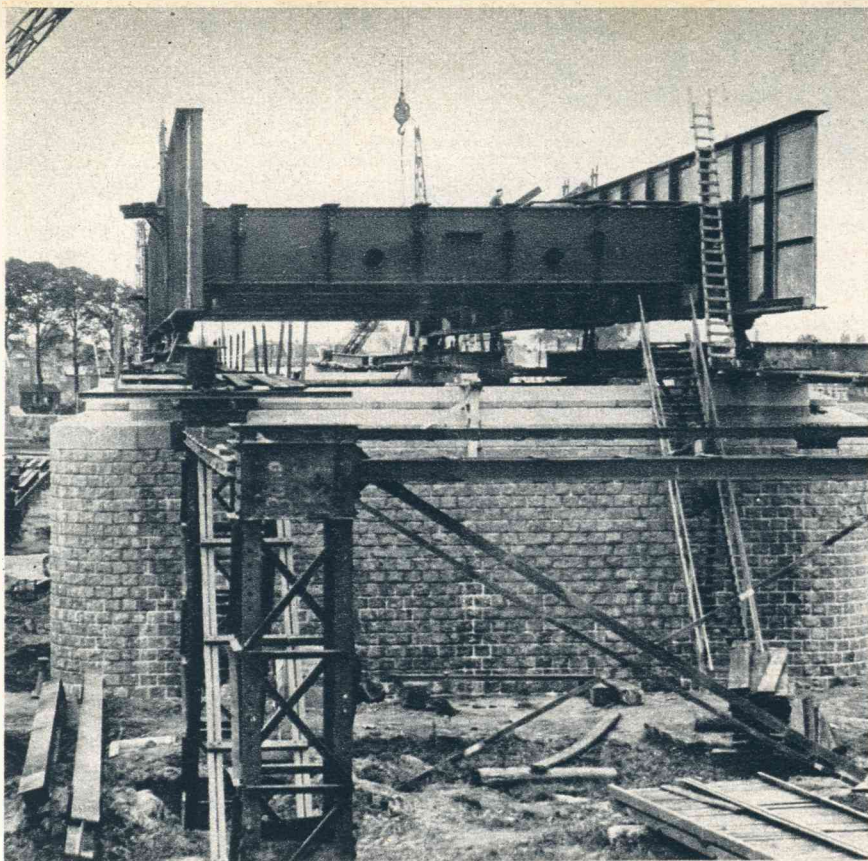
Alsof het groote stoomschip „Hector” met niet te stuiten vaart tot midden tusschen de huizen was terechtgekomen! Een verrassend aspect van den op de werf van gebr. Pot te Bolnes voor rekening van de K.N.S.M. in aanbouw zijnden koopvaardijer.

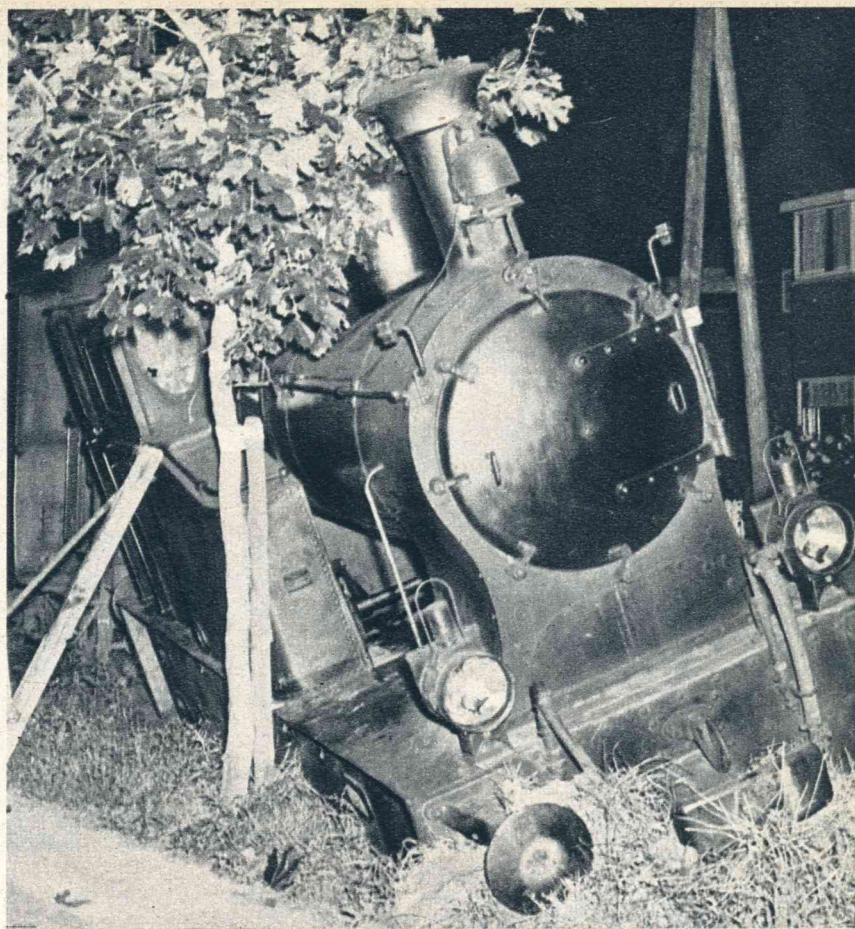
We zien op deze foto prinses Beatrix op den arm der nurse, die in den kinderwagen prinses Irene rijdt, in den tuin achter het koninklijk paleis te 's-Gravenhage, genietend van het herfstzonnetje.

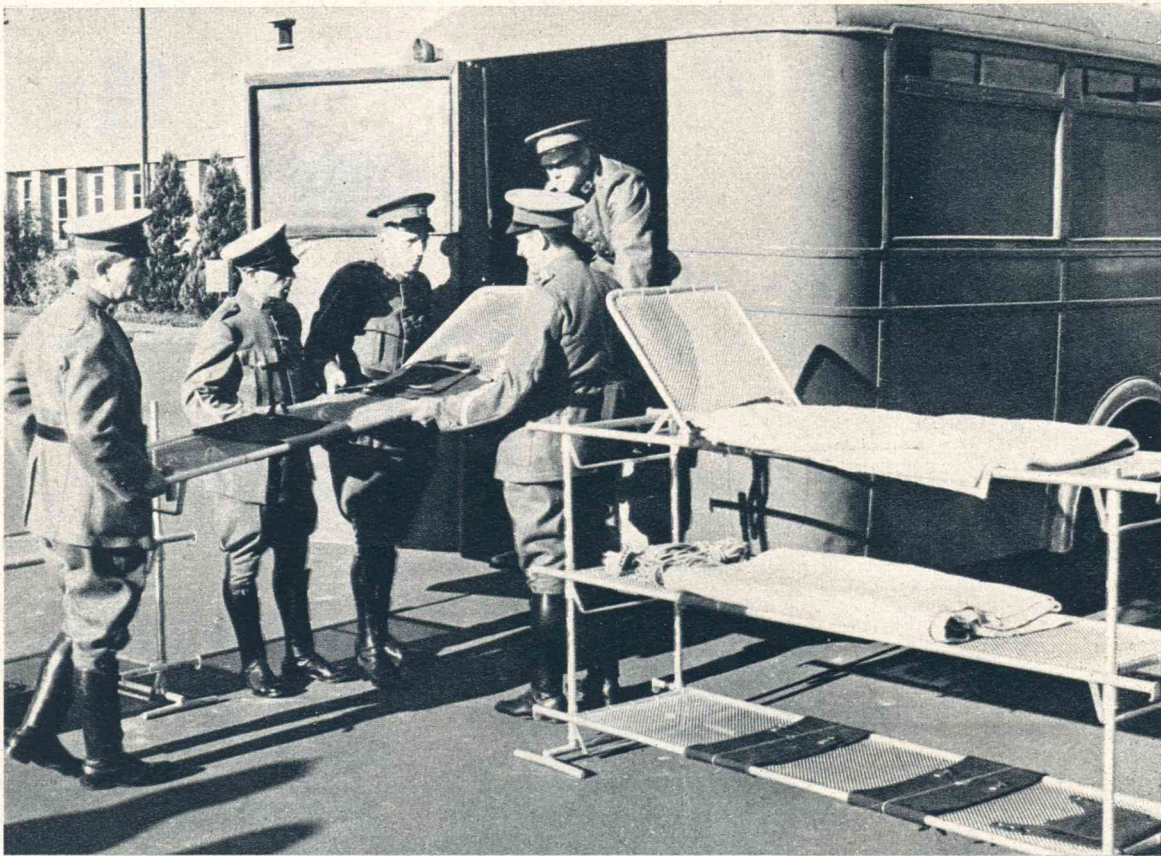
Zuinig zijn met benzine... zuinig autorijden! De banden sporen!! Indachtig aan de noodzakelijkheid, om zoo zuinig mogelijk en... tevens zoo weinig mogelijk auto en motor te rijden heeft de Kon. Ned. Toeristenbond A.N.W.B. op groote schaal achterrait-etiketten verspreid, waarop o.m. staat vermeld, dat de houder ervan zich vrijwillig verplicht heeft, niet sneller te rijden dan 70 km. per uur en zijn auto niet ongemotiveerd te gebruiken.

Het eerste gedeelte van de ijzerconstructie voor de vaste brug over den IJssel te Deventer werd geplaatst.

De stoomtram Groningen-Drachten ontspoorde op den weg naar Roden. De verzakte locomotief in den wegberm.

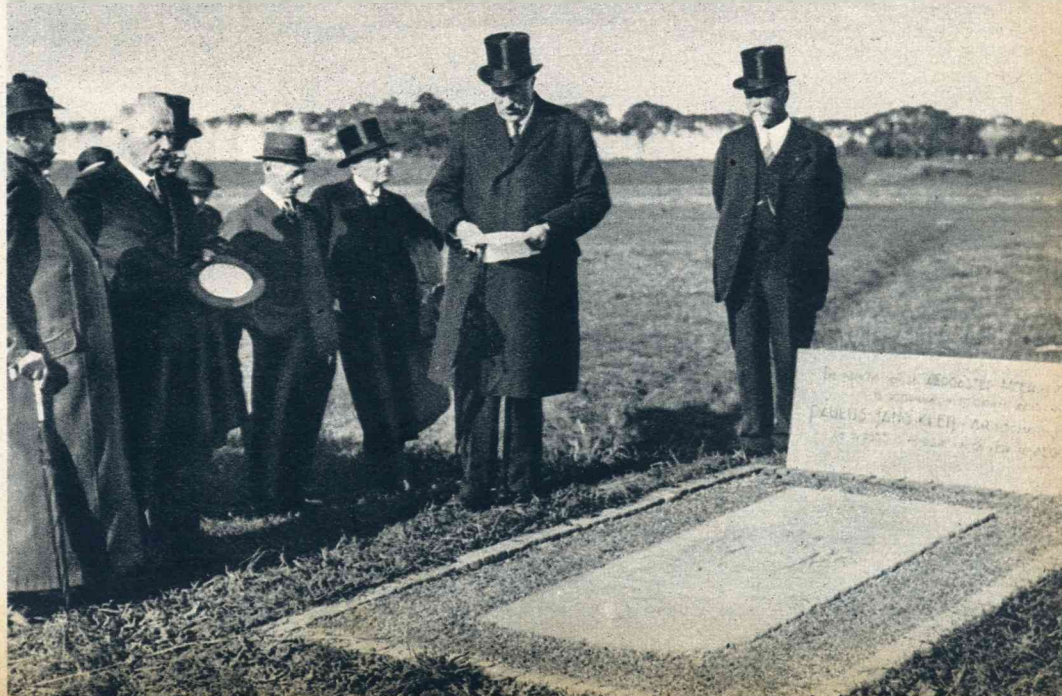
De Groningsche luchtbeschermingsdienst heeft eenige afgedankte gemeente-autobussen ter beschikking gekregen, welke tot hulp- en transportwagens werden verbouwd. De transportcolonnen van het Rode Kruis verzorgen de bediening en houden de wacht bij de verschillende posten in de stad.

GEMENGD NIEUWS

Een posthume hulde aan den pionier voor de drooglegging van De Groote Wargaster Meer in de jaren 1632-1637. Als voorzitter van het Friesch Genootschap hield de Commissaris der Koningin, staatsraad mr. P. A. V. baron van Harinxma thoe Slooten, een redevoering bij de overdracht van de grafzerk van wijlen Paulus Jans Kley aan het waterschap De Groote Wargaster Meer. Rechts notaris Nanne Ottema uit Leeuwarden, secretaris van het comité.

Mr. W. A. J. Visser, thans burgemeester der gemeente Soest en Soesterberg, treedt 1 October a.s. in gelijke functie te Zeist.

Het Russische leger schijnt bijna geheel „gemechaniseerd” te zijn. Men zegt, dat het 5 regimenten en 12 bataljons vechtwagens, 10 regimenten spoorwegtroepen met een groot aantal geblindeerde vechtwagens, 3 regimenten en 11 bataljons scheikundige troepen tot zijn beschikking heeft. Tanks rukken in formatie op.

HET RUSSISCHE LEGER

De leek, ja zelfs de militaire expert weet in het algemeen minder van de gevechtswaarde van een leger af, dan hij zelf wel denkt, om de doodeenvoudige reden, dat die pas behoorlijk blijkt, wanneer dit leger inderdaad gaat vechten.

Van de meeste landen weten de deskundigen echter wel zoo ongeveer hoe groot de gewapende macht van een bepaald land is, al zijn dan ook verschillende

Een „Worosjilof-ruiter”, gewapend met een gasmasker. Behalve de reeds genoemde cijfers, waarbij wij nog niet eens spraken van de 100 regimenten lichte en 25 regimenten zware artillerie, de 23 bataljons en 21 eskadrons genie en de 11 bataljons pontonniers, heeft men nog een onbekend cijfer aan het reeds onbekende cijfer toe te voegen: dat der militair geschoolde burgers.

Zonder dat men nu bepaalde cijfers kent, kan men uit de bevolking van Sovjet-Rusland wel afleiden dat het leger een miljoenenleger is. Volgens niet-officieele gegevens bestaat het uit 263 regimenten infanterie, waarvan elke soldaat uitstekend gewapend en goed geoefend is.

Vrij zeker is bekend, dat het Russische leger een combinatie vormt van een permanent leger — het z.g. Rode Leger — van 1.300.000 man en een militeieleger. Jaarlijks wordt 35 % van de 800.000 voor den militairen dienst geschikte dienstplichtigen in het leger ingelijfd, zoodat één lichting dus uit ca. 250.000 man bestaat. Onze foto geeft een infanterie-oefening weer.

Van links naar rechts: Volkscommissaris van defensie, maarschalk Worosjilof, divisie-commandant Sokolowsky en de commandant van de troepen in het district Moskou, maarschalk Budionny. Worosjilof is een zeer oude vriend van Stalin (zij kennen elkaar reeds van 1908 af) en van top tot teen een militair; naar men zegt in de eerste plaats veldheer, geen politicus.

Het Russische leger telt talrijke corpsen parachutisten, die goed bewapend zijn en tot taak hebben het vijandelijke leger in den rug aan te vallen en de verbindingen door te snijden. Een parachutist zien wij hier omlaag springen.

details onbekend, omdat deze zorgvuldig geheim worden gehouden.

Van het tegenwoordige Russische leger weet men echter verbazend weinig: het is een geheimzinnige en dreigende macht daar ver in het oosten van Europa, waarvan de een zegt, dat het slecht geleid, slecht uitgerust en slecht gevoed, maar wel ontzaglijk groot is, terwijl anderen er van overtuigd zijn, dat er geen sterker leger ter wereld bestaat.

De Russische regeering laat niet veel los over de sterkte van de beschikbare troepen: in tegenstelling met de overige staten, die hun vliegtuigen, manschappen, kanonnen en ander gevechtstuig in astronomische cijfers wereldkundig maken, publiceert men in Rusland slechts weinig gegevens. Indien wij dan ook in de onderschriften cijfers noemen, kunnen wij voor de waarde daarvan slechts gedeeltelijk instaan.

Op den 1en Mei wordt op het Rode Plein te Moskou altijd een groote parade gehouden, waarbij ook Stalin tegenwoordig is. Gewoonlijk wordt bij die gelegenheid een redevoering gehouden door een vooraanstaand regeeringspersoon.

De Russische cavalerie was reeds altijd beroemd. Russen zijn nu eenmaal goede ruiters en zelfs in het moderne Russische leger ontbreekt het paardenvolk niet. Men spreekt van 80 regimenten cavalerie.

PANORAMA- OORLOGSKRONIEK

Week van 18 tot 24 September 1939

Maandag 18 September

Na het sensationele nieuws van den inval der Russen in Polen komen verschillende berichten binnen, waarvan niet zeker is of ze waarheid bevatten. Zoo blijkt achteraf, dat de Russen Wilna nog niet geheel bezet hebben en omtrent de plaats, waar de Poolsche regeering zich ophoudt, verschilt men van meening. Men beweert van de eene zijde, dat president Moscicki, maarschalk Smigly-Rydz en kolonel Beck reeds op Roemeenschen bodem zijn aangekomen, van andere zijde wordt dit tegengesproken, althans de vlucht van maarschalk Smigly-Rydz.

De „Izwestija”, het regeeringsorgaan der Sovjet-Unie, publiceert, naast het gemeenschappelijke Duitsch-Russische communiqué over „hulp aan de Poolsche bevolking bij de nieuwe regeling van haar bestaan als staat”, een kaart, welke vermoedelijk bedoelt aan te geven, hoe, volgens de Russische opvatting, de toekomstige westgrens van de Sovjet-Unie zal zijn. Deze grens loopt van Oost-Pruisen via Bialystok, Brest-Litowsk, Wlodzimierz en Lemberg naar de Karpathen, en wel naar de Hongaarsche grens nabij de Roemeensche grens.

De Duitsche en Russische troepen hebben elkaar bij Brest-Litowsk ontmoet.

Warschau zet den strijd tegen de Duitsche legers voort. De burgemeester van Warschau heeft verklaard, dat alle Duitsche mededeelingen over onderhandelingen tusschen Duitsche en Poolsche parlementairen op onwaarheid berusten. Warschau onderhandelt niet. De burgemeester eindigde met een oproep tot verder verzet.

Ook van Duitsche zijde wordt gemeld, dat bij Warschau, na het uitblijven van een parlementaire, de tijdelijk gestaakte gevechten hervat zijn.

De randstaten Litauen, Letland, Estland en ook Roemenië zijn niet erg gerust, nu ook de Russen aan den oorlog gaan deelnemen, doch voorloopig zijn er geen teekenen, die er op wijzen, dat de oorlogvoerende mogendheden zich niet tot Polen zullen bepalen. Voor degenen, die een oogenblik gedacht hebben, dat ten slotte misschien nog een conflict tusschen Rusland en Duitschland uit zou breken, is een officieele mededeeling uit Berlijn bestemd, waarin zulke ongemotiveerde geruchten worden tegengesproken.

Een document van blijvende waarde voor latere tijden

De Duitschers brengen groote versterkingen, troepen en luchtmacht uit Polen naar het westelijke front en voeren strategische terugtochten uit om hun linie recht te trekken. De ontruimde dorpen worden opgeblazen om te verhinderen, dat zij als dekking worden gebruikt.

In het Duitsche legerbericht wordt o.a. gemeld: Het Duitsche luchtwapen heeft zijn taak in het oosten in feite vervuld. Tal van eenheden van de luchtmacht en de afweer-artillerie zijn geconcentreerd en staan gereed om elders gebruikt te worden.

Dinsdag 19 September

Het was vandaag de dag van de opening der Staten-Generaal, waarbij H. M. de Koningin een troonrede uitsprak, die o.a. de volgende passages bevatte:

Onder sombere omstandigheden kom ik heden in uw midden. Andermaal wordt ons werelddeel geteisterd door de verschrikkingen van een oorlog.

Dankbaar, dat ons land den vrede bewaren mocht, vervult mij nochtans deernis met de velen, die elders onder het oorlogsleed gebukt gaan.

Het verheugt mij, dat onze vriendschappelijke betrekkingen met alle mogendheden onverzwakt voortduren.

Met groote dankbaarheid heb ik kennis genomen van den geest van toewijding en dienstvaardigheid, die in dezen ernstigen tijd, zoowel in Nederland als onder alle bevolkingsgroepen in de overzeesche gebiedsdeelen, op zoo verheffende wijze tot uiting komt.

Ik verwacht, dat dit besef van saamhoorigheid tot het einde zal worden bewaard. Ook indien de tijden nog moeilijker worden, zal dan

Generaal von Brauchitsch bezocht deze week het westelijk gevechtsterrein en liet zich over den stand van zaken ter plaatse inlichten.

de toekomst met vertrouwen kunnen worden tegemoet gezien.

Met de bede, dat God mijn volk moge zegenen in de beproeving en aan ieder van ons de kracht zal geven tot datgene waartoe hij thans geroepen is, verklaar ik de gewone zitting der Staten-Generaal geopend.

De miljoenennota kondigt een tekort van 55½ miljoen op de begroting van 1940 aan. Voor 1941 wordt een vermeerdering aan uitgaven van 60½ miljoen verwacht. De minister van financiën overweegt nieuwe belastingmaatregelen en kondigt aan, dat geen nieuwe uitgaven gedaan zullen worden behalve voor defensie en werkloosheidsbestrijding.

Bij duizenden nemen de Poolsche soldaten, in het nauw gebracht door de oprukkende vijanden, de wijk over de grens. In het noorden zoeken zij een toevlucht in Litauen, opgedreven door de Sovjets, die de smalle strook Poolsch gebied in het uiterste noorden zijn binnengevallen en reeds verschillende steden bezet hebben.

Wilna is nu definitief door de Russen bezet en de Russische troepen hebben de Litauische grens bereikt.

In het zuiden stroomt alles naar Roemenië. De hoge Poolsche autoriteiten zijn inderdaad reeds op Roemeenschen grondgebied aangekomen. De Poolsche ambassade te Londen beweert echter nog steeds, dat maarschalk Smigly-Rydz zich bij zijn troepen bevindt.

Hitler is vanmiddag op het gebied van Danzig aangekomen. Terwijl hij daar ter plaatse een rede hield, werd op ongeveer 25 km. ten noorden om Gdynia nog gevochten.

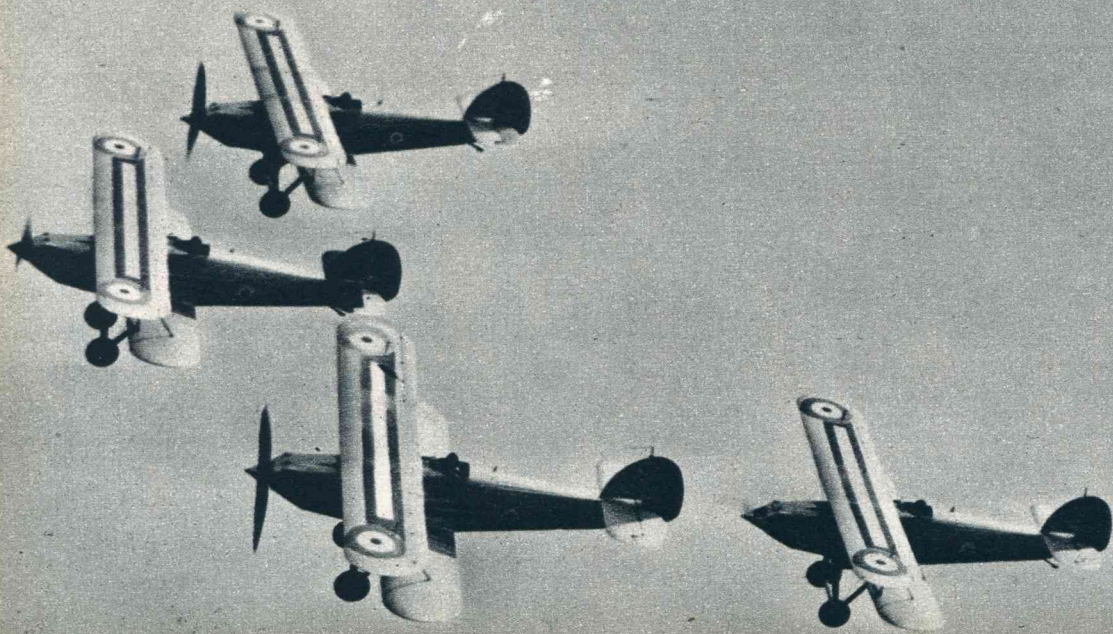
De Führer zei o.a. het volgende:

Ik betreed voor de eerste maal een bodem, welke door Duitsche kolonisten, vijf eeuwen voor den tijd, dat de eerste blanken zich in den huidige staat New York vestigden, in bezit was genomen.

Na een overzicht van de gebeurtenissen in den laatste tijd te hebben gegeven, vervolgde Hitler:

Wij hebben thans in Polen dien toestand doen ontstaan, die het misschien mogelijk maakt,

Engelsche vliegtuigen maken regelmatig verkenningsvluchten, zoowel boven vijandelijk land als langs de kust van het koninkrijk.

verstandig en rustig te eeniger tijd met vertegenwoordigers van dit volk te kunnen spreken.

Hoe nu de definitieve vorming van den politieken toestand in dit groote gebied zal zijn, hangt in eerste instantie wel af van de twee landen, die hier levensbelangen bezitten. Duitschlands eischen zijn beperkt, maar er valt niet aan te tornen en het zal ze, hoe dan ook, verwezenlijken. Duitschland en Rusland zullen hier, op de plek van een brandhaard van Europa, een situatie scheppen, die ontspannend zal moeten werken.

Mijn aanbiedingen aan Engeland zijn bekend. Ik had slechts het groote doel, met het Britsche volk een oprechte vriendschap te kunnen bereiken. Wanneer dat alles was afgewezen en wanneer Engeland thans gelooft tegen Duitschland oorlog te moeten voeren, dan zou ik daarop het volgende willen antwoorden: Polen zal in den vorm van het verdrag van Versailles nooit meer opstaan.

Niet alleen Duitschland, maar ook Rusland staat daarvoor garant. Wanneer nu Engeland zegt, dat het belangrijkste de oorlog tegen het huidige regime in Duitschland is, antwoord ik daarop, dat, wanneer een Duitsch regime de instemming zou krijgen van de heeren Churchill, Duff Cooper, Eden, enz., datdan dat regime slechts door deze heeren zou worden betaald en in stand gehouden en daarom voor Duitschland onduidbaar zou zijn.

Wanneer zij thans gelooven het Duitsche volk van mij te kunnen verwijderen, dan houden zij dit volk ofwel voor even karakterloos, ofwel voor even dom als zij zelf zijn. Laten de heeren ervan overtuigd zijn, dat zij door hun belachelijke propaganda het Duitsche volk niet meer tot ontbinding brengen.

In Polen schijnen intusschen nog vijf legers stand te houden of althans niet definitief verslagen te zijn: bij de kust, bij de Njemen, bij Warschau, bij Lublin en bij Lemberg.

De burgemeester van Warschau, die naast de militaire bevelhebbers een opvallende rol speelt bij de verdediging der stad, heeft tegengesproken, dat men Zondag een parlementair naar den Duitschen commandant zou hebben gezonden om te onderhandelen.

De opperbevelhebber van het Duitsche leger, General-Oberst von Brauchitsch, heeft een bezoek aan het westelijk front gebracht. Na een bespreking in het hoofdkwartier van den staf bezocht de generaal verschillende troepen in de voorste linie. Hij liet zich door de commandanten rapport uitbrengen en stelde zich grondig van de situatie op de hoogte.

Woensdag 20 September

Bij den ondergang van de „Courageous” hebben 578 man den dood gevonden. Voor de laatste maal heeft de Britsche admiraliteit een lijst met geredden gepubliceerd, waaruit blijkt, dat in

totaal 72 officieren en 610 manschappen in veiligheid gebracht zijn. De overige leden van de bemanning, die 1260 koppen telde, wordt als vermist opgegeven.

Het opperbevel van de Duitsche weermacht deelt mede:

Tegenstand van beteekenis wordt in het door ons bezette Polen nog slechts geboden in en ten zuiden van Modlin, alsmede te Warschau.

Onze bij de achtervolging van den tegenstander tot aan de linie Stryj-Lemberg-Brest-Bialystok opgerukte troepen worden thans, na de vernietiging van de laatste resten van het Poolse leger, die zich in die streek nog bevinden, systematisch op de tusschen de Duitsche en Russische regeering definitief vastgelegde demarcatielijn teruggetrokken.

De strijd bij Gdingen is gisteren met de inneming van de oorlogshaven beëindigd. Ook hier zijn verscheiden duizenden gevangenen in onze handen gevallen.

De Russen deelen mede, dat zij Lemberg en Grodno hebben bezet.

In zijn derde weekoverzicht zei Chamberlain, de Engelsche premier o.a.

De rede, die Hitler gisteren te Danzig heeft gehouden, brengt geen wijziging in den huidige toestand.

Het verslag, dat Hitler van de gebeurtenissen heeft gegeven, kan niet als juist worden aangevaard. De rede bevatte verzekeringen van een soort, welke Hitler in de afgelopen jaren verloochend heeft, wanneer dat voor zijn doel dienstig was.

Ons algemeen doel in dezen strijd is algemeen bekend, nl. Europa te verlossen van een einde-loozen en steeds terugkerenden angst voor een Duitschen aanval en de volken van Europa in staat te stellen hun onafhankelijkheid en hun vrijheden te bewaren. Geen bedreigingen zullen ons, of onze Fransche bondgenooten, afhouden van dit voornemen.

Intusschen eindigde 's middags in ons land de „wilde” zeeliedenstaking, waardoor de „Nieuw-Amsterdam” niet had kunnen vertrekken.

Donderdag 21 September

Vanmiddag om 1 uur legde dr. Josef Göbbels, rijksminister van propaganda in Duitschland, een verklaring af naar aanleiding van bepaalde geruchten in sommige buitenlandse bladen.

Noch de rijksregeering, noch de Duitsche legerleiding hebben ooit het plan gehad, de neutraliteit van Nederland en België te schenden. Zij zijn dat ook thans niet van plan en zullen een dergelijke neutraliteitsschending ook in de toekomst niet beoogen.

MOORD OP ROEMEENSCHEN MINISTER-PRESIDENT

Om ongeveer half twee kwam plotseling een sensationeel radiobERICHT binnen, dat weldra bevestigd werd; hierin meldde men, dat Armand Calinescu, de Roemeensche minister-president, op straat door eenige leden van de IJzeren Garde was doodgeschoten. Het blijkt, dat de moordenaars zich na hun daad naar het gebouw van den omroep hebben begeven, het program hebben onderbroken

Minister-president Armand Calinescu werd door leden van de IJzeren Garde vermoord. Wij zien hem hier in partij-uniform met de blauwemonocle, die hij gewend was te dragen, in zijn linkeroog, dat hij verloren had.

Voor men een tank in het gevecht brengt, worden het wapen zoowel als de bestuurder ter dege onderzocht. Hier „springt” een pantserwagen over een loopgraaf, waarin de soldaten rustig blijven spitten.

en den aanslag wereldkundig hebben gemaakt. 's Avonds om elf uur zijn de daders, die nog in leven waren (enkele hadden zelfmoord gepleegd), op de plaats van den moord ter dood gebracht.

Daladier, de Fransche minister-president, hield een radio-rede, waarin hij zich vooral keerde tegen de Duitsche propaganda en z.i. verdraaide voorstelling der feiten. Hij zeide o.a.:

Welke Franschman gelooft nog in de beloften van den man, die sedert jaren alle verplichtingen geschonden en alle handteekeningen verscheurd heeft?

Op 17 Maart 1934 heeft Hitler verklaard, dat de Duitsche regeering de geldigheid van Locarno niet in twijfel stelde. Op 7 Maart 1936 verscheurde hij dat verdrag en hermitariseerde hij het Rijnland. Het zij zoo, dacht men, het Rijnland is een Duitsch gebied.

Op 21 Mei 1935 verklaarde hij, dat Duitschland niet voornemens was en niet den wil had zich te mengen in de binnenlandsche politiek van Oostenrijk, of dat land in te lijven. Op 13 Maart 1938 werd Oostenrijk met geweld geannexeerd. Het zij zoo, dacht men, Oostenrijk is een Duitsch land naar ras en taal.

Op 26 September verklaarde hij, dat de Sudetenkwestie het laatste te regelen probleem was. Ik heb den heer Chamberlain de verzekering gegeven, aldus zeide Hitler, dat er, als dat probleem eenmaal geregeld is, geen territoriale problemen meer bestaan.

Op 29 September op de conferentie van München heeft hij ons met nadruk verklaard en ook mij persoonlijk herhaalde malen medegedeeld, dat het geenszins ging om de annexatie van Tsjecho-Slowakije. Hij wilde dat tot geen prijs, omdat hij de zuiverheid van het Duitsche ras intact wilde houden. Hij eischte slechts het Sudetengebied, waar de meerderheid der bevolking van Germaansch ras was en de Duitsche taal sprak. Het zij zoo, dacht men.

Maar op 13 Maart werd Praag bezet. Bohemen overweldigd, geheel Tsjecho-Slowakije geknecht.

Op 12 December 1938 heeft Hitler nog gezegd, dat Duitschland had beloofd, de Poolse grenzen als onherroepelijk te beschouwen.

Vandaar dat, wanneer Hitler ons, na Polen te hebben vernield, zegt, dat hij om niets meer vraagt, niets van Frankrijk wenscht en zijn grenzen zal eerbiedigen, de Franschen weten, dat hij niet zal nalaten, indien hij daartoe in staat zou zijn, Frankrijk te vernietigen, zooals hij Oostenrijk en Tsjecho-Slowakije vernietigde en zooals hij tracht Polen te vernietigen.

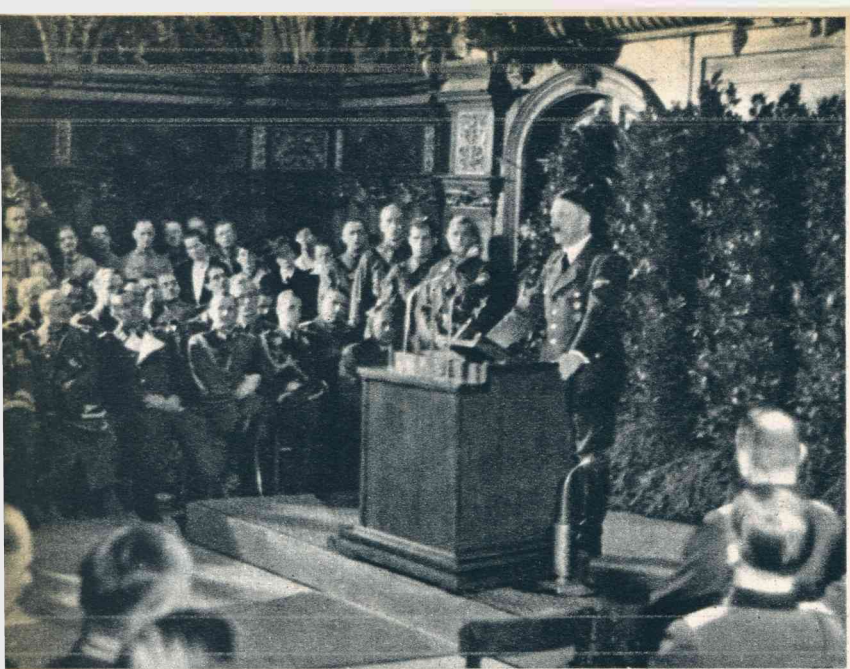
President Roosevelt sprak tot het Amerikaansche Congres en bepleitte opheffing van het wapenembargo; hij motiveerde zijn meening o.a. met de volgende woorden:

Ik geef u de verzekering, op grond van mijn ervaring als een werker op het gebied der internationale politiek, dat de Vereenigde Staten door de afschaffing van het embargo eerder in vrede zullen kunnen blijven leven dan indien de wet van kracht blijft, zooals zij heden ten dage is.

Ik zeg dit, omdat door de afschaffing van het embargo de Amerikaansche regeering haar staatsburgers en haar schepen zal helpen verwijderd te blijven van de onmiddellijke gevaren van het ontstane conflict.

Twee redevoeringen, een verklaring, een moord... Hoe geladen is de atmosfeer in de wereld, zelfs buiten de slagvelden.

In de groote zaal van den Artushof te Danzig hield de Führer ter gelegenheid van zijn eerste bezoek een uitvoerige rede.

's Zondags helpt de Berlijnsche jeugd mee aan het binnenhalen van den oogst. Wij zien hier meisjes bezig met het rooten van aardappelen.

Vrijdag 22 September

De Deutsche regeering en de regeering der Sovjet-Unie hebben de demarcatielijn vastgesteld tusschen het Deutsche en het Roode leger.

De demarcatielijn loopt langs de rivieren Pissa, Narew, Weichsel en San.

Hierdoor krijgt Rusland bij benadering de helft van Polen; dit gebied omvat o.m. de steden Wilna, Bialystock, Brest-Litowsk, Lublin en Lemberg (Lwów). De steden Warschau en Przemyśl vallen óp de demarcatielijn. Deze demarcatielijn ligt meer naar het westen dan de publicatie van de Iswjestia eenige dagen geleden deed vermoeden.

Door de thans tot stand gekomen regeling blijkt het petroleumgebied in Oost-Galicië onder toezicht van het Russische leger te vallen.

Het Deutsche nieuwsbureau heeft, in verband hiermede, het volgende officieuze communiqué gepubliceerd:

„Naar van goedingelichte Deutsche zijde wordt medegedeeld, is de vandaag bekend gemaakte Duitsch-Russische demarcatielijn in beginsel reeds vastgesteld vóór het begin der Deutsche militaire tegen-maatregelen tegen Polen, voor het geval deze noodzakelijk mochten worden. Hierbij is men van Deutsche zijde, naar verder wordt vernomen, uitgegaan van de opvatting, dat het niet de taak van het Deutsche leger was zooveel mogelijk Poolsch gebied te bezetten dan wel het Poolsche leger in zoo kort mogelijken tijd te vernietigen. Dat doel is bereikt.”

In overeenstemming met deze afspraak meldt het opperbevel van de Deutsche weermacht:

De bewegingen van de Deutsche en Russische troepen op de overeengekomen demarcatielijn worden stelselmatig en in de beste overeenstemming uitgevoerd. Bij Lemberg zijn de Deutsche troepen, die daar streden, door de Russische afdeelingen afgelost.

GENERAAL VON FRITSCH GESNEUVELD

Intusschen meldt men uit het hoofdkwartier van den Führer:

Kolonel-generaal von Fritsch is op 22 September in den strijd voor Warschau gevallen.

„De Führer en opperste bevelhebber van de weermacht heeft in een dagorder aan het leger hulde gebracht aan kolonel-generaal von Fritsch.

De Führer heeft een begrafenis op staatskosten gelast.

Generaal von Fritsch was kort geleden in ongenade gevallen, later weer gerehabiliteerd, doch hij trad eerst bij het begin der vijandelijkheden met Polen evenals generaal Beck en Von Blomberg weer in actieven dienst.

Men gelooft, dat het Poolsche leger nog steeds in vier verzetcentra stand houdt, nl. in de buurt van Grodno, in Zuid-Polen en op de lijn Modlin-Warschau. Op het schiereiland Hela verzetten de laatste Poolsche troepen zich eveneens nog.

Voor den Moskouschen radiozender is beschreven hoe de Sovjets het bewind in het door hen bezette deel van Polen overgenomen hebben.

De landeigenaren, aldus de omroeper, die op hun bezittingen waren gebleven, zijn gearresteerd en het roode opperbevel heeft bataljons van boeren gevormd

om de grootgrondbezitters op te sporen, die zich in de bosschen en moerassen verschuilen. Velen zijn reeds gevangen genomen en naar dorpen en steden gebracht, waar zij zijn opgesloten, in afwachting van hun veroordeeling, wegens het exploiteeren der arbeidersklasse.

De boeren-bataljons zijn samengesteld uit de armste bewoners van de Oekraïne en mogen ook Koelakken (gezetten boeren) en rijke winkeliers opsporen. Te Rowno zijn de arme bewoners uitgenoodigd voor een jacht van huis tot huis op de Poolsche gendarmes.

Het plaatselijk bewind wordt overgedragen aan Sovjets en commissarissen. De Sovjets hebben bevolen, dat van alle gebouwen roode vlaggen uitgestoken moeten worden en dat hulde aan Stalin gebracht moet worden. De bezittingen der grondbezitters worden overgenomen en hun land en vee verdeeld onder de boeren.

In Engeland „ergens in Sussex” werd een tweede bijeenkomst van den oppersten oorlogsraad gehouden. De vergadering werd bijgewoond door Daladier, Dautry, Gamelin en admiraal Darlan voor Frankrijk en Chamberlain, Halifax en Chatfield voor Engeland.

Er werden twee bijeenkomsten gehouden, een des morgens en een des middags.

De ontwikkeling van den toestand sedert de bijeenkomst op 14 September werd bestudeerd en er werd van gedachten gewisseld over haar gevolgen voor den toekomstigen gang van zaken.

Kolonel-generaal von Fritsch sneuvelde gedurende de gevechten bij Warschau op 22 September. De Führer gaf bevel, dat deze legeraanvoerder op staatskosten begraven zou worden.

Daladier en de overige Fransche vertegenwoordigers zijn per vliegtuig naar de bijeenkomst van den oppersten oorlogsraad gekomen. Ofschoon de bijeenkomst geheim was gehouden, bracht een groote menigte Chamberlain en Daladier na de bijeenkomst een ovatie.

Het Fransche legerbericht luidde: tegen het einde van den middag werden verscheidene aanvallen van den vijand op de stellingen, welke wij ten oosten van de Saar hebben veroverd, afgeslagen.

In Schengen, aan de Luxemburgsche grens bevinden zich vele buitenlandsche journalisten om den strijd tusschen de Franschen en Duitschers gade te slaan. Men vertelt, dat de Franschen in de voorhoede van varkens gebruik maken. Het gebied langs de Luxemburgsche grens is nl. door de Duitschers zwaar ondermijnd. De Franschen drijven de varkens nu naar de mijnenvelden, waar het gehol van de beesten de geraakte mijnen doet ontploffen. De Franschen bezetten dan enkele oogenblikken later het aldus „gezuiverde” gebied om de manoeuvres vervolgens weer te herhalen.

Voor de tweede maal zijn, naar gemeld wordt, twee onbekende duikboten gezien in de Golf van Mexico, juist buiten de driemijlszône van den staat van Veracruz, de eerste buiten de haven Veracruz, de tweede buiten Puerto Mexico, dat de eenige uitgang naar zee is voor de enorme olieproductie van de landengte van Tehuantepec. — Officieel wordt

medegedeeld, dat meer dan 300 leden van de IJzeren Garde Donderdagnacht en vandaag werden gedood ten gevolge van muiterij in de gevangenkampen, toen het nieuws van den moord op Calinescu werd vernomen.

Zaterdag

23 September

De veldtocht in Polen is geëindigd, zoo begint een communiqué van het opperbevel van de Deutsche weermacht.

In een aaneengesloten reeks van vernietigende veldslagen, waarvan de grootste en beslissende die in de bocht van den Weichsel is geweest, is het Poolsche miljoenenleger verslagen, gevangen genomen of uiteen gedreven. Geen enkele van de Poolsche geregelde of reservedivisies, geen enkele van haar zelfstandige brigades is dit lot ontgaan. Slechts onderdeelen van enkele eenheden konden zich door de vlucht naar de moerassige gebieden van Oost-Polen aan onmiddellijke vernietiging onttrekken. Daar delven zij het onderspit tegen de Sovjet-Russische troepen. Van het geheele Poolsche leger strijdt thans nog slechts een klein overschot in een hopeloze positie te Warschau, te Modlin en op het schiereiland Hela.

Door de tactiek der Duitschers om met pantserwagens op te rukken bleven hier en daar Poolse afdeelingen achter de linie verzet bieden. Een Duitse afdeeling tracht deze „achterblijvers” te verdrijven.

REDE VAN MUSSOLINI NA EEN LANGEN TIJD VAN ZWIJ- GEN HEEFT MUSSOLINI HEDEN- MORGEN IN HET PALAZZO VE- NEZIA VOOR DE FASCISTISCHE AUTORITEITEN EEN REDEVOE- RING GEHOUDEN, WAARIN HIJ O.A. ZEIDE :

„Wij ontmoeten elkaar op het oogenblik op een stormachtig moment, waarop niet alleen de kaart van Europa, doch misschien ook die van de wereld-deelen op het spel staat. Niets is natuurlijker dan dat deze groote gebeurtenissen en hun terugslag in Italië ook onder ons emoties hebben opgewekt.

Een zekere menschelijke gemeenschap, zeer klein, doch buitengewoon ellendig, die in de meest sombere uithoeken woonde, heeft geprofiteerd van dezen buitengewonen en begrijpelijken geestestoestand. Het is deze gemeenschap, die zekere geruchten in omloop heeft gebracht, waarvan de meest belachelijke mij persoonlijk betroffen. Dit verschijnsel was voorbestemd om uit zichzelf te verdwijnen, anders zou ik hebben moeten twijfelen aan een ding, waarin ik steeds krachtig heb geloofd, n.l. dat het Italiaansche volk een der meest intelligente is van de wereld. Zonder de zaak te dramatiseren, want dat is de moeite niet waard, kan men hieruit de conclusie trekken, welke men in één woord kan samenvatten. De kleinste hoekjes te reinigen van de overblijfselen van het maconnieke, joodsche en buitenlandse antifascisme. Wij zullen niet toestaan, dat door den een of ander de fysieke en morele gezondheid van het Italiaansche volk wordt geschaad. Het Italiaansche volk weet, dat het den loods niet moet storen, vooral niet, wanneer hij bezig is te sturen in stormachtig weer en het weet ook, dat het hem niet elk oogenblik vragen moet stellen over den koers.

Indien ik op het balkon zou verschijnen, en het Italiaansche volk bijeenroepen, dan zou dit niet zijn om het den toestand uiteen te zetten, doch om het, zooals is geschied op 2 October 1935 en 9 Mei 1936, beslissingen, ik zeg beslissingen, mede te deelen, welke historische betekenis hebben. Op het oogenblik is dit niet het geval. Onze politiek is vastgesteld in de verklaring van 1 September en er is geen reden om deze te wijzigen.

Trouwens, zoo ging Mussolini voort, nu Polen is geliquideerd, is Europa niet werkelijk meer in oorlog. De legers hebben elkaar nog niet ontmoet. Men kan de botsing nog vermijden, door er zich rekenschap van te geven, dat de wensch om toestanden, die door de historie en het natuurlijk dynamisme van een volk reeds veroorzaakt werden, te handhaven of nog erger in eere te herstellen, vergeefsche hoop is.

Het is zeker met de verstandige bedoeling het conflict niet uit te breiden, aldus de Duce, dat de regeeringen te Londen en Parijs tot dusver niet op het Russische fait accompli hebben gereageerd, doch door deze handelwijze hebben zij haar morele rechtvaardiging bij haar optreden tegen het Duitse fait accompli in gevaar gebracht.”

Terwijl Europa in oorlog is, maakt Japan van de

gelegenheid gebruik den oorlog met China voort te zetten. Engeland noch Frankrijk immers kunnen noch rechtstreeks noch indirect de plannen van Japan dwarsboomen. Vanochtend hebben dus de Japansche troepen over een afstand van honderd kilometer een offensief ingezet tegen de Chineesche posities ter verdediging van de hoofdstad van de provincie Hoenan, Tsjangsjia.

Een groote Japansche legermacht is, zoo zegt een Japansch legerbericht hieromtrent, onder dekking van oorlogsschepen om 6 u. 25 nabij de monding van de Hisang Kiang, waaraan Tsjangsjia is gelegen, aan land gegaan. Het oorlogsterrein strekt zich thans uit over 250 kilometer van het westen naar het oosten en 150 kilometer van het noorden naar het zuiden. Van drie kanten rukken de Japansche troepen op.

POLITIEKE ACTIVITEIT

Te Moskou verwacht men de komende dagen een groote politieke activiteit.

Het bezoek van den Estlandschen minister van buitenlandsche zaken, Selter, zal van Zondagmiddag tot Dinsdag of Woensdag duren. Hij komt speciaal voor de ondertekening van een nieuw handelsverdrag.

De Turksche minister van buitenlandsche zaken,

Saradjogloe, zal Dinsdag te Moskou aankomen. Van Odessa af zal hij vergezeld worden door een ambtenaar van het volkscommissariaat van buitenlandsche zaken. Van hier af heeft de Sovjet-regering ook een salonrijtuig tot zijn beschikking gesteld.

Naar verluidt bevindt zich ook een Zuid-Slavische diplomatieke persoonlijkheid te Moskou, die onderhandelt over een eventuele hervatting der diplomatieke betrekkingen tusschen Belgrado en Moskou.

Officieel wordt medegedeeld, dat de diplomatieke betrekkingen tusschen Hongarije en de Sovjetunie zijn hersteld.

Deze waren in het begin van dit jaar afgebroken, omdat Hongarije naar de meening van Rusland niet meer onafhankelijk was in haar buitenlandsche politiek.

Tevens werd bericht, dat Maisky, de Russische gezant te Londen, vandaag een bezoek had afgelegd bij Lord Halifax.

Zondag 24 September

Nadat reeds in de vorige dagen twee Finsche schepen aan de zuidkust van Scandinavië door een Duitse duikboot tot zinken waren gebracht is nu een Zweedsche vrachtboot, die op weg was naar Engeland, getorpedeerd.

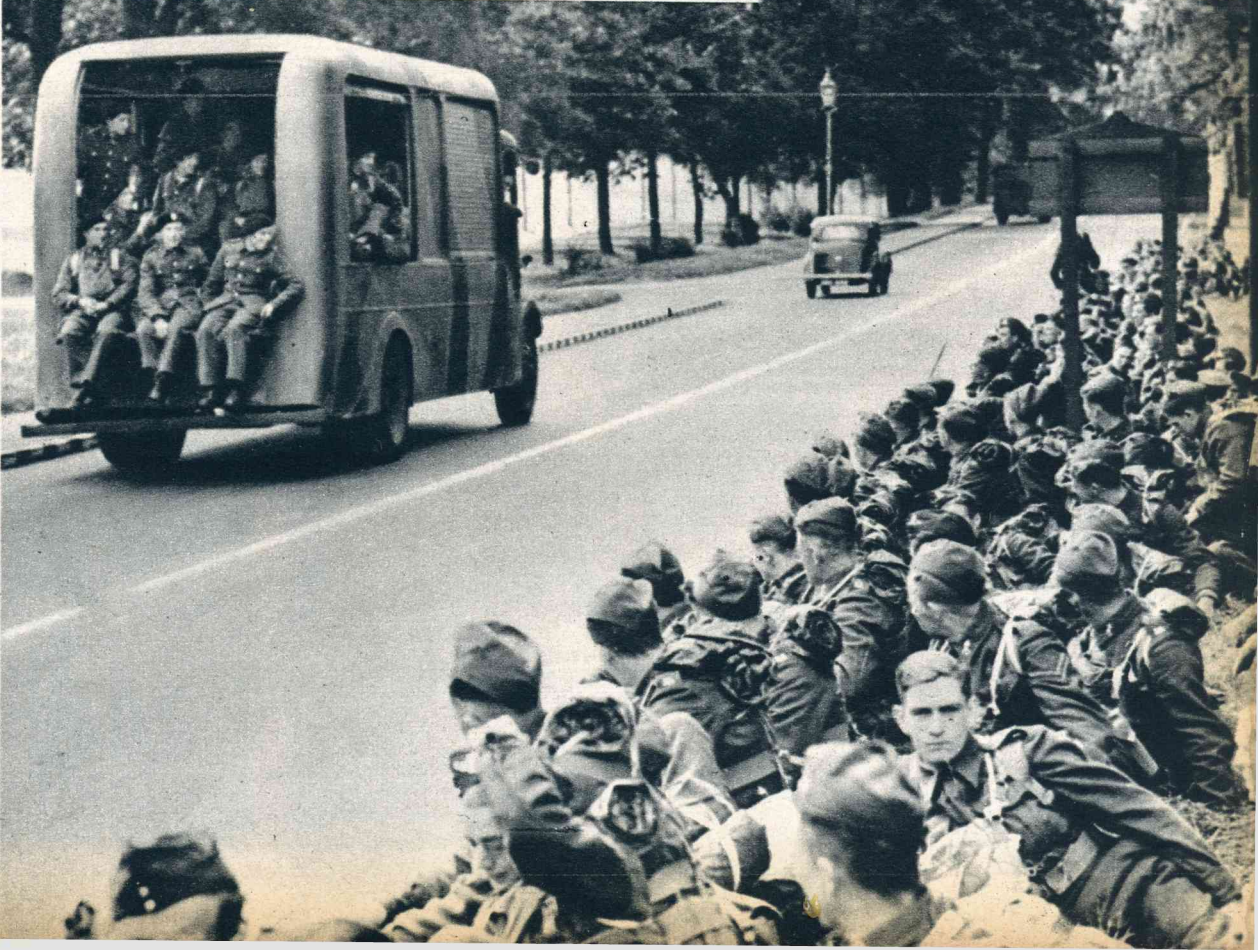
De bemanning van een Engelsch schip, dat door een Duitschen onderzeeër tot zinken was gebracht, werd dezer dagen voor de moeilijke keuze gesteld om óf van de rest van den oorlog niet meer op zee terug te keeren óf in de Duitse duikboot te blijven en af te wachten tot ze ergens aan land gezet konden worden om daar geïnterneerd te worden. De Engelschen kozen het eerste, en werden in een reddingsboot gezet. „Als jullie je woord breekt en toch weer naar zee gaat, zul je zelf de gevolgen te dragen hebben,” waarschdeuw de duikbootcommandant. Hij voorzag hen echter van bier en sigaretten.

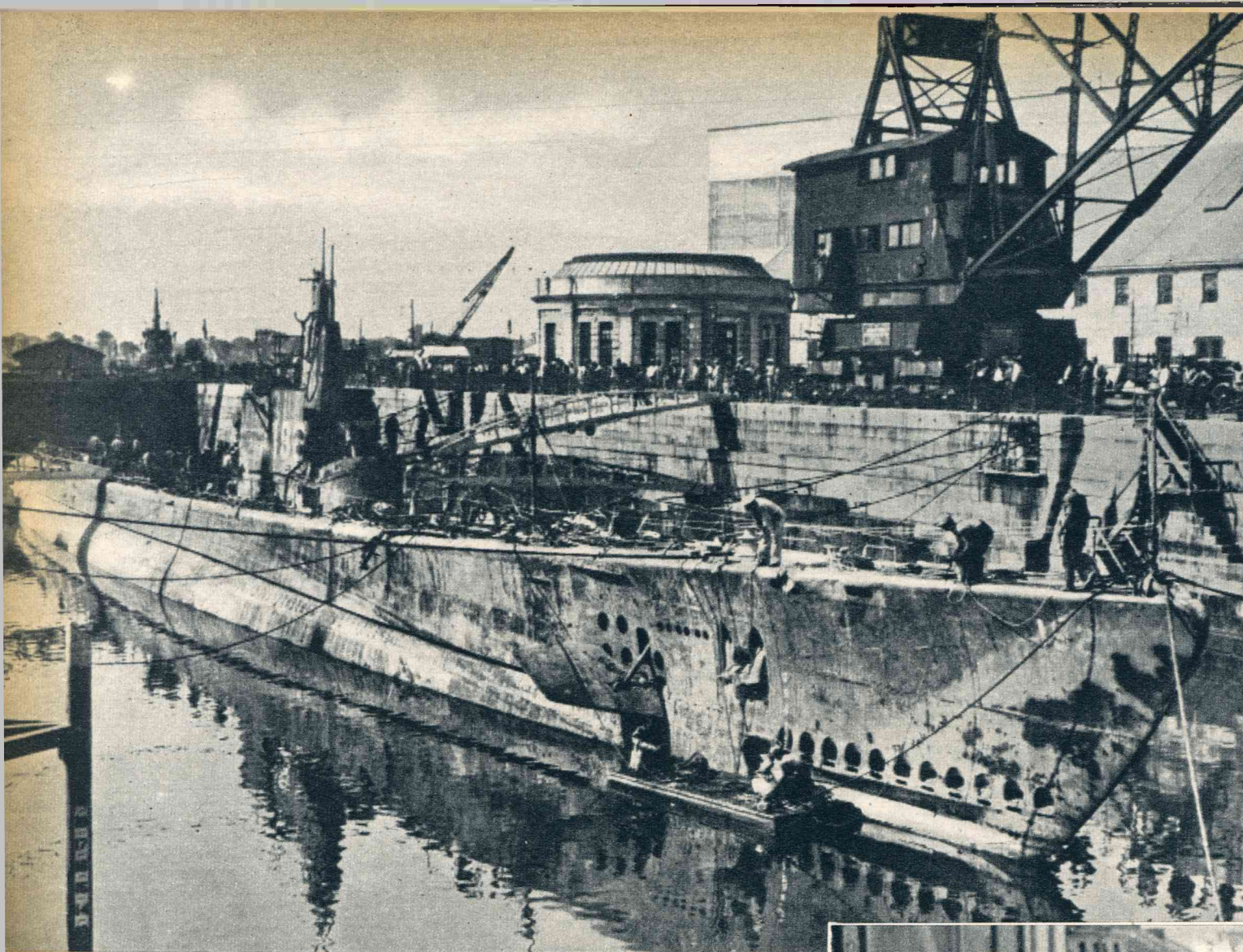
Intusschen houdt Warschau niet-tegenstaande hevige bombardementen nog stand.

De diplomaten der vreemde mogendheden zijn echter vertrokken en hedenavond in Berlijn aangekomen.

Duitsche en Russische officieren ontmoetten elkaar in Bialystock en bespraken de details betreffende de reeds van te voren vastgestelde demarcatieline tusschen de legers der beide landen.

Op weg van de ontschepingshaven naar het westelijk front. Engelsche soldaten rusten uit langs den weg en slaan het transport per auto van hun krijgsmakkers gade.

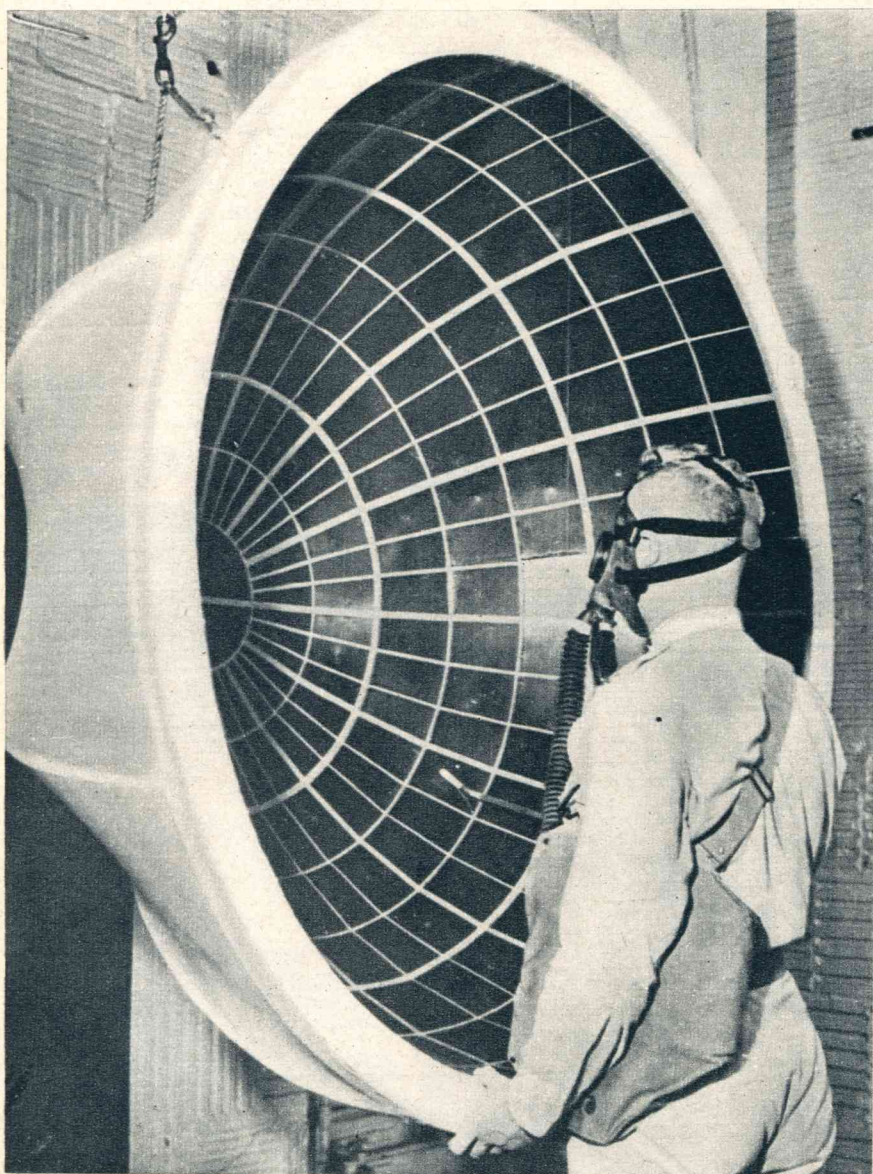
Men is er in geslaagd de
gezonken duikboot *Squalus*,
nadat deze 113 dagen op den
bodem der zee had gerust,
eindelijk weer boven te halen
en naar het dok te Portsmouth,
New Haven, te sleepen. De
reparatie zal naar schatting
een kwart miljoen dollars
kosten.

Varia

De jongste opvarende van het
Britsche vliegtuigmoederschip
„*Courageous*” was de vijftien-
jarige Bugler Dick Emerson.
Na de torpedeering sprong de
jongen over boord en slaagde
er in zich drijvende te houden
tot men hem oppikte. Een-
maal weer bij moeder thuis
was zijn eerste werk een
wandeling met zijn hond
„*Peter*” te maken.

Het nieuwste door de regeering der Vereenigde Staten ontworpen type gasmasker
wordt in het laboratorium onderzocht, ten einde mogelijke visuele ongelijkheid
der oogglazen vast te stellen.

Rechts: Witte wandelstokken, in normale tijden het kenteeken van den blinden
wandelaar, zijn op heden in Londen bijzonder in trek. Bij een avondwandeling
door de verduisterde straten der Engelsche hoofdstad bewijzen ze goede diensten.

Te Deventer werden Zondag voorwedstrijden voor den hockeydag te Amsterdam gehouden. De internationaal Hans Schnitger in actie in den wedstrijd P. W.-Nijmegen.

Sport van de Week

De wedstrijd Quick-Enschede te Nijmegen eindigde in een 3-4-nederlaag der gastheeren. Spelmoment voor het Nijmeegsche doel.

In de hoofdstad behaalde Ajax een 3-2-zege op het Utrechtsche D.O.S. Kiekje voor het doel van Ajax.

Te Kampen werd Zondag de wedstrijd K.H.C.-Alcides gespeeld, welken de club uit Meppel met 4-2 won. Kiekje voor het doel van de bezoekers.

Korfbal in het oosten. De wedstrijd Hellas-Onder Ons (2-2) te Deventer. Hellas scoort het eerste doelpunt.

Op de golflinks van „De Pan” bij Utrecht werden wedstrijden gehouden voor veteranen van 65 jaar en ouder. De nestor van het gezelschap, de heer R. E. v. Stolk (81 jaar), in actie.

De Rozendaalsche Golfclub hield haar jaarlijksche openingswedstrijden op de banen aan den Apeldoornsche weg. Een stemmingsfoto bij de vaak door regen onderbroken matches.

Het regiem is de gangen nie schen, l

Minister Tite welke met de p vere

Twee boerenafgevaardigden voor het Parlement in gesprek met een burger-collega, die in uniform is gestoken. De twee eersten dragen op hun merkwaardige kleedij het embleem hunner partij.

Den afgevaardigden staan secretaressen ter beschikking, die natuurlijk ook weer in uniform gekleed zijn.

Interview van onzen correspondent met minister-president Armand Calinescu. De minister droeg hier de witte uniform der partij en een blauwe monocle, daar hij slechts de beschikking had over één oog; het linker had hij in zijn jeugd bij een fietsongeluk verloren. Op den achtergrond minister Tileanu.

CALINESCU EN ZIJN

Het laatste interview met den vermoorden minister-president van Roemenië.

Het is nog maar zeer kort geleden, dat een onzer correspondenten er in slaagde toegang te verkrijgen tot den Roemeenschen minister-president, waarbij hem toegestaan werd dezen in zijn werkkamer te fotografeeren.

Wij bieden hierbij onzen lezers dit fotografisch interview aan, dat wel van bijzonder belang is na den tragischen dood van deze merkwaardige figuur.

Men kan niet in alle landen van den premier en zijn parlement spreken, want de volksvertegenwoordiging staat dikwijls met veel reserve tegenover of naast het hoofd van de regeering, maar Calinescu had als het ware zijn parlement gemaakt.

Het Parlementsgebouw te Boekarest, waar ook de regeering zetelt. Niemand mag het gebouw betreden als hij of zij geen uniform draagt.

Niet alleen innerlijk, doordat het slechts uit één partij, die der „nationale solidariteit“, bestond, zoodat er van geen oppositie sprake was, maar ook uiterlijk, want alle leden moesten op koninklijk bevel een uniform dragen en op bevel van Calinescu mocht zelfs niemand, die niet in uniform was, het parlementsgebouw betreden.

Rechts: Een zitting van het Parlement tijdens een redevoering van den minister-president. Rechts de regeringsstafel, achter 't spreekgestoelte de voorzitter, daarachter de troon.

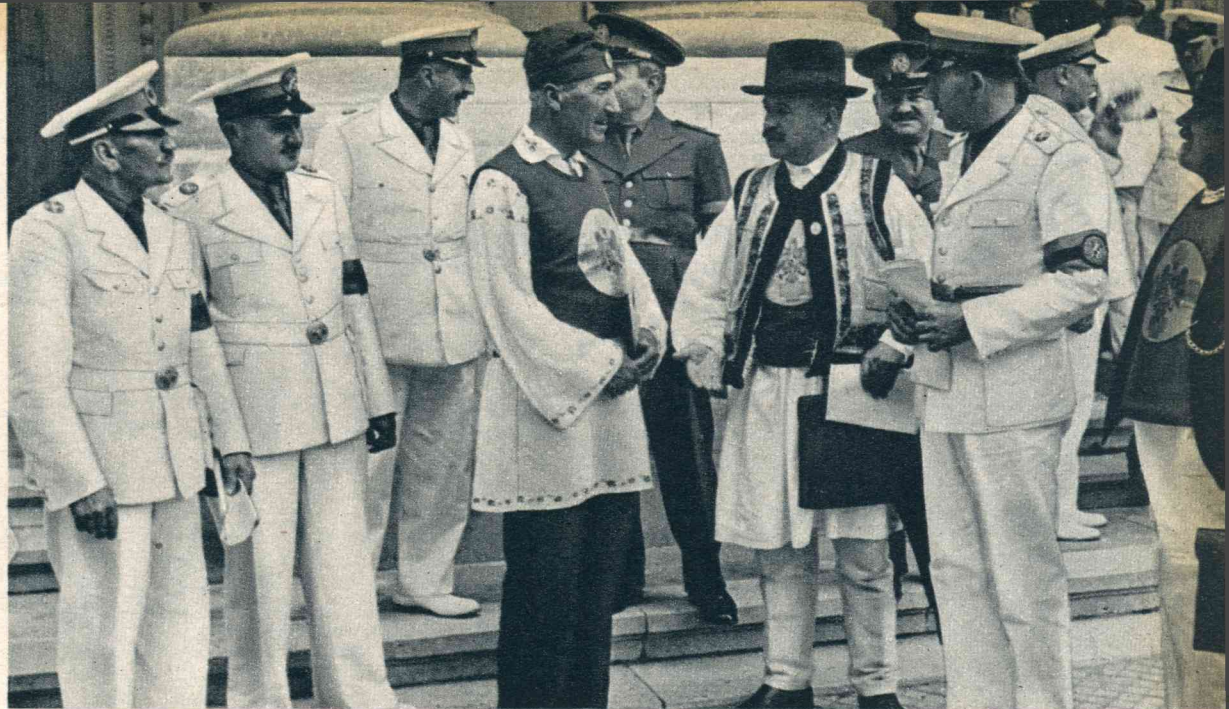

hier de witte uni-
het linker had
anu.

Het regiem is tamelijk streng in het Parlementsgebouw en eigenlijk mag er in de gangen niet gefotografeerd worden, maar de soldaat met zijn voor-oorlog-schen, Duitschen helm was toch zoo vriendelijk even te poseeren.

Afgevaardigden van het platteland in hun bijzondere „landelijke” uniformen bespreken nog eens de brandende kwesties, nadat de vergadering al is afgelopen.

Minister Titeanu, die belast is met de propaganda en de aangelegenheden, welke met de pers in verband staan, heeft een werkkamer, waarvan de wanden versierd zijn met ethnographische kaarten van Roemenië.

Calinescu was een streng en energiek magistraat, die het volle vertrouwen van den koning genoot en het land vrijwel autoritair bestuurd. Hoewel de door hem verboden IJzeren Garde hem dikwijls heeft bedreigd en pamfletten verspreide: „Calinescu, beef voor ons”. bewoog deze moedige man, ofschoon hij wist, dat men het op zijn leven gemunt had, zich altijd rustig in de café's en restaurants van de hoofdstad en vond hij het slechts zelden noodig een rechercheur ter bewaking mee te nemen.

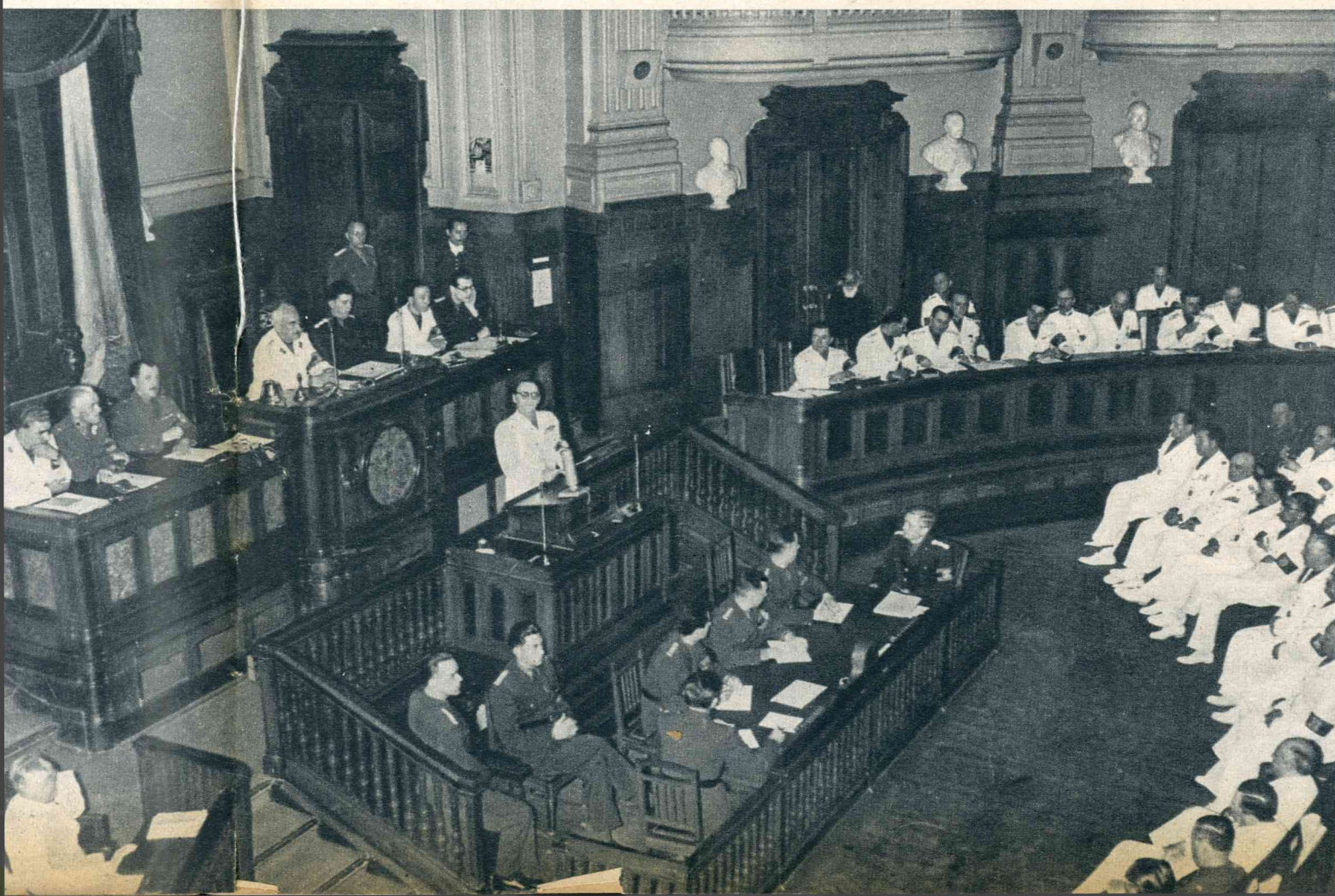
In het interview, dat wij met hem mochten hebben, betoonde hij zich een voorstander van de Roemeensche neutraliteitspolitiek, en van een sterk nationaal front, de twee voornaamste grondslagen voor de politiek van een staat, die door machtige rijken omringd is en zooveel minderheden onder zijn bevolking telt.

Wilskrachtig in zijn optreden, doch zeer zeker iemand, die een open oog had voor de nooden des volks, daar hij zelf immers de zoon van een eenvoudigen boer was, één der beste politici tevens, die Roemenië ooit gehad heeft: zoo was het algemeen oordeel over deze bijzondere figuur. Hij was niet alleen maar minister-president, hij was de personificatie van de Roemeensche politiek in den laatsten tijd, zoodat van verschillende kanten reeds stemmen zijn opgegaan, dat deze moord verband houdt met den huidige critieken toestand in Europa.

Het eenige vrouwelijke Parlements lid draagt eveneens een uniform.

EN ZIJN PARLEMENT

Hongaarsche Rhapsodie

DOOR CLAUDE FAYET

KORTE INHOUD VAN 'T VOORAFGAANDE:

De 78-jarige prins Karol van Sylvania, wiens secretaris ongeneeslijk ziek is, heeft zich tot levenstaak gesteld een biographie in het Latijn te schrijven van koning Stephanus van Hongarije. Zijn ouderlooze kleindochter, de achttienjarige knappe Lila, tracht hem te vervangen, doch ze kan den prins niet van dienst zijn, omdat ze niet voldoende Latijn kent, waarom hij een nieuwen secretaris zoekt. Een neef van Lila, graaf Zoltan Madany, die al z'n geld in juweelen belegd heeft, en Lila's beste vriend en raadgever was, vertrekt naar Amerika, omdat al z'n juweelen hem ontstolen zijn. Als kenner van edelsteenen treedt hij te New York bij een juwelier in dienst om in eigen onderhoud te kunnen voorzien. Een vriend van prins Karol, de verarmde graaf Otto van Karysch, die in Madany een tegenstander ziet, is op de lief-tallige Lila verliefd; nog meer trekt hem evenwel 't fortuin van den ouden prins aan. Hij wordt echter door Lila afgewezen. De chauffeur van graaf Otto, Danischeff geheeten, blijkt doctor in de letteren te zijn. Van Karysch stelt hem voor (om hieruit natuurlijk zelf voordeel te putten) de betrekking als secretaris van prins Karol aan te nemen.

't gesprek gaande hield. Dit was Danischeff, knap, jong, innemend.

De prins slaakte 'n lichten zucht. Hij was gelukkig. Wat was hij graaf van Karysch op de eerste plaats, en ook z'n goed gesternte dankbaar. Het leek hem bijna een bijzondere voorbeschikking, die ziekte van Hoskowitz, z'n vorigen secretaris. Ze kwam als 't ware juist op tijd en juist van pas om Danischeff in z'n plaats te kunnen nemen. Die ziekte, die eerst z'n plannen zoo gedwardsboomd had, beschouwde hij nu bijna als 'n wonder; hij had zich dan ook vorstelijk edelmoedig getoond tegenover den onfortuinlijken jongen, die hem verliet. Maar wat zou hij niet gedaan hebben in z'n opgetogenheid, dat hij Danischeff gevonden had! 'n Gentleman op en top, en daarbij 'n bewonderenswaardig Latinist! Nooit 'n schijn van verkeerden smaak, zoowel in z'n Latijn als in z'n manier van

optreden! In één woord 'n keurig mensch, iemand naar z'n hart!

Ze stonden van tafel op.

„Wil ik 'n partij schaak voor u opzetten, grootvader?” vroeg Lila.

„Nee,” zei hij, „vanavond niet. Ik moet nog revanche nemen op juffrouw Rosa. We zullen met z'n tweeën eens gaan vechten op leven en dood.”

En ze gingen er voor zitten. Lila bleef 'n oogenblik achter hen staan, maar hun strijdkundige berekeningen vermoeden haar al spoedig. In den salon was 't rustig. Geen gerucht stoorde de stilte. Buiten maakte de heldere lentenacht zich stilaan meester van de zichtbare wereld, de donker wordende aarde en den hemel, waarin nog hier en daar 'n vleug rood zich afteekende aan 'n wolkrand... Lila ging stil naar buiten en ging zitten op de steenen balustrade van 't terras. O, wat was 't 'n heerlijke avond en wat was ze gelukkig! Nooit had ze dit zoet gevoel gehad om 't leven, deze voldaanheid, deze innerlijke opgetogenheid. Voor de eerste maal vergat ze de stille neerslachtigheid, die lusteloosheid, die gedurig als 'n schaduw om haar leven hing... En toch, oom Zoltan was nog altijd weg en er was niets veranderd... Was 't de lente, die haar dit jaar deed opgaan in haar levensdans, en die haar zoo lang vergeten had?

Voor 't geopende venster zag ze 'n schaduw voorbijschuiven. Zonder na te denken riep ze:

„Meneer Danischeff!”

„Juffrouw?”

In 'n paar stappen was hij bij haar. Lila was onbeweeglijk blijven zitten.

„Kijkt u eens!” zei ze zacht. „Wat duurt 't vallen van den avond lang. Waarom zijn de avonden zoo lang, wanneer de dagen zoo kort lijken?”

De jongen glimlachte. In 't schemerdonker zag ze 't blinken van z'n helwitte tanden.

„Schijnen de dagen u kort?”

„Ja, voor den eersten keer van m'n leven. Dat komt, omdat ik zooveel paardrij en allerlei andere dingen doe! Vroeger wist ik niet...”

'n Vroolijke glimlach deed haar gelaat ophelderen.

„En 't Latijn? Maak ik geen vorderingen?”

„Buitengewoon.”

„Weet u, ik heb wel eens meer Latijnsche stukken gelezen met de vertaling ernaast, om te probeeren 't te begrijpen, om grootvader 'n plezier te doen... Zoo heb ik wel eens iets kunnen schrijven, als hij dicteerde, zonder heel veel fouten te maken... Maar nu zal hij niets meer van mij willen weten; hij is te veel gesteld op uw hulp.”

„Ik ben heel blij, dat ik den prins van dienst kan zijn,” zei de jongeman.

„Morgenochtend rijd ik uit,” ging Lila voort. Ze praatte stilweg, misschien zonder goed te weten, dat ze praatte; ze liet zich zoo maar gaan, omdat 't zoo heerlijk was niet altijd haar leven en haar gedachten in 'n ijzeren gareel te spannen en om zoo maar iets te zeggen, wat 't ook was.... „Ik wil graag tot aan den vijver van Salm gaan. Er bloeien nu wilde irissen; die hebben we bij ons nooit in 't leven kunnen houden. Ze zijn zoo prachtig blauw. Wilt u niet meekomen?”

„Ik weet niet, of ik zal kunnen,” zei Danischeff langzaam. „Uw grootvader werkt veel op 't oogenblik...”

De Dnjestr stroomt weliswaar door terrein, dat niet bijzonder geaccidenteerd is, doch heeft toch zulk een sterk verval, dat hij voor het verkeer niet van groote betekenis is. In Polen is deze rivier niet bijzonder breed, zoodat zij voor de Duitsche troepen geen groote hindernis vormde. Slechts een klein deel van den Dnjestr stroomt in Polen, voor het overige vormt hij de grens tusschen Rusland en Roemenië.

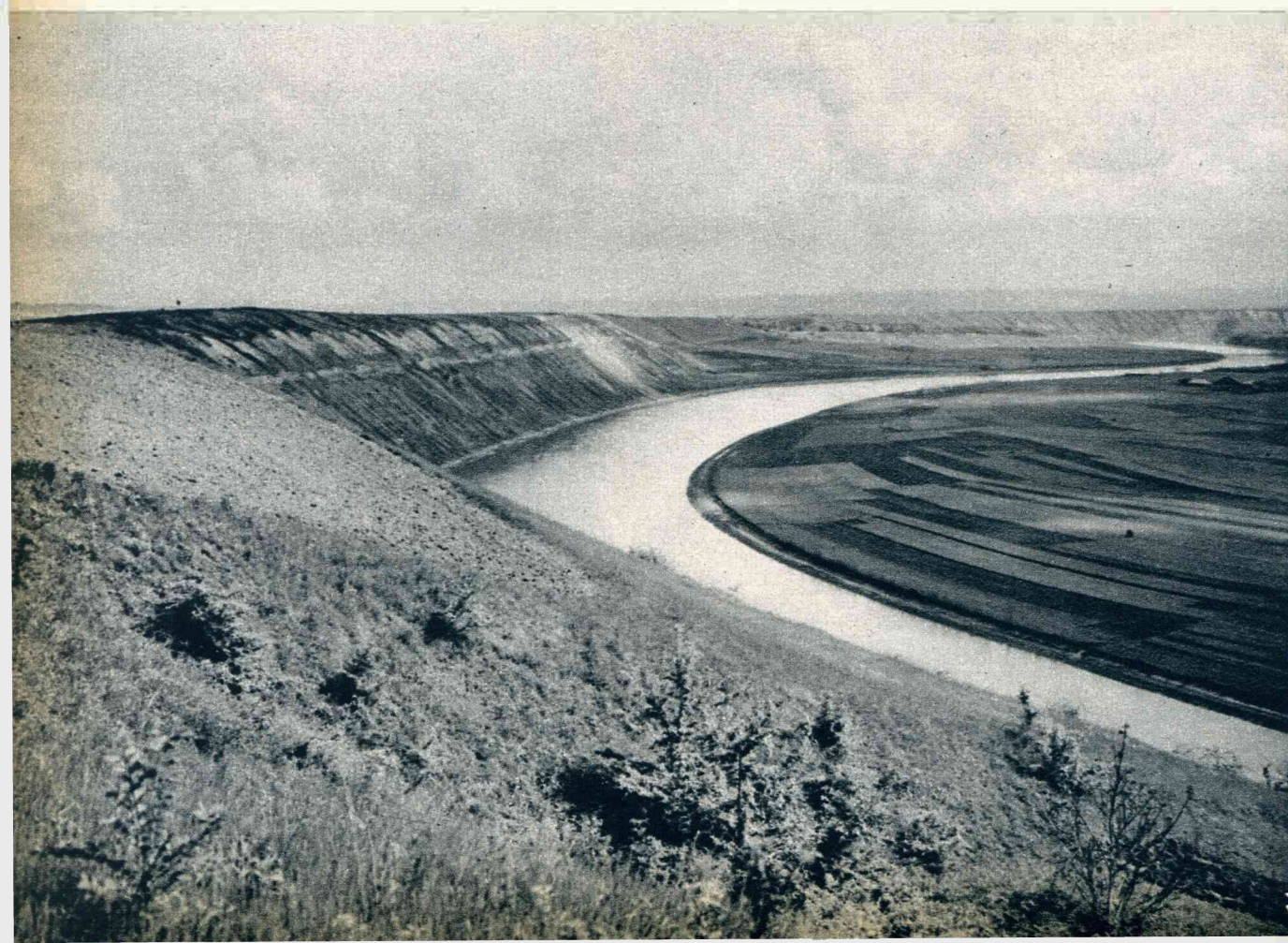
Aan tafel was 't geheel anders. Er hing de milde atmosfeer van 't vloeiend-witte licht, er was de eenvoudige intimiteit van de versch geplukte madelieven en de opgeruimde stemming der aanzittenden. Er lag over alles 'n ongedwongenheid en 'n openheid als van jong frisch leven, waaraan de vermoeide oogen van den prins van Sylvania zich te goed deden. Lila lachte. 'n Parelende lach, die denken deed aan 't vallen van helder water op kristal. De glanzende krullen op haar hoofd schudde heftig heen en weer en in haar oogën glinsterde de vreugde van 'n feest, terwijl ze aan juffrouw Rosa, haar gouvernante, de belevenissen vertelde van haar laatsten rijtoer.

De oude heer glimlachte van voldaanheid, hij, die meende 't lachen verleerd te hebben. Met 'n gevoel van welgevallen bekeek hij z'n kleindochter. Had ze wel ooit zoo kunnen lachen?

TWEEDE VERVOLG

Nee. Ze was 'n terughoudend kind, 'n beetje droefgeestig, en haar vroolijkheid beperkte zich bij 'n glimlach. In elk geval, deze uitbundigheid had hij nooit bij haar waargenomen. Was zij werkelijk altijd zoo mooi geweest? Want ze zag er inderdaad verrukkelijk uit. Wat zou ze 'n succes gehad hebben aan 't hof, in den tijd dat Hongarije 'n hof had! Z'n hart deed hem zeer. Ja, de oorlog had 'n einde gemaakt aan de glorierijke geschiedenis van z'n land, zooals hij er de fierste zonen van had weggemaakt. Maar waarom nu daaraan denken... Iedereen had z'n deel van 't wee en van de vreugde. Hij was 'n tijdlang 't troetelkind van de fortuin geweest, daarna had hij harde en verschrikkelijke beproevingen gekend. Hij moest trachten z'n moeilijkheden te vergeten en alleen nog maar denken aan de vreugden, die hem overbleven: de lach van Lila en 't leven van den grooten Stephanus.

Hij bediende zich nog eens van de kip met witte saus, waar de Hongaarsche paprika als zonneshijn doorheen speelde. Hij had sinds lang zulk 'n gezonden eetlust niet gekend. Ook juffrouw Rosa, die rechts naast hem zat, scheen op te leven in die rustig gelukkige atmosfeer. Ook op haar gezicht, overhuifd door grijze haren, lag 'n glimlach van ontspanning en ze praatte genoeglijk met den vierden gast aan tafel, die tegenover haar zat en die, eveneens welgemoed lachend, met 't grootste gemak

„Ik zal hem vragen, of hij u aan mij leenen wil,” zei Lila levendig. „Met z'n drieën, Simon, u en ik, zouden we veel blauwe irissen mee kunnen brengen. En hij is heel vriendelijk, grootvader. Vroeger durfde ik hem niets vragen, nu wil hij alles wat ik wil... of ten minste bijna”... eindigde ze op wat lagere toon, na even gewacht te hebben.

Bijna, ja, dat wist Danischeff. Bijna, want Lila vroeg maar heel weinig en de oude Karol stond meer toe uit 'n zekere onverschilligheid dan uit genegenheid, nagenoeg uitsluitend in beslag genomen als hij was door z'n werk. Van dit „bijna” tot „geheel en al”, hetgeen noodig geweest zou zijn, lag heel de afstand, die onbewogen genegenheid scheidt van gevoelige teederheid, 'n teederheid, waaraan dat kind zoo'n behoefte had en waarvan 't ontbreken haar zoo deed lijden. O, als Danischeff de dingen naar zijn zin had kunnen regelen, wat zou Lila gelukkig geweest zijn!

„De boeken, die u me aangeraden had, heb ik uit,” zei ze plotseling. „Zoudt u me geen andere willen opgeven? Ik ken niet veel Fransche boeken en u kent ze bijna allemaal, zou je haast zeggen...”

„Ik heb in Frankrijk gewoond,” zei de jongen op eenigszins doffen toon.

„O!” riep Lila uit. „Daar zou ik zoo graag naar toe gaan. De moeder van mama was 'n Française, weet u, en grootvader heeft me altijd beloofd me 'n tijd in Frankrijk te laten doorbrengen. Ik ben zeker, dat u er 'n heerlijken tijd gehad hebt.”

„Den gelukkigsten van m'n leven,” zei hij heel ernstig.

Lila keek hem aan, verwonderd door den toon van z'n stem. En haar eigen stem werd zacht en gevoelig, terwijl ze vroeg:

„Waart u bij iemand, zooals u nu bij ons bent?”

„Néén.”

En stil met haar hoofd knikkend zei ze:

„O ja, ik begrijp u.”

Even was er 'n stilte. Toen vervolgde zij, zonder blijkbaren overgang en met 'n zekere schuchterheid:

„Ze zeggen, dat de Fransche dames zoo knap zijn...”

Danischeff glimlachte even.

„Dat is waar, maar ze hebben niet 't monopolie van knapheid.”

„Ze zeggen, dat ze zoo innemend zijn, zoo aantrekkelijk...”

„Niet meer dan ergens anders,” zei de jongeman.

„Hebt u... hebt u veel met dames omgegaan?”

Nu lachte hij voluit:

„Néén,” zei hij, „niet buitengewoon. Ik heb eigenlijk meer gewerkt en aan sport gedaan. Maar ik was vooral gelukkig in Frankrijk, omdat ik met menschen leefde, waar ik van hield en die ook van mij hielden.”

Lila luisterde met 'n vreemde belangstelling.

„Die menschen... zijn die er nog?” kon ze zich niet weerhouden te vragen.

Hij spande zich in om 'n antwoord te geven.

„Sommigen zijn gestorven... anderen zijn vertrokken... nog anderen...” Z'n gelaat vertrok zich in 'n pijnlijken lach.

„U kent Fransch, prinses. (Bijna nooit noemde hij Lila zoo.) Er leefde in de middeleeuwen 'n arme drommel van 'n dichter, die schitterend mooie verzen schreef, misschien niet onder den invloed van groot verdriet, maar in elk geval onder een invloed van bittere ontgoochelingen. Van z'n vrienden zei hij:

Vrienden zijn hetgeen de wind wegblaast...

Welnu, vóór mijn deur woei er 'n hevige wind.

Er zijn veel menschen, die 't zelfde kunnen zeggen als hij, en ik zelf... Maar neemt u me niet kwalijk, ik geloof dat er geroepen wordt... ja, ja, ik heb 't gehoord... ik moet weg...”

Hij verwijderde zich vlugger dan hij gekomen was en deed alsof hij op dat roepen afging. En Lila bleef alleen in den nacht, die haar zwarte waden overal had uitgehangen en aan den hemel wat bleek tintelende sterren gezaaid had...

VI.

„Néén,” zei de prins, „ik kijk de verslagen van m'n rentmeester nooit na. Waartoe dient dat?”

„Meneer,” zei Danischeff kordaat, „u moet 't doen. Als 't u vervelt en u stelt vertrouwen in mij, dan zal ik er me graag mee belasten. U moet 't me ten goede houden, maar ik heb den indruk, dat u er verrassende dingen in zoudt vinden.”

De oude Karol trok z'n wenkbrauwen op.

„Om 't kind bij z'n naam te noemen, u wilt zeggen,

dat ik bestolen word? Denkt u dan, dat ik dat niet weet?”

De secretaris wilde antwoorden, maar de prins vervolgde vlug:

„Alle bezittingen, vriendlief, zijn veroordeeld om provisiegeld voor de zakenlui op te brengen: waardepapieren voor de bankiers, de grond voor de rentmeesters. Officieel vastgesteld loon heeft niets te beteekenen. Die heeren hebben 'n manier van cijfers groepeeren, die hun inkomsten verdubbelt. Ik weet dat. Ik heb m'n zaakgelastigden gekozen met de grootst mogelijke zorg. Anderen zouden me even erg bestelen. Wat moet ik er aan doen, volgens u? Datgene, waar ik 't meest op gesteld ben, dat is m'n rust. Zelfs als ik die wat duur betalen moet, ben ik toch bij den koop aan de winnende hand.”

't Was 't eeuwige: „Wie dan leeft, wie dan zorgt?” Danischeff aarzelde. Toch vervolgde hij:

„'t Komt voor, dat de begeerte van die heeren toeneemt in evenredigheid van de vrijheid, die hun gelaten wordt. Ik kan me vergissen, maar ik geloof, dat uw rentmeester al lang over 't dubbele van z'n salaris heen is, dat u hem toegestaan hebt.”

„Zoo?” zei de prins.

„'t Zijn natuurlijk in 't geheel mijn zaken niet, dat weet ik. Ik ben hier om aan Latijn te doen en ik doe 't zoo goed als ik kan. Als u wilt, zal ik over dat punt zwijgen en er nooit meer over spreken...”

De oude man opende reeds z'n mond... Bescheiden hief Danischeff z'n hand op:

„Maar,” vervolgde hij,

„laat mij u éénmaal zeggen, dat 't zeer verkeerd is voor die menschen, wier geweten misschien niet zeer luid spreekt, gedurig zonder toezicht en zonder contrôle te handelen. U bent tot op zekere hoogte verantwoordelijk voor hun toenemende oneerlijkheid en 't nadeel, dat ze u toebrengen. Daarenboven, door hun verslagen en rekeningen te aanvaarden zonder ze zelfs na te lezen en door alles te teekenen, wat ze verlangen, terwijl u nauwelijks of in 't geheel niet weet wát ze u laten teekenen, speelt u 'n gevaarlijker spel dan u zelf gelooft. Ik heb menschen gekend, die ook zoo deden, en die op 'n goeden morgen ontdekten, dat ze geruïneerd waren.”

„Wilt u insinueren, meneer...?” begon de grijsaard uit de hoogte...

„Niets,” zei de jongeman krachtig. „Ik meen gezien te hebben, bij gelegenheid, dat ik met uw rentmeester in aanraking geweest ben — niet zoo heel vaak overigens — dat die man geen open kaart speelt. Op m'n wandelingen door de bosschen heb ik opgemerkt, dat er geheele stukken hout omgehakt zijn, waarvan u niets schijnt af te weten. Ik kon niet anders dan daar m'n conclusie uit trekken. Ik meen, dat 't mijn plicht was 't u te zeggen. 't Is u niet aangenaam en 't zou zeker nog onaangenamer zijn aan meneer Trajbo. Door met u te spreken, zooals ik gedaan heb, zoek ik geen enkel gewin en ik heb in heel deze zaak niets anders dan haat van dien man te verwachten. Weest u zoo goed daar 'n oogenblik over na te denken, want u zult er mij verder geen woord meer over hooren spreken.”

Hij had in één stuk doorgesproken. Hij haalde adem en, alsof hij 'n begonnen gesprek voortzette, zei hij heel kalm:

„Wij zijn gebleven op bladzijde 172. Wat zullen we schrijven, meneer: *Statim suam barbari infamiam cognoverunt. Cognoverunt of cognoverunt?*”

De prins had geen kans te antwoorden. Er werd op de deur geklopt en Lila trad binnen. 't Was voor de

Poznan (Duitsch: Posen), nu veroverd door de Duitschers, is een stad van 260.000 inwoners, een oude plaats, die reeds in de dertiende eeuw vermeld werd en ook nu nog een groote rol speelt in het economische leven der gelijknamige provincie. Posen was tot 1793 een Poolsche stad en werd in 1919 weer bij het opnieuw gestichte rijk gevoegd.

twee mannen of de lente zelf 't vertrek binnenwaaide: 'n golf frissche, zoet-geurende lucht doorspoelde de atmosfeer. Zij stond daar met bloeiende oogen en in haar handen hield ze 'n brief vast.

„Grootvader,” zei ze, „neemt u me niet kwalijk, als ik stoor, maar 't is 'n brief van oom Zoltan. Ik dacht, dat u hem wel graag dadelijk wilde lezen.”

Er flikkerde 'n oogenblik 'n vlam in de oogen van den grijsaard.

„Geef 'm maar,” zei hij.

Hij las den brief van z'n neef en gaf hem dan aan Lila, die er vol begeerte naar greep. Ze nestelde zich in den hoek van 'n venster en gretig liepen haar oogen over de bladzijden. Haar wangen kleurden zacht en haar lippen beefden van ontroering.

Madany vertelde op geestige wijze enkele voorvallen uit zijn leven, had 't over kennissen, die hij in New York ontmoet had en over nieuw aangeknoopte betrekkingen. Hij gaf zijn oom de verzekering van zijn genegenheid en voor Lila, aan wie hij 'n langen brief beloofde, had hij woorden van gevoelige teederheid. Dat waren de woorden en de geest, waar ze zoo van hield... 'n Zucht ontsnapte haar.

„Waarom is hij weggegaan?” zei ze zacht voor zich heen.

Ze sloeg haar oogen op en ze keken recht in die van Danischeff, die op haar gevestigd waren. Hij kleurde en wendde z'n blik af.

„Denkt u, dat hij spoedig er in zal toestemmen terug te komen, grootvader? Ik vraag 't hem in al m'n brieven en altijd zegt hij: nog niet...”

In haar heldere stem trilde iets droevigs... Toen schudde 't meisje opeens haar hoofd en glimlachend zei ze:

„Ik kwam voor den brief, maar ik kwam ook voor iets anders. Zoudt u me 'n Suetonius kunnen

Zóó ging een 18e-eeuwsche jongedame (meij. de Bruin) een dagje uit met de diligence.

Maar nooit zou het voorkomen, dat een meisje alléén op reis ging — het spreekt vanzelf, dat zij aan de hoede van een fraai uitgedosten galant werd toevertrouwd.

„VAN DILIGENCE TOT DIESEL”

Van een spoorwegrevue kan men verwachten, dat zij, evenals het bedrijf waaraan zij haar ontstaan te danken heeft, „op rolletjes” loopt. En dat zulks ook inderdaad het geval is, bewijst wel de groote belangstelling van het publiek, dat nu reeds avond aan avond de groote zaal van Tivoli te Utrecht tot de laatste plaats bezet.

Peggy van Kerckhoven heeft verscheidene goede vondsten in haar revue verwerkt en vooral het eerste gedeelte maakt een prettigen indruk op den toeschouwer. Het spel vangt aan met het vertrek van een

Een revue uit en om het spoorweg-bedrijf, die met 'n sneltreinvaartje duizenden harten verovert.

diligence in het jaar 1750, een kleurig en levendig tooneeltje, waarin op geestige wijze de perikelen van dit primitieve vervoermiddel worden belicht. Een dronken postiljon, een conducteur, die het absoluut niet noodig vindt z'n klanten behulpzaam te zijn, een waard, die slechts noode zijn vriend den postiljon op den bok ziet klauteren, en reizigers van allerlei plumage zijn de personen, die deze scène tot een

der bestgeslaagde van de revue maken. Dat het reizen in vorige eeuwen nu niet direct een genoegen was, is ons na dit tooneeltje wel duidelijk en degenen, die dit niet zonder meer als waarheid willen accepteren, kunnen zich houden aan de raadgeving van den student, om voor het vertrek al vast afscheid te nemen van het leven. Het wonder van den eersten trein vormt natuurlijk een prachtig onderwerp voor een persiflage. De dikke burgemeester, die een feestrede moet houden, is hier een van de best-getypeerde komische figuren. De lijdzaamheid, waarmee hij zijn lot verdraagt, is werkelijk vermakelijk om aan te zien.

Het ernstige element in dit kijkspel bestaat uit een declamatorium, waarin hulde wordt gebracht aan George Stephenson, den uitvinder van de locomotief, terwijl in een latere scène de Nederlandsche Maagd een ode wijdt aan de werkers, die het spoorwegbedrijf

In het tooneeltje „De groote seinwachter” vervult Corry Vonk de rol van telegramjongen.

De intrede van Mevrouw de Douairière Lichtgeraakt (Tilly Perin-Bouwmeester) wordt een jammerlijke vertooning. Keesje, de conducteur der diligence (Harry Boda), schiet toe om mevrouw op de been te helpen, terwijl de student Robertus Niksnut (Wim Kan), die reeds op de diligence heeft plaatsgenomen, vol leedvermaak het tafereel aanschouwt.

Barend, de postiljon (Piet Köhler), is een onverbetterlijke dronkaard, die zich over de lotgevallen van zijn reizigers nimmer bekommert.... en zijn beste vriend, de waard (Ko de Haas), is een man, die de dingen filosofisch bekijkt.

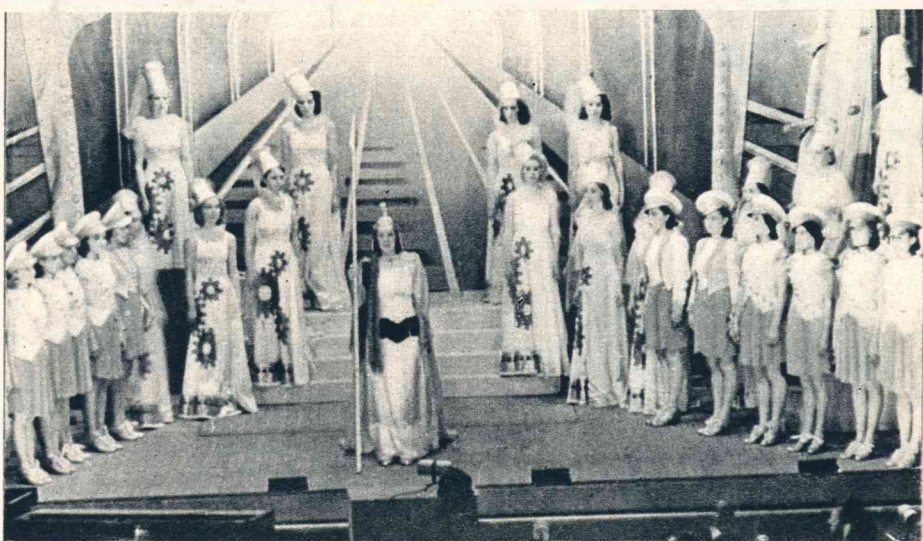
tot bloei brachten en ondanks drukkende zorgen in stand houden.

Het uitstekende ballet van Puck Meijer is een lust voor het oog en zorgt voor een bonte afwisseling tussen de bedrijven. Van de ruim tachtig medewerkers, die onder leiding van den regisseur Kommer Kleyn deze revue tot een waar succes maken, kunnen wij er slechts enkelen noemen. Stuk voor stuk zijn dit echter namen met klank in de Nederlandsche kunst- en ontspanningswereld.

Het zijn dan: Piet Köhler, Tilly Perin-Bouwmeester, Corry Vonk, Cor Smit, Lizzy Valesco, Wim Kan, Harry Boda en Kees van Dam; het orkest van Max Tak zorgt voor goede, bijpassende muziek; décors en costuums zijn vervaardigd naar ontwerpen van Joop Geesink.

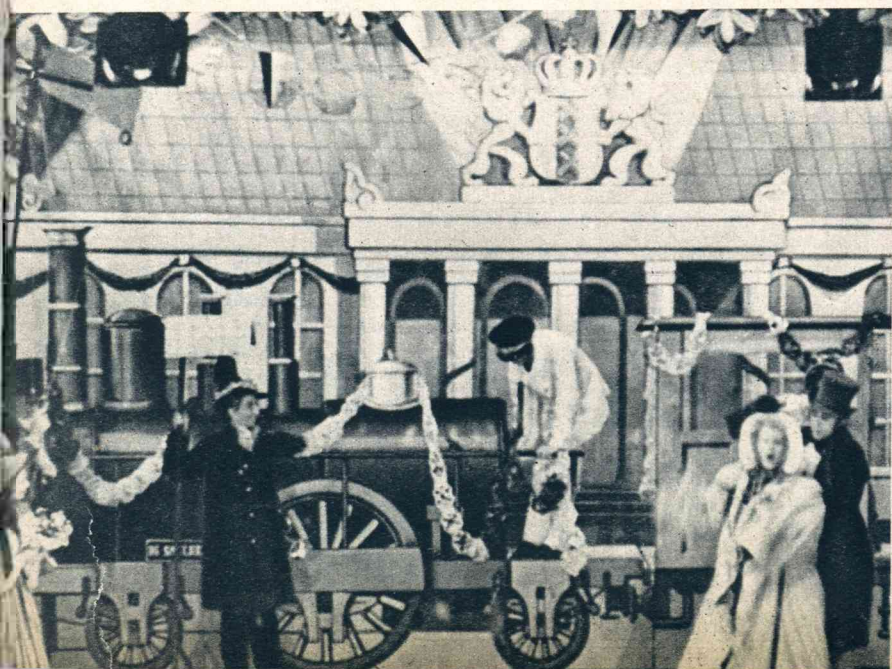
Het geheel is een festijn van licht- en kleuren-effecten, dat ongetwijfeld succes zal oogsten bij de duizenden toeschouwers, die de revue tijdens haar tournee door ons land zal trekken.

Bijgestaan door het uitnemende ballet van Puck Meijer betuigt de Nederlandsche Maagd (Tilly Perin-Bouwmeester haar hulde aan de bouwers en werkers van het spoor.

Het vertrek van den eersten trein. Sophietjen (Jopie Reyndorp), de dochter van Adam Pronk, is vreeselijk benauwd voor het stampende ijzeren monster.

Jacob de witkiel (Corry Vonk) is een onverstoortbaar knoeier, die nochtans heftige ruzie krijgt met den rangeerder Piet (Piet Köhler), een expert in het vernielen van stukgoederen. Willemssen, de conducteur (Wim Kan), kijkt gelaten toe, want hij voelt er niets voor om met den lijmkwast bewerkt te worden.

Hansaplast „elastisch“

antiseptisch snelverband
voor kleine verwondingen

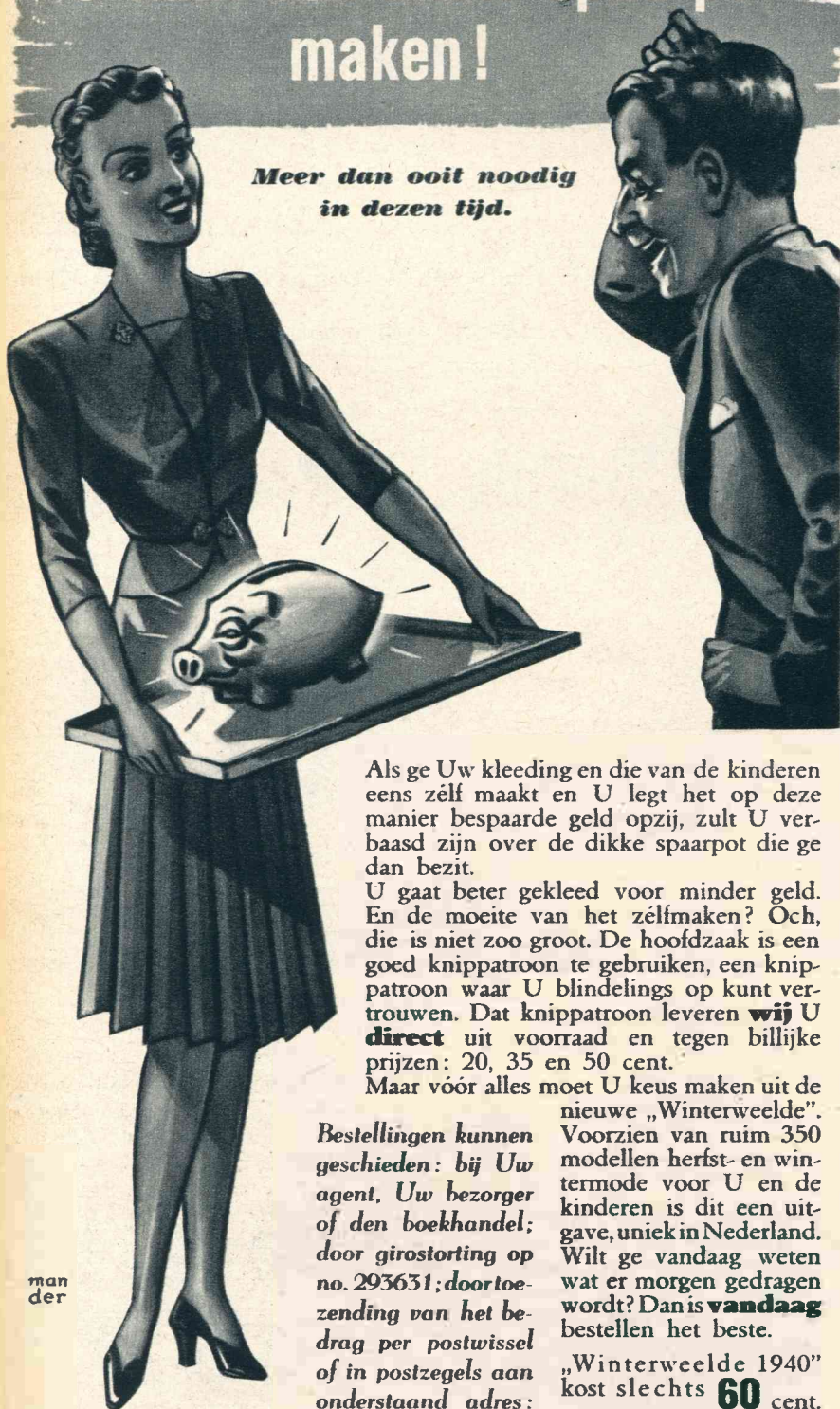

Daarmede verzorgt U elke wond vlug en afdoende. Het desinfecteerende gaaskussentje werkt bloedstillend en kiemdoodend, terwijl de elastische pleister aan elke beweging mee geeft. Koop nog heden een pakje Hansaplast elastisch!

U kunt een dikke spaarpot maken!

Meer dan ooit nodig
in dezen tijd.

Als ge Uw kleding en die van de kinderen eens zelf maakt en U legt het op deze manier bespaarde geld opzij, zult U verbaasd zijn over de dikke spaarpot die ge dan bezit.

U gaat beter gekleed voor minder geld. En de moeite van het zelfmaken? Och, die is niet zoo groot. De hoofdzak is een goed knippatroon te gebruiken, een knippatroon waar U blindelings op kunt vertrouwen. Dat knippatroon leveren wij U **direct** uit voorraad en tegen billijke prijzen: 20, 35 en 50 cent.

Maar vóór alles moet U keus maken uit de

Bestellingen kunnen geschieden: bij Uw agent, Uw bezorger of den boekhandel; door girostorting op no. 293631; doortoewezending van het bedrag per postwissel of in postzegels aan onderstaand adres:

nieuwe „Winterweelde“. Voorzien van ruim 350 modellen herfst- en wintermode voor U en de kinderen is dit een uitgave, uniek in Nederland. Wilt ge vandaag weten wat er morgen gedragen wordt? Dan is **vandaag** bestellen het beste.

„Winterweelde 1940“ kost slechts **60** cent.

PATRONENKANTOOR PANORA

Nassauplein 1 • Haarlem

Alongaarsche Rhapsodie

VERVOLG VAN BLADZ. 23

leenen, grootvader? Ik heb zoo goed gewerkt, dat m'n professor me toestaat er enkele regels van te vertalen...”

„t Gelaat van den ouden man klaarde op, zooals altijd, wanneer men dat onderwerp aansneed.

„Meneer Danischeff,” zei hij, „geef dat kind 'n Suetonius. Neen, die niet, dat is de editio princeps, die is ze nog niet waardig. . . . Die hier, ja, dat is in orde.”

Maar voor zijn kleindochter 't boek met roodleeren band kon aannemen, had hij 't reeds gegrepen. Hij stond er verliefd op te kijken, opende 't dan op deze dan op 'n andere bladzijde, terwijl hij brokstukken van zinnen mompelde, waardoor hij zichzelf in verrukking bracht. Hij ging geheel op in z'n geestdrift en was schijnbaar de aanwezigheid van de twee jongelui vergeten. Ten slotte hief hij het hoofd op en zag hen weer staan.

„Wat is dat mooi!” riep hij uit. „Wat 'n volmaakte stijl! Niemand heeft ooit meer uitgedrukt in zoo weinig woorden.... Ik sta in bewondering voor Titus Livius, dat is waar. Volgens mij vertegenwoordigt die precies den geest van 't Latijnsche ras, die evenwichtige verbinding van sierlijkheid en kloekheid. Maar ik geef toe, dat Suetonius bijna zoo bewonderenswaardig is als hij.”

En zooals allen, die met 'n zekere vereering voor iets bezielde zijn, er behoefte aan hebben hun gevoelens door anderen te doen deelen, vervolgde hij vol geestdrift:

„U kent de geschiedenis van Titus en Berenice, nietwaar? Ze hadden liefde voor elkaar. Hij was keizer: zij 'n gevangen koningin van een der kleine rijken, door de Romeinen onderworpen, die ze Barbaren noemden. Maar volgens de wetten van 't keizerrijk mocht 'n keizer alleen 'n Romeinsche huwen. Ze scheidden van elkaar, beiden verscheurd van droefheid. Suetonius verhaalt de geschiedenis in drie woorden. Drie woorden, niet meer, hoor je, Lila. *Dimisit invitum invitam*: Hij verliet haar, ondanks zichzelf, ondanks haar. Wat 'n kracht, kindje, wat 'n kracht! Wat 'n beknoptheid! Zóóveel dingen in drie woordjes. Die schoonheid wordt mischien nooit geëvenaard! *Dimisit invitum invitam*!”

Hij wendde zich tot z'n secretaris. „'n Kind als m'n kleindochter kan dat niet vatten,” ging hij opgewonden voort. „Maar iemand op volwassen leeftijd kan dat niet hooren zonder ontroering!”

Hij herhaalde 't nog 'n keer: „*Dimisit invitum invitam*!” 't Zijn juist drie klokslagen. En wat er trilt in elken slag, dat is 't hart van 'n man, 't hart van 'n vrouw, allebei verscheurd, losgescheurd en de lucht ingeslingerd. Omwille van de wet, van 't keizerrijk en de ongelijkheid van stand. . . . 't Noodlot! Ondanks hem, ondanks haar. . . .”

Hij bemerkte niet, dat de jongen, bleek geworden, met bevende hand z'n sigaret aanstak. Hij keerde zich naar Lila en reikte haar bijna met spijt 't boek over.

„Hier, kindje, probeer dien schitterenden schrijver te leeren lezen. Je zult er geen spijt van hebben.”

„Nu aan 't werk,” zei hij met vuur, toen hij weer met Danischeff alleen was. Maar toen zag hij 't witte gelaat van z'n secretaris en riep opeens:

„Wat hebt u? Bent u niet goed?” „'t Is niets,” bracht de jongen er

met moeite uit. „Wat duizelig. Ik heb dat soms, 't zal wel overgaan....”

Hij dronk 'n glas ijswater, dat altijd gereed stond op 'n tafeltje.

„'t Is over,” zei hij, na 'n oogenblik, „neemt u me niet kwalijk. . . . Bladzij 172, is 't niet?”

De oude Karol had hem gevolgd met 'n ongerustheid, die hem zelf verbaasde.

Die koude man, die nog nauwelijks leefde, tenzij voor zijn hersenschim of voor enkele van zijn herinneringen, had zooveel 't hevige gevoel gehad van 'n werkelijke ontroering. Z'n secretaris, z'n onovertroffen secretaris ziek? Ziek, die knappe, aanhankelijke, voorkomende jongen? In één oogenblik had hij al z'n fijne hoedanigheden voor oogen, zoo duidelijk en zoo levendig als hij ze nog nooit gezien had.

„Neen,” zei hij zacht. „Ga wat rusten, Danischeff. En vanavond, als je wat bekomen bent. . . .”

'n Oogenblik aarzelde hij. 't Kostte hem moeite, 't was hard.

„Vanavond,” hernam hij, „zullen we de rekeningen van Prajbo eens nakijken. Je had gelijk daarstraks. Maar ga eerst wat rusten, vriend.”

VII

„Graaf Zicki vraagt, of meneer hem kan ontvangen,” zei de kamerbediende, binnentredend in de bibliotheek.

Prins van Sylvania keek op en maakte 'n gebaar, dat niet juist de uitdrukking was van ingenomenheid.

„Heb je gezegd, dat ik thuis was?” „Ja, meneer.”

De oude Karol zuchtte. Hij vond 't vervelend.

„Ik kom,” zei hij. „Waar heb je hem binnengelaten?”

„In den kleinen blauwen salon.”

De prins sloeg de pelsdeken, die z'n altijd kouwelijke beenen bedekte, weg en stond met moeite op. Hij had blijkbaar een van z'n kwade dagen; hij had veel last van z'n reumatiek. Hij sukkelde 'n paar passen vooruit, maar dan bedacht hij zich.

„Vraag aan graaf Zicki, of hij zoo goed wil zijn hier bij me te komen,” zei hij. En met zichtbaar genoegen ging hij weer zitten.

„U kunt gerust hier blijven, vriend,” zei hij tot Danischeff, die aanstalten maakte om zich terug te trekken. „Ik hoop, dat 't niet te lang zal duren en dat we dadelijk kunnen doorwerken. . . .”

„Goeden dag, kerel! . . . 't Is lang geleden, dat je eens aangekomen bent!”

Graaf Zicki kwam naderbij. 't Was 'n lange magere man, die kennelijk over de zestig was. De moeite, die hij zich gaf om z'n elegant en jeugdig voorkomen te behouden, deden integendeel z'n gevorderden leeftijd nog meer uitkomen. Z'n kleding zat onberispelijk; z'n zwarte haren, té zwart om 't kunstmatige niet te verraden, evenals de van cosmetiek glanzende lok, die langs z'n schedel lag, deden door hun opvallendheid onweerstaanbaar denken aan 't kale hoofd, dat er onder verborgen zat. Hij schudde met kracht de hand van den prins. Deze stelde z'n secretaris en den nieuw aangekomene aan elkaar voor.

„Meneer Danischeff, 'n jonge letterkundige, die zoo goed is met me samen te werken — graaf Zicki.”

De laatste groette den jongen met 'n nietszeggende hoofdbuiging.

„Heb je dan Hoskowitz laten gaan?”

„Hola!” zei de prins. „Ik zou bijna onbehoorlijke dingen zeggen. Ik zou bijna zeggen, dat m'n gelukkig gesternte 't zoo geschikt heeft, dat hij de typhus kreeg juist op 't oogenblik, dat Danisheff in de buurt was. Wat er ook van zij, ik heb bij den ruil gewonnen. Wat 'n gemis, m'n waarde, dat je niet vloeiend Latijn leest.”

„'t Spijt me wel,” zei Zicki, terwijl hij dieper in z'n fauteuil kroop. „Als ik zoo zie, wat 'n kleur dat aan jouw leven geeft, dan heb ik er wel werkelijk spijt van.”

„Jij hebt de jacht, hè!” zei de prins met 'n uitdrukking van afgunst.

De graaf trok 'n gezicht.

„Ja, ik heb de jacht,” beaamde hij. „Maar dat heeft ook z'n tegen. Jij kijkt er van op, dat je me zoo lang niet gezien hebt: dat komt van 't jagen. Ik heb te veel in de moerassen gezeten van den winter en dat komt me te staan op enkele aanvallen van gewrichtsrheumatiek. . . . Ik ben er tot nog toe van af kunnen komen, maar 't is iets afgrijpselijks. Vier maanden pijn lijden. . . .”

„Dat geloof ik,” zei de prins overtuigd. „'t Eenige, wat er op zit, is, dat je maar uit 't moeras blijft.”

„Uit 't moeras, misschien, maar op den vasten grond, daar voel ik me toch ook niet thuis,” zei de graaf levendig. „Ik heb tegen m'n dokter gezegd, dat ik daar nog eerder aan zou sterven dan aan 'n ziekte. En vooral dezen winter. Honden dat ik had. . . . prachtheesten! Van Karysch wou ze van me koopen, maar daar had ik geen ooren naar. Tusschen haakjes, waarom is Van Karysch er tusschen uit getrokken?”

De prins maakte een afwerende beweging.

„Dat weet ik niet,” zei hij. „Je moet mij geen tekst en uitleg vragen over fantastische ideeën van Van Karysch. 't Is 'n opperbste buurman en ik heb dikwijls heel veel plezier van hem gehad, heel veel, maar hij heeft iets persoonlijks over zich. . . . van die invallen, enfin, die je soms niet begrijpt. . . .”

Hij keek Danisheff aan en zei er dadelijk bij:

„Neemt u me niet kwalijk, Danisheff, ik verloor even uit 't oog, dat 't 'n vriend van u is. Overigens, ik vergeef hem graag al z'n grillen alleen om 't feit dat hij me op u opmerkzaam gemaakt heeft. . . .”

De jongen glimlachte en boog vriendelijk. Maar graaf Zicki ging al weer voort, altijd op dezelfde droge manier: „'t Is ongelooflijk, ze hebben me verteld, dat hij geldmoeilijkheden had en dat hij, om 'n tijdje uit dien vervelenden toestand weg te zijn, op reis gegaan is.”

De oude Karol schudde het hoofd. „Geldmoeilijkheden?” zei hij. „Hij zat er anders schitterend voor, maar ja, juist zulke menschen kunnen niet leven zonder dwaasheden uit te halen. . . . Z'n grond heeft hij toch onaangeroerd gelaten, zoover ik weet. . . .”

Om Zicki's mond speelde 'n triomfantelijk lachje.

„Verleden jaar heb ik de bosschen van Lochitz van hem gekocht,” zei hij vergenoegd. „Hij had toen liever niet, dat 't bekend werd; ik heb er dan ook niet over gesproken, maar de bosschen zijn van mij. 't Is trouwens geen onvoordeelige zaak.”

„De bosschen van Lochitz? Waar

liggen die dan?” vroeg de prins verstooid.

„Achter de vijvers van Salm,” zei Danisheff. „Ik heb er dikwijls met bewondering naar staan kijken, meneer, zonder te weten van wien ze waren.”

Zicki keek hem van terzijde aan. „Maakt u zulke lange wandelingen, jongeman?” zei hij op minachtenden toon.

Danisheff bemerkte de bedoeling om te kwetsen.

„Af en toe, jawel,” zei hij koudweg, „wanneer meneer m'n diensten niet noodig heeft.”

„Ja,” zei de prins, „dat was naar de vijvers van Salm, dat je bent laatst gaan kijken met Lila, niet?”

„Juist,” bevestigde de jongen.

Ditmaal wierp graaf Zicki hem 'n woedenden blik toe.

„Proficiat,” zei hij botweg en zonder verdere formaliteiten verzette hij z'n stoel, zoodat hij met z'n rug naar Danisheff kwam te zitten. Toen richtte hij zich tot den prins.

„Zeg, ik ben gekomen voor 'n vertrouwelijke kwestie.”

Hij wachtte 'n oogenblik en herhaalde: „'n vertrouwelijke kwestie.”

„Spreek maar,” zei de prins kort. Die manieren bevielen hem niet. „Meneer Danisheff is m'n andere ik. Ik verlang juist, dat hij bij al de gesprekken, die ik voer, tegenwoordig is.”

Maar Danisheff was opgestaan.

„Wilt u mij verontschuldigen, meneer? Men wacht op me.”

Hij had nauwelijks de deur achter zich gesloten, of de prins liet zich gaan, woedend.

„Ah zoo! . . . Zeg, Zicki, wat bezielt jou? Dat is 'n jongen, die je nooit iets misdaan heeft. Eerst hou je nauwelijks je fatsoen tegenover hem en daarna schijn je je voorgenomen te hebben hem te kwetsen. Wat heeft dat te betekenen?”

De graaf was rechtgesprongen.

„Daar heb je 't,” snauwde hij er uit. „Ze hebben 't me wel gezegd. In de heele streek wordt verteld, dat je niets meer ziet dan door de oogen van dien kwajongen. Ik wou 't eerst niet gelooven, maar gelijk hebben ze. Ik heb 't met m'n eigen oogen moeten zien. . . .”

„Wat heb je gezien, wat?” riep de prins verbaasd uit. „Dat ik niet snap, dat iemand hier binnenkomt om iemand van m'n personeel te komen krenken, of beter gezegd, iemand, dien ik voorstel als 'n vriend. . . . als 'n vriend, die 't grootste vertrouwen waard is?”

„Ze hebben oogen en ze zien niet!” haalde de graaf aan op 'n toon van strengheid. „Je merkt niet, dat je de prooi bent van 'n listig personage en je slooft je natuurlijk op alle mogelijke manieren voor hem uit.”

„Wacht even,” zei de prins. „Laten we wat duidelijker praten. Ze hebben je over m'n secretaris gesproken?”

„Ja.”

„Wie dan?”

„Prajbo, je rentmeester.”

De prins schoot in den lach.

„Ja, nu begrijp ik 't,” zei hij. „De eerzame Prajbo is je z'n beklag komen doen over dien schurk van 'n Danisheff. En dat geloof jij! Zicki, wat ben je zelf nog naïef, jongen!”

WORDT VERVOLGD

BENGER-RIBANA-Ondergoed gaat langer mee en is daardoor voordeel. BENER-RIBANA is elastisch aansluitend en kleedt U slank. Het blijft perfect in het model, ook na veelvuldig wasschen.

Vrywel iedere goede speciaalzaak heeft Benger-Ribana in voorraad.

Flinke kerels... treedt aan!

In Nederland-Overzee is werk voor U; eervol en verantwoordelijk werk, dat alleen wordt gegeven aan flinke jonge Nederlanders van goed gedrag. Het Koninklijk Nederl.-Indisch Leger stelt, voor wie meent wel in aanmerking te kunnen komen, plaatsing in uitzicht bij: de Infanterie, de Cavalerie, de Mobiele, de Kust- en Luchtvaartartillerie, de Pioniers, den Verbindings- (telefonisten en radiotelegrafisten) en den Verlichtingsdienst der Genie.

Gegadigden moeten tusschen 18 en 30

jaar oud zijn, Nederlander en nog ongehuwd. Dienstneming geschiedt onder wederzijdsch proefverband. Inlichtingen vrag men den Commandant van de Koloniale Reserve te Nijmegen.

KOLONIALE RESERVE

* Zij, die in 1940 in aanmerking wenschen te komen voor adsp. Onderofficier-vlieger (Mulo of daaraan gelijkwaardig diploma; leeftijdsgrenzen: 19-25 jaren) dan wel voor ads. monteur bij de Luchtvaart-afdeeling (diploma ambachtsschool: bankwerker, electriciën of instrumentmaker; leeftijdsgrenzen: 18-26 jaar) kunnen zich daartoe thans reeds wenden tot den Commandant van de Koloniale Reserve.

PANORAMA. Geïllustreerd weekblad. Verschijnt Donderdags. Tezamen met een der periodes De Stad Amsterdam, Groot Rotterdam, 's-Gravenhage in Beeld, Ons Land, Ons Zuiden of Ons Zeeland — f 1.62½ per kwartaal of f 0.12½ per week. Franco per post f 1.75 per kwartaal bij vooruitbetaling. Koloniën f 7.65 per jaar bij vooruitbetaling. Voor postabonnementen en adreswijzigingen van postabonnementen gelieve men zich uitsluitend te wenden tot het bureau te Haarlem. — Bureau's: HAARLEM, Nassaulaan 51. Telefoon Int. 13866. Giro nr. 142700. AMSTERDAM, N.Z. Voorburgwal 262. Telefoon Interc. 33170. Giro nr. 97946. ROTTERDAM, Stationsweg 24. Telefoon Interc. 50540. Giro nr. 101981. 's-GRAVENHAGE, Stationsweg 95. Telefoon Interc. 111666. Giro nr. 43141. UTRECHT, Biltstraat 142. Telefoon Interc. 13473. Giro nr. 149597. 's-HERTOGENBOSCH, Stationsweg 27. Telefoon Interc. 4286. Giro nr. 129750. MAASTRICHT, Stationsstr. 20. Telefoon Int. 5851. Giro nr. 124690. VLISSINGEN, Badhuisstr. 5. Tel. 81. — De voorwaarden van onze gratis ongevalverzekering zijn op aanvraag verkrijgbaar.

MILICIEN OVERSTAPPIE GAAT MET VERLOF

INLEIDING

Overal in den lande liggen onze gemobiliseerden gelegerd.

Ver van huis dienen zij het vaderland. En al is de dienst soms zwaar, de gezonde soldatenhumor zorgt ervoor, dat de moed er in blijft! Bij ieder korps zijn 'n paar humoristen, die als gangmakers optreden. Een ervan is de facteur van onze kompie, 'n rasecht Amsterdammer, die in 't burgerleven als tramconducteur op een der hoofdstedelijke lijnen zijn clientèle van „gewoontjes”, „kleintjes” en „overstapjes” voorziet en daarom in dienst door z'n kameraden spontaan „OVERSTAPPIE” werd gedoopt.

Dat wordt weer niks fandaog,” zegt de dienstplichtige Van der Beugel, J. (bij zijne kameraden beter bekend als Overstappie), terwijl hij mistroostig de lucht bekijkt.

Facteur Overstappie heeft niet veel vertrouwen in het weer. Mopperend en met klossende „kistjes” stapst hij door de nevelflarden naar den tuin van ons verblijf, waar handige timmerlui 'n waschgelegenheid in elkaar hebben gezet. Zijn handdoek heeft hij om z'n nek gebonden, want om half zes is 't nog erg frisch. Even later staat onze facteur zich proestend en blazend te wasschen. Overstappie is vandaag vroeg bij de hand en dat is geen wonder: hij gaat met verlof. Voor den eersten keer, sinds het mobilisatiebevel hem opriep, kan de facteur twee dagen naar huis. Geen minuut wil hij verloren laten gaan!

Er begint leven te komen in ons kwartier. Slaperige hoofden vertoonen zich voor de vensters. De hoornblazer heeft z'n muzikale rondwandeling beëindigd en gaat nu op de kamers z'n deuntje blazen.

Daar is men blijkbaar minder op z'n artistieke prestaties gesteld. Verontwaardigd geschreeuw klinkt op als hij opnieuw 't beruchte signaal, „Als je niet opstaat, blijf je maar liggen” aanheft.

„D'r uit met die toeter!” brult de kompie in koor, maar onverstoort neemt de hoornblazer eerst 'n slok uit z'n veldflesch en dan laat hij opnieuw z'n instrument schetteren. Van de onhartelijke ontvangst trekt hij zich weinig aan, daaraan is hij wel gewend.

Overstappie heeft inmiddels z'n toilet voltooid door 'n prachtig scherpe scheiding in z'n strooblonde haar te kammen. Dan steekt hij z'n eerste sigaret op en kijkt opnieuw kritisch naar de lucht. Maar over het weer heeft hij zich niet ongerust te maken. Als 'n echte grootstedeling weet Overstappie niet, dat de ochtendnevel aanstonds zal optrekken en 'n stralenden dag voorspelt.

't Begint wat lichter te worden. In 't naburig bosch, waar de eerste gele blaren al gaan vallen, kwetteren de vogels. In de stallen hinniken de paarden van onzen korpstrein.

Naast Overstappie duikt een tweede gedaante bij den waschbak op.

„Ha, die Jillis,” klinkt de joviale groet van den facteur.

„Moarn,” zegt Jilles.

Jilles is 'n stevige Friesche knaap, geboren en getogen in de grietenij Tiëtjerksteradeel. 's Morgens in de vroege schijnt hij te denken, dat hij nog steeds in „it heitelân” is en spreekt hij uitsluitend z'n stoere landstaal. Later op den dag wordt hij verstaanbaarder voor Hollandsche ooren.

Met den levendigen Amsterdammer vormt Jilles 'n scherp contrast, maar toch zijn die beiden onafscheidelijk. Toen ze „voor hun nummer” dienden, waren ze „sla-

pies” en nu ze elkaar na jaren bij dezelfde compagnie ontmoeten, is de vriendschap weer even dik als vanouds.

Behoedzaam knoopt Jilles z'n borstrok los. Daaronder wordt 'n baaien hemd zichtbaar en daaronder weer 'n stevig flanel; blijkbaar is Jilles niet van plan, kou te vatten in dienst.

„Is dat nou echt waar, Jilles?” begint Overstappie 't gesprek.

„Wat?” vraagt de Fries.

„Dat jouw faoder 'n manifacturesaok heb.”

„Bist gek?” is de eenige repliek van Jilles.

„Knaau-knaau,” probeert de Amsterdammer den tongval van den noorderling te imiteeren. „Nee, sonder geim, Jilles, hebbe jullie daar in 't boereland 'n handel in fetleere borstrokke?”

Daar geeft Jilles geen antwoord op. Zwijgend knoopt hij z'n wollen borstpantser weer toe.

„Pak je fooral goed in, Jilles,” waarschuwt zijn makker. „'t Lijkt wel 'n kogelfrij fest. Hoeveel van die lappies bokkebaai draog jij nou feitelijk?”

Nog steeds stilzwijgend steekt Jilles drie vingers op. „Hoe bestaat 't,” grinnikt Overstappie, „jij heb seeker op 'n strenge zomer gerekend, Jilles!”

Doch dan blijkt, dat Jilles zich door z'n extra-zware verpakking hoopt te beschermen tegen 'n geheimzinnige kwaal, waardoor hij bij tijd en wijle wordt geplaagd. Erg duidelijk laat Jilles zich over de symptomen niet uit, maar wel kan hij met stelligheid verklaren, dat hij 't momenteel weer danig te pakken heeft. Inmiddels zijn er meerdere landsverdedigers bij den waschbak gearriveerd en in den breede wordt het ziektegeval besproken.

„'t Is seker 'n soortement iepesiekte,” veronderstelt Overstappie.

Anderen daarentegen zijn de meening toegedaan, dat Jilles' kwaal iets met den Coloradokever heeft uit te staan. Men schrijft hem koude compressen, azijnbaden, wonderolie, levertraan, brandewijn en vele andere medicamenten voor. Over de wijze waarop de ziekte bestreden moet worden bestaat veel verschil van meening, doch allen zijn 't er roerend over eens, dat Jilles onverwijd op ziekenrapport moet. Daar heeft het slachtoffer echter weinig ooren naar, want ook voor hem begint vandaag 't langverbeide verlof en je weet nooit wat zoo'n dokter doen zal!

Precies om zeven uur, als de secties, netjes naar rechts gericht, op het werk-appel staan aangetreden, meldt Overstappie zich op het Compagniesbureau, waar de sergeant-majoor-administrateur al achter zijn met paperassen overdekte tafel troont.

„Ken ik me verlofpassie krijgje, mejoor?” vraagt hij hoopvol.

De sergeant-majoor, die juist aan 'n uiterst gecompliceerde soldijlijst vol overschrijvingen, verplaatsingen en mutaties wil beginnen, kijkt zuchtend op.

„Begint 't nou al?” informeert hij argwanend.

„Waar moet je naar toe?”

„Hoe bestaat 't,” verwondert Overstappie zich.

„Natuurlijk naar Maukum, mejoor.”

„Naar Amsterdam dus,” constateert de majoor zakelijk. Hij raadpleegt z'n tabellen, waarop de

treinen staan aangegeven, die elken dag de verlofgangers huiswaarts brengen.

„Jij bent rijkelijk vroeg, facteur van der Beugel,” moppert hij.

De facteur springt in de houding, nu hij zoo officieel wordt aangesproken.

„Seg u maor Overstappie, mejoor,” grinnikt hij.

„Dat doene se allemaal. De heele kompie...”

De majoor vindt 't nog te vroeg voor dit soort gesprekken en snijdt haastig den woordenstroom af.

„Om drie uur krijg je je pasje,” belooft hij. „En nou, ingerukt marsch. Ik heb meer te doen vandaag.” En hij wijst op den indrukwekkenden stapel papieren rondom hem.

„Wat 'n saok, wat 'n saok!” Met goed gehuicheld ontzag bewondert Overstappie den papierberg. „Tjonge, tjonge, wat soon majoor toch allemaal an se hoofd heb...”

Maar dan kijkt de getergde sergeant-majoor hem opeens zoo onheilspellend aan, dat Overstappie 't maar 't veiligst vindt, keurig rechtsomkeert te maken.

„Om drie uur kom ik nog effe langs,” belooft hij bij de deur.

Doch de majoor hoort den praatgragen facteur al niet meer en hanteert ijverig zijn „Reglement van administratie bij de Koninklijke landmacht met de voorschriften tot uitvoering van dat reglement”, 'n lijvig boekwerk van precies 365 pagina's. Nog vele malen zal hij dit boek ter hand moeten nemen, want vijf weken geleden stond de majoor nog als schoolhoofd voor de klas en de militaire administratie zit voor hem vol venijnige voetangels en klemmen...

Overstappie heeft zich inmiddels z'n plichten als facteur herinnerd en gaat eens op de wacht kijken of er misschien post klaar ligt.

Hij treft het, want de wachtcommandant zit juist gebogen over 't ochtendblad en is bezig den slaperigen korporaal van aflossing te vervelen met 'n ellenlange beschouwing over de politieke verwickelingen in Europa. De wachtcommandant is geweldig goed op de hoogte, zoo goed zelfs, dat hij al precies kan vertellen hoe het conflict zal eindigen. De knikkebollende korporaal, die pas 'n doorwaakten nacht achter den rug heeft, begrijpt nauwelijks, waarom z'n geleerde superieur, in plaats van eenvoudig sergeant, niet minstens overste bij den Generalen Staf is geworden. Hij probeert echter wakker te blijven en zegt af en toe heel beleefd „ja” en „nee”, in de hoop, dat de politieke les spoedig afgelopen zal zijn. Maar als hij zich 'n keer vergist en ijverig „ja” knikt, terwijl hij juist „nee” had moeten zeggen, begint de wachtcommandant weer van voren af aan met z'n uitleg!

't Is natuurlijk Overstappie weer, die 't geleerd betoog komt verstoren.

„Heb u gehoord, sersjant?” begint hij met 'n knipoogje naar den ongelukkigen korporaal. „De Italiaone benne nou ook begonne.”

Even zit de wachtcommandant beduusd te kijken. Dit onverwachte en sensationele nieuws past blijkbaar heelemaal niet bij de strekking van z'n verhoog.

„Bestaat niet,” zegt hij dan. „D'r stond niks van in de krant.”

„Och, die krante,” weert de facteur luchtig af. „Wete se veel! Geloof u mijn nou, sersjant. Ik heb 't sellef met me eige oore gehoord. Over de radio.”

Nu begint de overigens zoo uitstekend geïnformeerde wachtcommandant toch te twifelen, terwijl ook de korporaal zijn levendige belangstelling doet blijken.

„Nou,” dikt Overstappie aan. „Of se begonne zijn. En niet soo sninig ook!”

„Zijn de Italianen begonnen?” vraagt de korporaal nu.

„En waarmee dan?” wil de wachtcommandant weten.

„Met ijsies make!” gilt Overstappie.

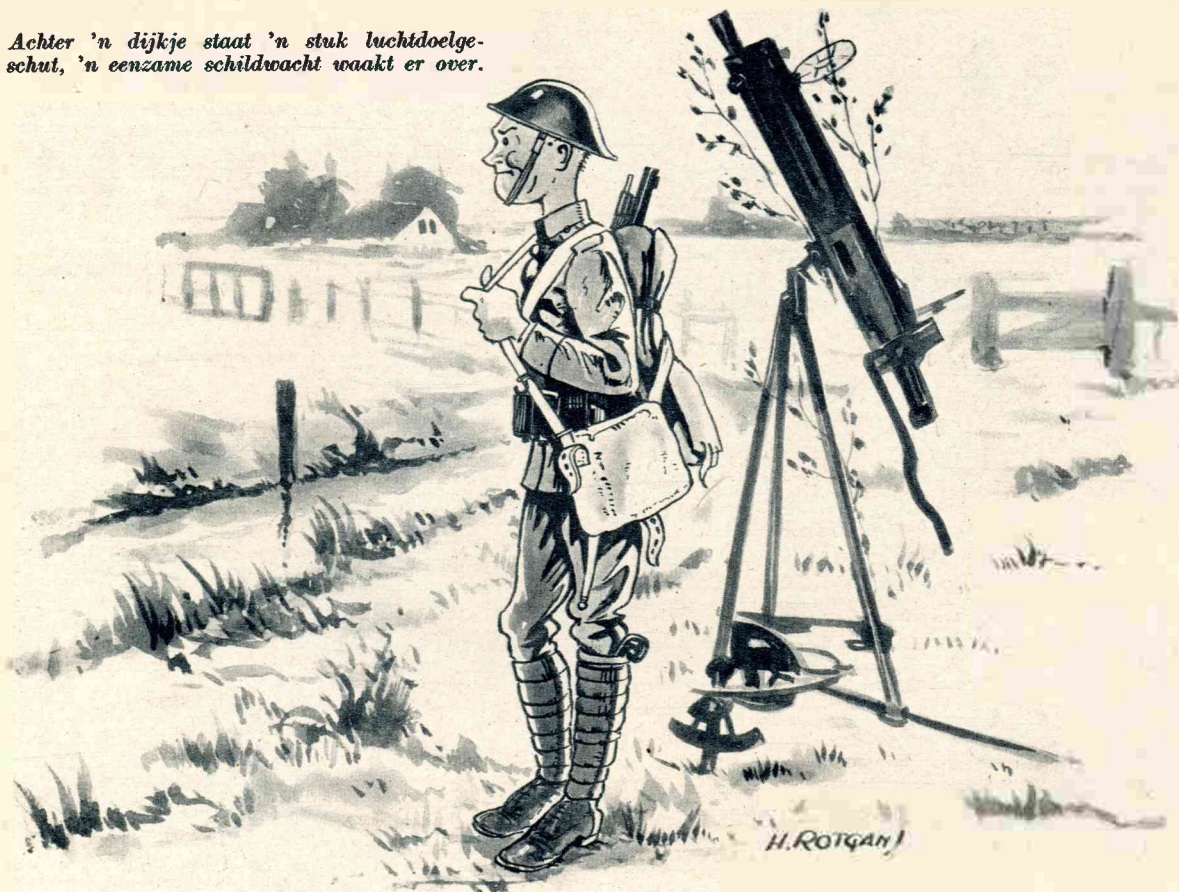
Nog even ziet hij hoe de slaperige korporaal z'n gezicht tot 'n enorme grijns vertrekt en dan staat hij al weer buiten de deur van het wachtgebouw,

BIJ ONZE „JONGENS TE VELDE”

„Overstappie”, de facteur van onze kompie, 'n rasechte Amsterdammer, die in 't burgerleven als tramconducteur zijn clientèle van „overstapjes” voorziet.

Achter 'n dijkje staat 'n stuk luchtdoelgeschut, 'n eenzame schildwacht waakt er over.

want de geleerde sergeant is dreigend overeind gekomen!

Nu besluit Overstappie z'n aandacht eens aan de corvee's te wijden. 'n Paar zijn er bezig met 't schoonmaken van trappen en gangen, de rest zit nabij den hevig rookenden keukenwagen, waar de korporaal-kok in sappig Limburgsch z'n travanten instrueert. Dit ploegje stoere landsverdedigers zit knus bijeen rond een groote kuip en houdt zich onledig met 't schillen van aardappels.

Bij de kuip is 't gezellig, de conversatie gaat over 'n onderwerp, waarover 'n rechtgeaard soldaat nooit uitgesproken raakt: het verlof Jilles uit Tietjerksteradeel bespreekt met veel, voor Hollandsche ooren onbegrijpelijke, zinswendingen hoe hij z'n twee dagen denkt door te brengen.

„Jou motte goed begriepe, bij mien huus leit 'n greate sloot. En dan gaen ik fisse.”

„En wat vangde-ge dan, Jilles?” wordt er gevraagd.

„Nou, fisse fansels,” vertelt Jilles argeloos.

„Hoe groot?”

Hm, daar moet Jilles eens even over denken en dan wijst hij 'n maat aan, zoo fantastisch groot, dat de heele schilploeg in luide protesten uitbarst.

„Liegen ze bij jullie allemaal zoo, Jilles?” wordt er nu geïnformeerd.

Meteen vat de brave Jilles vlam en van opwindung begint hij zuiver Friesch te praten. Als dan de hilariteit nog stijgt, dreigt er 'n oogenblik 'n handgemeen te ontstaan. Gelukkig krijgt Jilles bijtijds hulp van een anderen noorderling wiens wieg te Wolvega stond en samen brullen zij net zoo lang „Fryslân boppe, Hollân in 'e grophe!” dat zelfs de gewiekste Amsterdammers onthutst zwijgen. Ditmaal heeft het noorden gezegevierd!

Zooals vanzelf spreekt, heeft Overstappie zich tijdens den woordenstrijd niet onbetuigd gelaten. Nu schilt hij voor de gezelligheid 'n aardappel mee. Hij kiest 'n extra-grooten uit en daarvoor heeft hij een speciale reden. Want als de kanjer zorgvuldig van de schil is ontdaan, smijt de facteur hem met kracht in de half met water gevulde kuip. Hoog spat het water op, de schilploeg druipt. En dan hebben de aardappelschillers voor het eerste half uur 'n nieuw vermaak gevonden. Steeds opnieuw plonzen de „piepers” in het water, totdat niemand meer 'n drogen draad aan zijn lijf heeft. Met geweldig enthousiasme wordt dit waterballet voortgezet en pas als de aardappels op zijn, eindigt de pret. Bij de schilploeg zijn veteranen van lichting 1924, die thuis al schoolgaande kinderen hebben.

Nu gaat de facteur zich verder aan z'n dagelijksche beroepslichten wijden. Voor den kapitein brengt hij 'n berg officieele stukken naar den commandopost, de majoor bestelt enveloppen en de fourier heeft zijn hulp noodig voor het innen van 'n postwissel. Met z'n brievenstasch vol veldpost komt Overstappie dan

in 't kwartier terug, waar reeds reikhalzend naar zijn komst wordt uitgezien. Onder groote belangstelling van de heele kompie verdeelt de facteur z'n brieven net zoo vaardig als vroeger z'n tramkaartjes.

Erg zwijgzaam is Overstappie nooit, maar met twee dagen verlof in 't vooruitzicht is hij spraakzamer dan ooit. Na de middagrust komt hij elke vijf minuten op 't bureau en 't is voor den veelgeplaagden sergeant-majoor beslist 'n verademing als hij om drie uur de verlopasjes kan uitreiken en de facteur, Jilles en nog 'n aantal andere gelukkigen de poort uitmarcheeren.

Op 't station staan honderden in veldgrijs al te wachten en als de trein arriveert, wordt het 'n geweldig gedrang. Met veel lawaai belanden de beide vrienden ten slotte in 'n coupé, waar 'n zestal veldartilleristen met veel kennis van zaken roetzwarte sigaren zit te rooken.

„Ha, die boere!” groet Overstappie. Voor hem zijn alle niet-Amsterdammers boeren, onverschillig waar ze vandaan komen.

De „boeren”, 'n pootig stel knapen uit Twente, brommen 'n soort groet terug.

„Welke linke goosier heb foor mijn 'n jofel saffiaontje?” opent de Amsterdammer de conversatie.

Dat is een taal, die in het oosten van ons land weinig gesproken wordt. Er komt dan ook geen antwoord. Jilles, wiens kennis van het hoofdstedelijk bargoensch langzamerhand al vrij groot is geworden, komt zijn kameraad te hulp.

„'n Sigaretsje,” verduidelijkt hij.

Maar als dan blijkt, dat dit rookartikel niet voorradig is, accepteert Overstappie dankbaar 'n enorme sigaar, die hem gul wordt aangeboden. Even later zitten allen dapper te dampen, de coupé staat blauw. Alleen Jilles houdt zich afzijdig, hij beoefent slechts de edele pruimkunst.

Na 'n tijdje moet de facteur overstappen. Jilles reist met de Twentenaren verder naar het noorden, vanwaar hij over twee dagen met 'n nieuwen voorraad borstroken bij de kompie zal terugkeeren. Een erg onge-

duldige facteur staat zich nu 'n half uur lang op 't perron te vervelen. Dan komt de trein. Een machtige locomotief trekt zeventien wagons en uit alle ramen puilen minstens zes glundere soldatenhoofden. Boordevol zijn de coupé's en ook de wandelgangen zijn heelemaal gevuld, maar er is niemand die dat erg vindt.

Miliciens Overstappie wordt met gejuich ontvangen, maar 'n eenzame burger, die probeert in te stappen, krijgt geen kans.

„Niks hoor, faoder,” klinkt het, „alleen foor Maukumsche jonges.”

't Blijkt, dat onze facteur verzeild is in 'n heelen wagon vol Amsterdammers, die blij van zin naar hun geboortestad terugreizen. Er zijn infanteristen bij en geniesoldaten, chauffeurs, pontonniers en mannen van den hospitaaldienst. In 'n hoek zit 'n oolijk kijkend korporaal-ziekendrager, die, zooals dat in dienst nu eenmaal gebruikelijk is, spoedig het mikpunt van alle plagerijen wordt.

„Heb ik goed gehoord, brigges, dat ze bij jullie nog met bloedzuigers werken?” wordt er gevraagd.

„Wie mij wil voeren, moet vroeger opstaan,” zegt de korporaal en hij laat rustig alle spotternijen over zich heengaan.

De stemming in den soldatentrein is uitstekend. Niets dan vroolijke gezichten. Natuurlijk komen er van alle kanten sterke verhalen los.

De reis gaat nu door uitgestrekte weilanden. Achter 'n dijkje staat 'n stuk luchtdoelgeschut, 'n eenzame schildwacht waakt er over. Uit alle raampjes komen nu wuivende zakdoeken en veldmutsen. Flauwtjes zwaaait de wacht terug, zijn beurt is nog niet gekomen.

Overstappie heeft zich 'n plaatsje aan het raam veroverd en hangt gevaarlijk naar buiten. Langs de lijn ziet hij de seinen omhoog gaan, de locomotief blaast geweldige stoomwolken uit. En dan opeens krijgt hij 'n schok: in de verte, blinkend in het gulden avondlicht, ziet hij den Westertoren en de silhouetten van gashouders en wolkenkrabber.

„Maukum, jonges!” schreeuwt hij opgewonden.

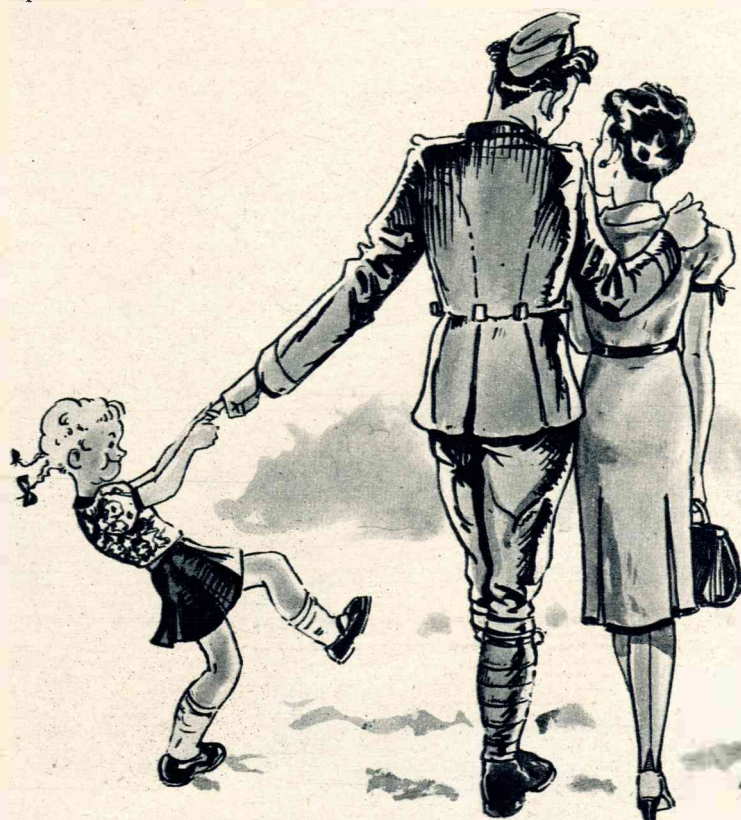
In 'n wip hangen allen uit de ramen. Luid gejuich stijgt op.

„Breng mij naar Amsterdam terug,” zingt nu de stampvolle trein met machtige uithalen. Maar Overstappie, de kleine, beweeglijke Amsterdammer, die altijd 't hoogste woord heeft, is stil geworden. Zwijgend kijkt hij naar de contouren van zijn geliefde stad...

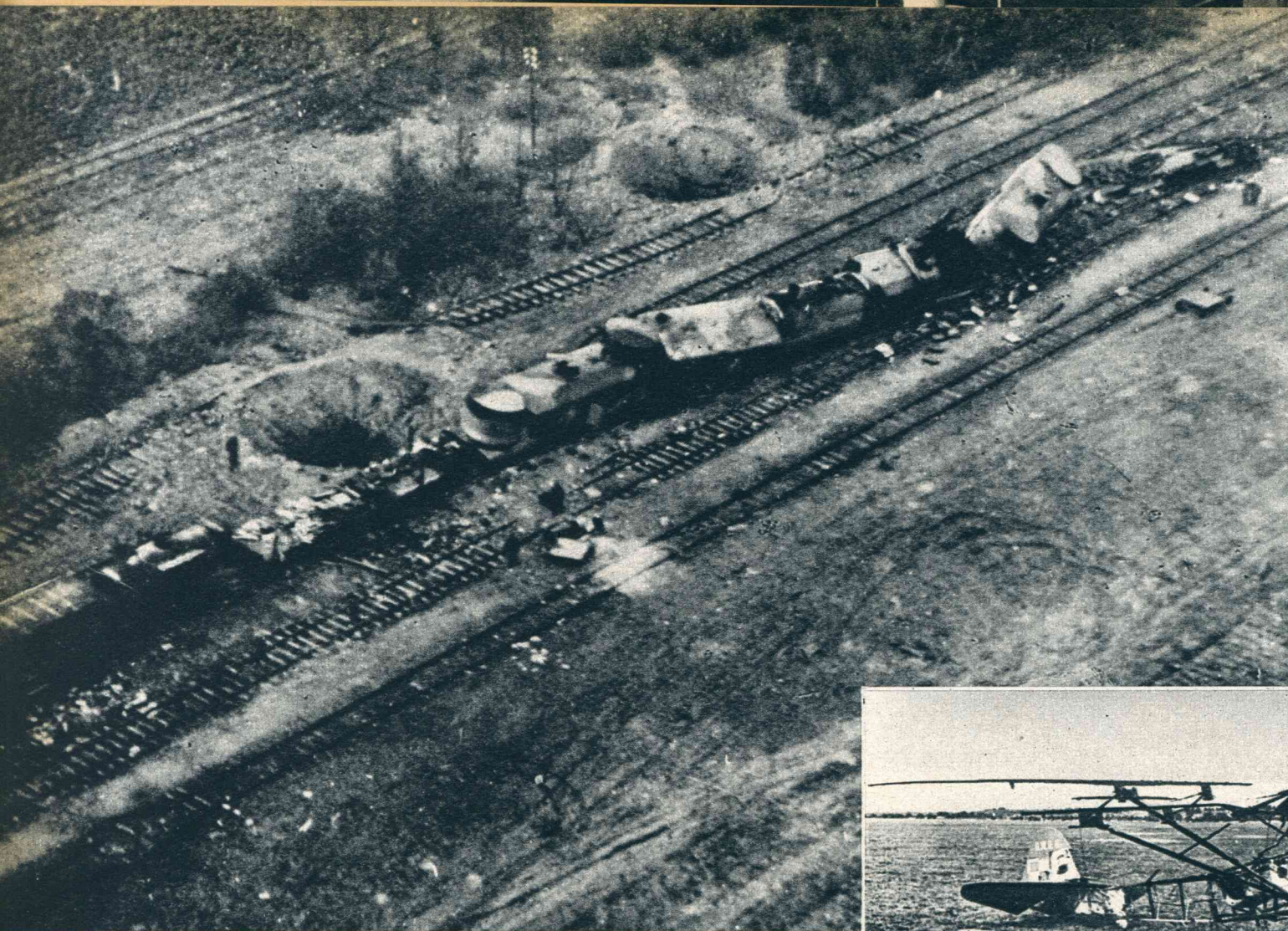
En als even later op het perron z'n dochtertje juichend tegen hem opklimt, z'n vrouw hem omhelst en hij niet langer „Overstappie” en zelfs geen „facteur”, doch „lieve pappa” wordt genoemd, dan is het net alsof er in zijn ooghoeken iets vochtigs te zien is.

Maar dat, verzekert Overstappie haastig, komt, omdat hij in den trein „'n stoffie in se oog” gekregen heeft!

L.

Even later op het perron klimt z'n dochtertje juichend tegen hem op, z'n vrouw omhelst hem en dan wordt hij niet langer „Overstappie” en zelfs geen „facteur” doch „lieve pappa” genoemd.

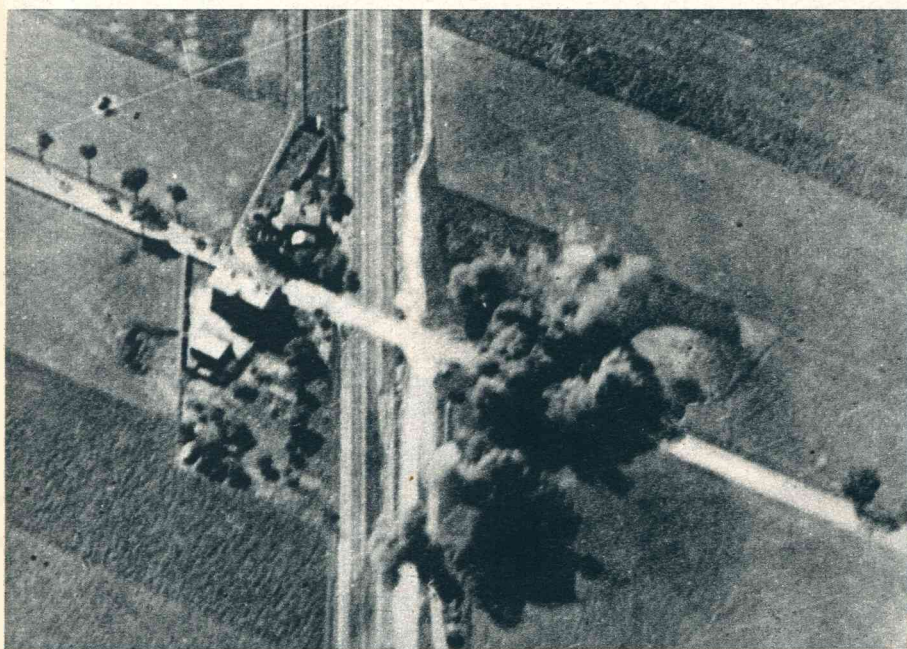
'n Pantserrein, ontspoord door bommen, die naast de rails, doch op de spoorbaan ontploften. Links werden de bovenstellen der wagens vernield, rechts werden locomotief en wagens uit de rails geworpen.

Bij het bombardeeren van de landingsterreinen werden dikwijls vliegtuigen getroffen, die onmiddellijk in brand geraakten. Het geraamte van een Poolse machine.

De strijd in de lucht aan het Oostelijk front

(Opnamen van onzen bijzonderen correspondent)

Uit een bombardementsvliegtuig werd de ontplofing van een bom gefotografeerd, die op de kruising van een weg met een spoorbaan gericht was ten einde den vijand den terugtocht af te snijden.

Bij de luchtgevechten werd het leven van den aviateur dikwijls gered, doordat vele vliegtuigen van splintervrij glas voorzien waren. Op deze foto een treffer, die het glas doorboorde...

Luchtopname van een brandend dorp, dat, aan een der hoofdwegen gelegen, in brand gestoken werd door de terugtrekkende troepen.

De overval van de Indianen is in vollen gang. Zij hebben een trein laten ontsporen en eenige overgeblevenen hebben zich in een der wagons verschanst, tot er hulp komt opdagen. Onder hen bevindt zich Mollie Monahan (Barbara Stanwijck) en Jeff Butler (Joel McCrea).

welke de pioniers van dezen spoorweg oorspronkelijk te overwinnen hebben gehad. Bovendien kwam daar nog een geweldige concurrentiestrijd bij, een strijd, welke van bepaalde zijde met alle onfaire middelen welke maar gevonden konden worden werd gevoerd, zoodat de hulde, bij het tot stand komen van de baan aan de ondernemers gebracht, alleszins verdiend mag heeten.

Cecil B. de Mille, de filmman die voor niets staat, waar het groote en grootsche opnamen betreft, is ook nu weer de regisseur geweest, die van dit onderwerp een hoogst wonderlijke, buitengewoon vermakelijke, doch daarbij niet minder spannende film heeft weten te maken, waarbij de toeschouwer iedere vijf minuten van de eene verrassing in de andere valt. Na de eene scène moet hij zijn te berge gerezen haren gladstrijken, terwijl hij het moment daarop zich juichend van zijn zitting verheft of tersluiks een ontkiemenden traan wegpinkt. Barbara Stanwijck en Joel McCrea zijn de twee hoofdpersonen, de eerste als het meisje, dat met haar genegenheid tegen twee mannen moet vechten, terwijl de laatste met zijn revolver en zijn vuisten heele troepen schurken en wraakzuchtige Indianen in bedwang moet houden. Behoeft het nog gezegd dat zij allebei als overwinnaars uit den strijd treden?

Wie van heerlijke sensatie houdt, welke bovendien nog sterk gekruid is met veel vroolijkheid, moet deze film, welke reeds heden uitkomt, zeker gaan zien.

UNION PACIFIC

Deze uitstekend gemaakte Paramount-film draaide première op het terrein van de Spoorwegtentoonstelling te Amsterdam, in welker entourage zij een buitengewoon gunstigen indruk maakte.

Nu wij het honderdjarig bestaan van onzen eigen Hollandschen spoorweg vieren is een film als deze bijzonder actueel. Zij toont met honderd en een afwisselende, deels komieke, deels spannende tafereelen de ongeloofelijke moeilijkheden, welke de oude Amerikanen te overwinnen hadden, alvorens het hun gelukte een transcontinentalen spoorweg te bouwen, welke dwars door woest en onontgonnen gebied twee wereldzeeën met elkaar verbond. Het is inderdaad een gigantisch werk geweest, want we zijn er van overtuigd, dat deze film slechts een bescheiden gedeelte van de gevechten en kuiperijen heeft opgenomen,

Over ontelbare biels worden de duizenden kilometers rails gelegd, welke het eene einde van Amerika met het andere moeten verbinden.

Deze vriendelijke jongeman is Lynne Overman, die in zijn rol van den oudgediende Leach even gemakkelijk met zijn revolver omgaat als met zijn tandenstoker. Hij is de helper van Jeff en wat voor een!

De Indianen hebben een trein laten ontsporen en zijn nu wild van blijdschap met de goederen, welke de bleekgezichten vervoerden.

De Hengelaarsvereniging te Kampen hield een visch-wedstrijd voor de jeugd. De verrichtingen van den adspirant-kampioen, die in een minimum van tijd negen exemplaren uit het water sloeg, worden met groote belangstelling gevolgd.

De ontgroening der Wageningsche studenten is begonnen met een spiegelgevecht op het water. Een der booten is gekapseisd, wat echter geen beletsel is om den strijd voort te zetten.

Te Utrecht brak brand uit in het gebouw van de firma Bayer aan den Steenweg. Een merkwaardige opname van de uitslaande vlammen.

Gemengd Nieuws

De Betuwsche appelpcampagne is in vollen gang. Een opname in een bongerd te Tiel.

Na 13 dagen gaf de zee een der slachtoffers van de „Van Ewijk” terug. Het stoffelijk overschot van den ziekenverpleger-zeemilicien J. Krul werd den volgende dag te Utrecht met militaire eer ter aarde besteld. De stoet passeert den Tolsteegsingel.

De Floraliavereniging te Heerde organiseerde een tentoonstelling van planten en bloemen, welke door leerlingen van de openbare lagere scholen te Heerde, Hoorn en Veesen en door leerlingen van de bijzondere school te Horsthoek waren gekweekt.

Het echtpaar J. W. Klein Busink-M. A. Scholten te Deventer vierde zijn 50-jarige echtvereniging.

Voor de eerste propaganda-bijeenkomst van de Groninger Vrijwillige Vrouwenhulp bestond groote belangstelling. Het bestuur gefotografeerd tijdens het zingen van het Wilhelmus. Men herkent o.a. mevrouw Cort v. d. Linden, echtgenoot van den burgemeester, eere-presidente; mevrouw Offerhaus, presidente; mevr. Linthorst Homan-Storm van 's-Gravesande, echtgenoot van den Commissaris der Koningin.

De edelachtbare heer F. J. Terwisscha van Scheltinga werd te Wychen feestelijk ingehaald en in een plechtige raadszitting als burgemeester van deze gemeente geïnstalleerd.

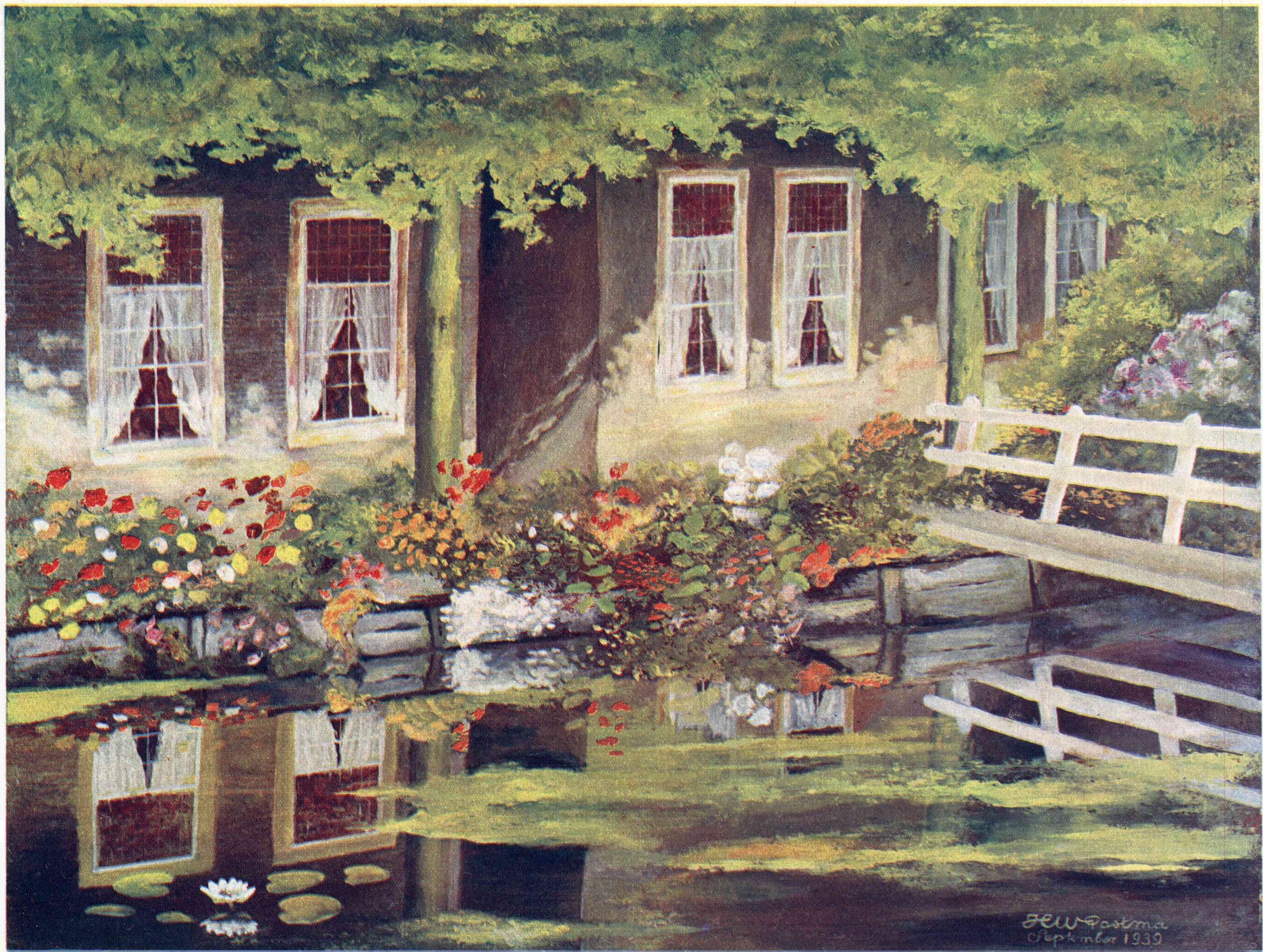
Het Willemsplein te Arnhem wordt van een nieuw wegdek voorzien en natuurlijk toont het publiek op dit drukke punt steeds de noodige belangstelling.

Het station te Leeuwarden was lang niet het eenige dat fraai versierd en verlicht werd ter gelegenheid van het spoorwegjubilé, maar wel was daar het unicum te vinden, dat er 's avonds in de 2e-klasse-wachtkamer gezellige dansmuziek werd gegeven.

Het Groninger Schoolmuseum is verrijkt met een model van den Tabernakel, dat naar de Bijbelsche gegevens door den heer Stokker werd vervaardigd. Professor Semmelink (met lantaarn) gaf een deskundige toelichting voor de schoolhoofden.

EEN MOOIE NAZOMERDAG

DOOR H. W. POSTMA

EILANDEN VAN ZON EN VUUR

**BLOEMEN EN DANSEN
VULKANEN EN STRANDEN
OP HAWAÏ**

Het is reeds lang geleden, dat de Hawaï-eilanden door Cook ontdekt werden en men dezen ontdekkingsreiziger begroette als den god Lono, waarvan voorspeld was, dat hij op een drijvend eiland zou aankomen.

In dien tijd, het was in 1778, was het peil der beschaving in deze landen tamelijk hoog, niettegenstaande het volk geheel geïsoleerd had geleefd. Want Hawaï ligt meer dan drieduizend kilometer van het dichtstbijzijnde vasteland, Californië, verwijderd en de mensen, die hier woonden, moeten dus vrij begaafd geweest zijn. Deze isolatie had ten gevolge, dat deze eilanden jarenlang hun oorspronkelijk karakter behouden hebben, tot... zij opnieuw ontdekt werden, doch ditmaal door de Amerikaanse toeristenbureau's.

Breng uw vakantie door in dit aardsch paradijs, was de slagzin, waarmee de Amerikaan naar deze eilanden gelokt werd en weldra ontlaadde de eene boot na de andere drommen feestgangers, die de „typische” dansen, de inlandsche maaltijden kwamen bijwonen en zich gingen verlustigen in de weelderige natuur onder dit heerlijke klimaat.

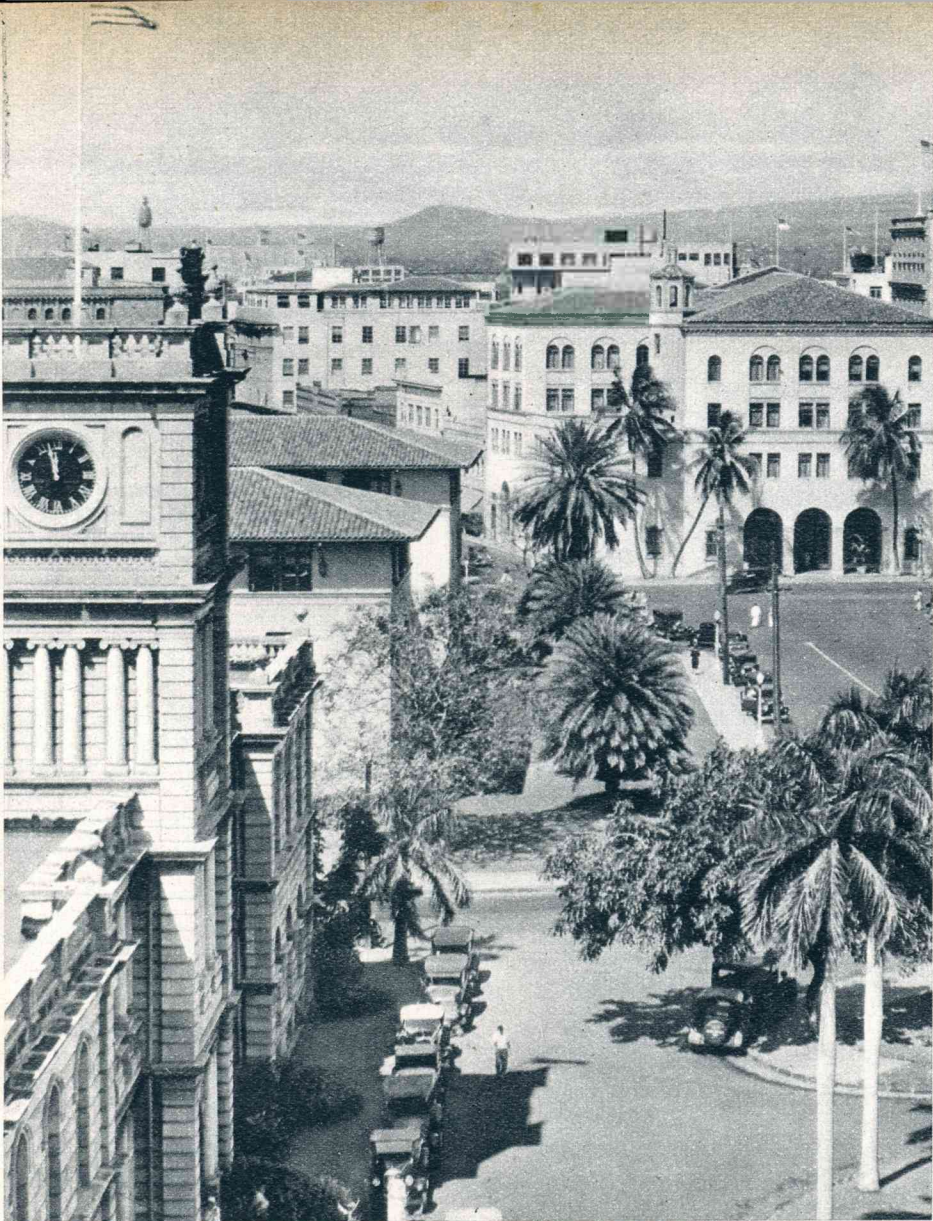
Hawaï is ondanks alle toerisme Hawaï gebleven, het is nog steeds mooi, maar het „typische” is verdwenen, de

De Hawaï-eilanden zijn voor 'n groot deel veramerikaanscht, doch de oude gewoonten worden kunstmatig in stand gehouden. De voorbereidingen tot een inlandschen feestmaaltijd.

Een van de charmante „lei”-verkoopsters, die de bezoekers bestormen zoodra zij van boord stappen om hun de bejaamde kransen aan te bieden.

De wetenschappelijke afdeeling van de suikerplantages in het meest westelijk gedeelte van Hawaï. De rijpe pluimen worden door de inspecteurs onderzocht.

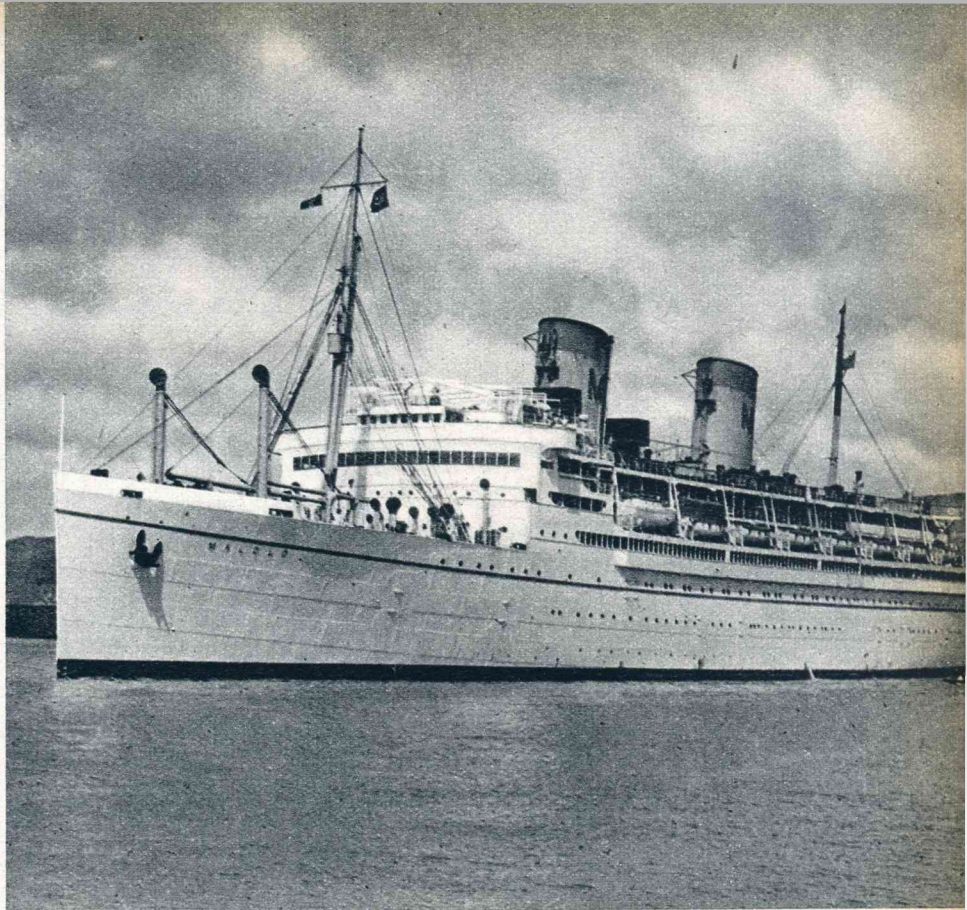

Een plein in Honolulu. Links op den voorgrond het regeeringsadministratiegebouw.

bijzondere dansen worden geësceneerd voor de vreemdelingen en men zegt, dat de natuurmensen, die men hier nog sporadisch tegenkomt, 's avonds in hun auto's naar hun flatjes in de stad tuffen.

Maar Hawaï heeft in zekeren zin ook gewonnen bij deze groote, soms al te groote belangstelling van Amerikaansche zijde, want de reizigers brengen deze prachtige eilanden in den Stillen Oceaen welvaart en tevens wordt het land vrij wat intensiever bebouwd dan vroeger.

De Hawaï-eilanden zijn vulkanisch en dikwijls zijn een of meer der vulkanen in werking, vooral op de kleinere afgelegen eilanden. Op de foto ziet men een uitbarsting van den Kilauea.

Een der groote passagiersschepen, die geregeld de haven van Honolulu aandoen om toeristen te „laden” en te „lossen”.

Een fleurig afscheid: de aankomst of het vertrek van een groot schip is altijd aanleiding tot een feestelijke stemming. De passagiers worden onder de bloemen bedolven en langs alle kanten van het schip wapperen de lange serpentine-linten.

A dark, textured, knitted garment, possibly a hood or a small hat, displayed against a black background. The garment has a rounded top and a flared, ruffled edge at the bottom. The texture is dense and fibrous, suggesting a wool or similar material. The lighting highlights the intricate knit pattern and the frayed edges of the fabric.

Nederlandsche vrouwen, wij weten dat de gedachte, waarvoor ditmaal te breien, uw werk licht en heel gemakkelijk zal maken. Het is voor ons vaderland!

WAT ZULLEN WE ETEN?

Zondag:	Witte soep. Lamscoteletten. Worteltjes. Aardappelen. Chocoladevla.
Maandag:	Gebakken lever. Gestoofde appeltjes. Aardappelen. Rijstebrij.
Dinsdag:	Gehakt. Gesmoorde tomaten. Aardappelen. Maïzenapudding.
Woensdag:	Tomatensoep. Runderlapjes. Savoyekool. Aardappelen.
Donderdag:	Krabbetjes. Stampot van andijvie. Fruit.
Vrijdag:	Magere erwtensoep. Harde eieren. Sla. Aardappelen.
Zaterdag:	Varkenslapjes. Gestoofde bieten. Aardappelen. Beschuit met bessensap.

Als het vleesch duurder wordt

Tweemaal „vleesch”, driemaal „jus”.

HAVERMOUT-„BIEFSTUKJES” (4 PERSONEN)

300 gr. havermout, 150 gr. bloem, 2 dl. water, een snuffje zout, peper, 1 hardgekookt ei, 1 rauw ei, een scheutje soja of bouillonaroma, 75 gr. boter, paneermeel.

Week de havermout een paar uur in het water, voeg er daarna de bloem, het zout, de peper, het scheutje soja of bouillonaroma, het fijngehakte hardgekookte ei en het rauwe ei bij en meng alles tot een gladde massa. Vorm er vervolgens kleine „biefstukjes” van en wentel ze door paneermeel. Smelt de boter en laat ze goed heet worden. Bak de lapjes aan beide kanten mooi bruin en gaar in ongeveer ½ uur à 3 kwartier. Maak de jus daarna af met een scheutje melk en wat soja. Presenteer de biefstukjes met aardappelen en groenten.

GEBAKKEN GRIESMEELPLAKKEN (4 PERSONEN)

½ liter melk, 140 gr. griesmeel, 75 gr. boter, wat zout, 1 eiwit, paneermeel. Breng de melk met het zout en 25 gram van de boter aan de kook, strooi er roerende het griesmeel in en laat deze gaar koken. Giet de griesmeelpap in een schaal en laat haar koud en stijf worden. Snijd er dan schijven van, wentel deze door paneermeel, dan door eiwit en nog eens opnieuw door paneermeel en laat de schijven in de rest van de boter aan weerskanten goudbruin bakken. Dien ze warm op met sla, koolraap, Brusselsch lof of andijvie en aardappelen.

TOMATENJUS (4 PERSONEN)

½ pond tomaten of een eetlepel tomatenpuree, 150 gr. boter, 50 gr. vet, zout, peper, een scheutje soja, wat bloem of maïzena.

Smelt het vet, snijd de tomaten in partjes, strooi er zout en peper op en laat ze in het vet gaar smoren. Zeef ze daarna door een zeef, zoodat de schillettjes en de pitten achterblijven. Smelt vervolgens de boter en laat deze bruin worden, voeg er de tomatenpuree bij en laat deze een tijdje meebraden. Giet er dan wat water of melk bij en roer de massa door zoodat alles goed vermengd is. Maak de jus op smaak met zout, peper en een scheutje soja. Bind ze desverkiezende met wat aangemengde maïzena of bloem.

UIENJUS (4 PERSONEN)

2 uien, 200 gr. boter of vet, een scheutje soja, ¼ liter melk, ¼ liter water, zout, peper, desverkiezende wat bloem of maïzena.

Smelt de boter en voeg daarbij de gesnipperde uien. Laat ze bruin braden en neem ze dan met een schuimspaan uit de boter. Laat de boter verder bruin braden en giet er vervolgens de melk bij. Laat deze onder goed roeren bruineeren en giet er daarna het water bij. Maak de jus op smaak met een scheutje soja, zout en peper. Voeg de uitjes er weer bij en bind de jus desverkiezende met wat bloem of maïzena.

KRUIDENJUS (4 PERSONEN)

1 geraspte wortel, 1 geraspte selderijknol of een fijngehakte prei, fijngehakte peterselie en selderijgroen, 150 gr. boter, 2 eetlepels bloem, ¼ liter melk, ¼ liter water, wat soja of bouillonaroma, zout, peper.

Smelt de boter, laat hierin den geraspten wortel en selderijknol of prei fruiten. neem deze daarna met een schuimspaan uit de boter en strooi er de bloem door.

Laat de bloem egaal bruin branden. Giet er vervolgens het water en de melk bij en laat de saus doorkoken. Maak ze op smaak met soja of bouillonaroma, zout en peper. Roer er de gefruite groenten, de peterselie en het selderijgroen door.

CORRESPONDENTIE

Mevr. J. K.—M. te Soesterberg. Zeer waarschijnlijk zijn de vlierbessen, die in uw tuin staan, geschikt voor jam; u kunt ze gerust gebruiken. Het recept is als volgt:

2 kg. vlierbessen, 3 pond suiker, desverkiezend wat citroensap.

Ontdoo de vlierbessen van de steeltjes. zoek ze zorgvuldig uit en wasch ze meerdere malen in telkens schoon water. Doe ze daarna in een pan, druk ze een weinig fijn en breng ze met deksel op de pan aan de kook. Laat ze vervolgens zonder deksel tot ⅔ van de oorspronkelijke hoeveelheid inkoken en voeg er daarna de suiker bij. Laat de jam nu nog zoolang inkoken tot een druppel er van, die op een koud schoteltje wordt gedaan, niet meer uitvloeit. Roer er desverkiezend van het vuur wat citroensap doorheen en vul er daarna onmiddellijk goed schoongemaakte jampotjes mee. Bedek de jam met een in alcohol gedrenkt papiertje en sluit de potjes met vochtig perkamentpapier af.

Een actief middel tegen tandsteen, de aartsvijand van het gebit.

Tusschen de tanden, op onbereikbare plaatsen en speciaal aan de achterzijde van de tanden zet zich

het tandsteen af. Eerst is het een weeke substantie, die echter langzamerhand harder wordt

en het tandvleesch tot ontsteking brengt. De gevreesde „zakken” ontstaan en

het tandsteen gaat voort zich op den tandhals vast te zetten.

De steeds verdergaande ontsteking van het tandvleesch

leidt tot het gaan loszitten en ten slotte tot het uitvallen van

de tanden, tenzij bijtijds voor de

verwijdering van dien gevaarlijken vijand van het gebit wordt gezorgd.

Verzorg Uw tanden met Solvolith, de eenige tandpasta, die het natuurlijke Karlsbader bron-

zout bevat, het bekende afweermiddel tegen tandsteen. — Solvolith, extra

zacht en een ware weldaad voor gevoelig tandvleesch, is het ideale

middel voor de dagelijkse mondverzorging en wordt door

rookers gebruikt ter verwijdering en voorkoming van nicotine-aanslag.

Solvolith

N. V. SOLVOLITH COMPANY AMSTERDAM

„Mooi haar valt op!”

Voor blond haar:
SHAMPODOR-BLOND
Pakje 20 ct., flacons vanaf 35 ct.

Voor donker haar:
ZWARTKOP SHAMPODOR
Pakje 20 ct., flacons vanaf 35 ct.

Wanneer U haast hebt, kunt U in drie minuten mooi, verzorgd, glanzend haar bekomen door

ZWARTKOP DROOGSHAMPOON
de spoedhaarwassing zonder water.

„Leuk zie je er uit

met dien lichten strik! En wat heb je aan je haar gedaan, dat het zoo mooi glanst?” „Dat heeft mammië gisteren gewassen. ZWARTKOP nemen wij daarvoor. Mammië zegt, dat U het ook gebruikt, tante en dat daarom Uw haar altijd zoo mooi zit!”

Zwartkop-haarverzorging is steeds op de hoogte der laatste wetenschappelijke onderzoekingen. Het haar blijft kalkzeepvrij en niet-alkalisch. Soepelheid, schitterende glans en een goed-zittend kapsel zijn het teeken voor gezond, met „Zwartkop” verzorgd haar.

ZWARTKOP SHAMPODOR

de gegarandeerd niet-alkalische shampoo!

Moderne pompon van struis op een bol van Schotsch fluweel.

Baretten zijn de groote mode.

Achter dezen kleinen matelot wappert een satijnen strik.

VOOR ELK PROFIEL EEN HOED

Vrouw Mode maakt het ons ditmaal wel erg gemakkelijk om het ons passende hoofddeksel te vinden. De keus is zóó groot, dat er voor niemand ook maar de geringste verontschuldiging bestaat om met een minder flatteuzen hoed op de proppen te komen. Hoeden met en zonder rand! Chasseurs en postiljons, tricornen en turbands, baretten en pet-modellen, kleine matelots, piccolo-petjes en bretons, hooge kozakkenmutsen en kleine toques. Nieuw onder de zon zijn de cylinderbollen, die afgekeken zijn van de heeren-hoogehoeden. Zelfs de velours panne is niet origineel. Over het algemeen echter zijn deze cylinderhoeden van het veel practischer vilt vervaardigd. Fluweel zien we slechts sporadisch, daarentegen wel een eenigszins ruige haarvilt. Het meerendeel der hoeden is gegarneerd met satijnen lint, dat vaak lustig achter de draagster aanwappert. Ook de voile blijft gehandhaafd als garneering, hoewel minder dan dezen zomer. Veeren, vooral patrijs- en fazantveeren en kopveertjes van struis, zijn uiterst populair. Veeren, die vaak zóó lang zijn, dat er geen mogelijkheid bestaat om in tram of taxi behoorlijk plaats te nemen.

Ook bont is dit seizoen een geliefde garneering, zoowel ruige vossenstaarten als appliques van breitschwanz, persianer of bever. Metalen clips, spelden en motiefjes vroolijken menig eenvoudig hoofddeksel op. Wat de kleuren betreft, zien we naast overwegend veel zwart ook bordeauxrood, roodbruin, lichtgrijs, groen en bruin in een massa verschillende nuances, en, geheel in tegenstelling met andere jaren, slechts weinig marineblauw.

In veel gevallen completeert men een mantel of een pakje met een hoedje, handschoenen en tasch in een contrastkleur.

Een breton met garneering van genopte voile.

MEISJES- MANTELS

205. Mantel van effen stof, gegarneerd met bontstaarten, groote revers, ceintuur in de taille. Benodigde stof: 2.75 m. van 140 cm. breed.

206. Mantel van effen stof, sluiting met één rij knopen, sjaalkraagje van bont, voorpanden met figuren. Benodigde stof: 2.75 m. van 140 cm. breed.

207. Mantel van tweed, sluit met twee rijen knopen, bontkraag, rug met ceintuur. Benodigde stof: 2.75 m. van 140 cm. breed.

208. Mantel van diagonaal, sluiting met twee rijen knopen, ingezet voorpand, bontgarneering van astrakan. Benodigde stof: 2.75 m. van 140 cm. breed.

Van alle in deze rubriek afgebeelde genummerde kostuums, die ontleend zijn aan het mode-album „Winterweelde”, zijn patronen verkrijgbaar tegen den prijs van 50 cts. voor compleets, 35 cts. voor mantels en japonnen en 20 cts. voor rokken, blouses, kleine avondjassies en kinderkleding. Bij bestelling vooral opgeven het gewenschte maatnummer. Bestellingen kunnen geschieden bij uw agent of bezorger; door girostorting op No. 293631; door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels (s.v.p. niet van 6 cent) aan het PATRONENKANTOOR „PANORA”, NASSAUPLEIN 1, HAARLEM waarbij 5 cts. extra voor toezending per post verschuldigd is. Men kan echter de patronen ook afhalen aan het bureau van dit blad.

CORRESPONDENTIE

Mevr. G. L. -G. te Utrecht. Wij hebben reeds met de tijdsomstandigheden rekening gehouden en hebben onze menu's en recepten daarom geheel aan die tijdsomstandigheden aangepast, zooals u bv. uit de recepten van eenvoudige soepen, die in ons blad van 21 September j.l. gepubliceerd werden, zult kunnen opmaken.

Mevr. S. te Amsterdam en Mej. J. B. te Papendrecht. Voor den zuurkoolinmaak neemt men: wittekoolen of savoyekoolen of — wat nog smakelijker is — gedeeltelijk witte, gedeeltelijk savoyekoolen.

Men ontdoet de koolen van de buitenste bladeren en schaaf ze met een koolschaaf in fijne reepjes of snijdt ze met een mes fijn. Vervolgens legt men een laagje van de kool in een Keulschen pot,

strooit hierop wat zout (op 8 koolen rekt men plm. 100 gram zout), strooit er enkele peperkorrels tusschen en legt er dan weer een laagje kool op. Op deze wijze gaat men door totdat alle kool verbruikt is. Vervolgens wordt de kool stevig met de hand aangestampt totdat er zich pekkel, die boven de kool moet staan, gevormd heeft. Daarna bedekt men de kool met een schoon wit doekje, legt hierop een plankje en verzwaart dit weer met een steen. Ten slotte plaatst men den pot (of een houten vaatje) op een koele droge plaats.

Heeft er zich na eenige dagen een wit vlies gevormd, dan wordt dit verwijderd, het doekje wordt gewasschen en weer opnieuw op de kool gelegd. De inmaak moet geregeld op deze wijze gecontroleerd worden.

Voor selderij wordt hetzelfde recept toegepast; men rekt op 5 pond selderij plm. 2 ons zout.

Als het zachte vel
van een héél jong poesje!

Zóó donzig voelt deze lingerie uit fijne, zachte wol aan. Past als een handschoen, omdat zij naar de lichaamsvorm is gemaakt. Een gracieus bloemen motief siert bovenzijde van 't hemdje en de broekspijpjes. Ziet U ook de schuifjes aan de schouderbandjes? Daarmee stelt U de juiste pasvorm over de buste in . . . precies volgens Uw figuur. En denkt U er vooral aan, dat bij alle Juvena-lingerie, de zoomen van ingeweven, waschecht elastiek zijn voorzien? Gun Uzelf voor dezen winter zúlke elegante, warme en tóch zóó zachte lingerie!

Vraagt U eens de interessante brochure K, met prachtige foto's der nieuwe modellen aan Jos. Könings, Kon. Wilhelminalaan 475, Voorburg, die U, waar noodig, tevens het adres van den dichtstbijzijnden leverancier opgeeft. Wilt U Uw naam en adres s.v.p. in blokletters schrijven?

Juvena

Kosteloos PSYCHOLOGISCH ADVIES voor de Abonné's van dit blad.

Wat is een PSYCHOLOGISCH ADVIES?

Een „Psychologisch Advies” is een raadgeving of een reeks van raadgevingen, gegrond enerzijds op een psychologisch onderzoek, d.w.z. op een analyse der eigenschappen van den geestelijken mensch (verstand, gemoed, karakter, zenuwleven, denkleven en zenuwgestel), alsmede zijn levenssfeer, en de waardeering van een en ander volgens de gegevens, die de moderne wetenschap der psychologie ons verschafft; anderzijds is het Psychologisch Advies gegrond op de ervaringen in het genezen van ongewenschte, en het aanbrengen van gewenschte eigenschappen en toestanden van den geest (en door middel van deze: van lichaam, persoonlijkheid, omgeving, prestaties, enz. enz.), welke langs den weg der praktische, of toegepaste psychologie zijn gevonden of opgebouwd.

Deze wetenschap: de **practische of toegepaste Psychologie** stelt ons in staat alle uitingen van den mensch, ondanks haar gecompliceerdheid, en in alle vormen des levens, zoodanig te ontleden, dat wij een

in zijn helderheid, eenvoud en juistheid geheel nieuwen kijk op menschen, eigenschappen, daden, gebeurtenissen, zaken en toestanden verkrijgen. De helderheid en juistheid van dit inzicht stellen den psycholoog in staat, de ware middelen aan te geven, waardoor verkeerdheden in de bestaande verhoudingen kunnen worden uit den weg geruimd en verbeterd.

In het algemeen zullen aldus de voorwaarden worden vastgesteld, waaronder elke gewilde toestand van den geest, alsmede diens uitingen in het lichaam, of in uiterlijke daden zullen ontstaan, en is het mogelijk door het begrijpen, veroorzaken en samenbrengen van synthetiseerende eigenschappen van den geest, het innerlijk en uiterlijk leven te beheerschen, te vervormen, te versterken, veredelen en verfraaien.

Het aan de hand doen van methoden of voorschriften, die volgens de hier in breede trekken geschetste werkwijze worden vastgesteld, noemt men: het geven van een „Psychologisch Advies”.

Zulk een Psychologisch Advies is in tal van gevallen

van onschatbare waarde en zal U in alle omstandigheden behoeden voor vele teleurstellingen en smarten, aangezien het duidelijk aangeeft, **WAT** er in U niet deugt of onvoldoende is, voor welken arbeid of levenssfeer gij **NIET** geschikt zijt; anderzijds is het psychologisch advies een betrouwbare gids, welke U zal helpen die plaats in het leven te vinden en deze in te nemen, waar gij met het grootste nut en met de meeste voldoening werkzaam kunt zijn. Het psychologisch advies wijst U den weg, welke eigenschappen gij goed zult doen te veranderen om voor een gewenschte loopbaan, doel of levenssfeer geschikt te worden of U een meer aangename omgeving te scheppen. Het doet méér, en hierin ligt zijn voornaamste beteekenis: het geeft U de middelen aan, **waardoor** die noodige veranderingen zonder treurspel kunnen worden tot stand gebracht. En aldus is het Psychologisch Advies de wegereider voor uw tocht opwaarts, voor uw hoogere ontwikkeling, betere positie, grootere levensvoldoening, ruimer inkomen, méér levensvreugd.

Onze tijd staat in
het Teeken der

PRACTISCHE PSYCHOLOGIE!

MET DALMEIJER

*komt U
er
bovenop!*

OPLEIDING TOT SUCCES

Beroemd sinds 1912. Alleen PER POST.
OVERAL HEEN uitsluitend voor Volwassenen

Dalmeijer's psychologische Cursussen hebben sinds 27 jaar voor de toepassing der praktische psychologie den weg gebaad, alsmede de methode aangegeven en dit op een wijze, welke deze praktische toepassing heeft gebracht onder het bereik van iedereen, onverschillig opvoeding, schoolkennis, sexe of leeftijd. Ondanks de geringe inspanning, die van den Cursist gevergd wordt, stellen Dalmeijer's Cursussen hem in staat

eengroter, geestkrachtiger mensch te worden.

De meest voor de hand liggende toepassing van de Practische Psychologie is de toepassing ervan op Uw **PERSOONLIJKHEID**. Inderdaad is dit de wetenschappelijke cultuur van den „boom des goeds en des kwaads”.

En evenals men den boom kent aan zijn vruchten, zoo is 't het „succes” van den mensch, dat onze persoonlijkheid openbaart. Uit dit „succes” blijkt, of wij sterk en edel van karakter, gezond en doortastend van geest zijn, danwel, of wij geketend zijn door de machten des kwaads. — Hoe kan nu het Psychologisch Advies U van dienst zijn?

Op vele wijzen: voor het verbeteren van uw zenuwgestel en uw capaciteit voor arbeid en genoegen; in den omgang met uw medemenschen; bij de opvoeding uwer kinderen; bij het streven naar meer ontwikkeling; bij het kiezen van een loopbaan; bij het aanvaarden van nieuwe werkzaamheden; bij het winnen van klanten; bij het uitbreiden uwer zaken; voor het overwinnen van slechte gewoonten en het vestigen van goede; voor het beter leeren kennen van Uzelven, enzovoorts, enz. Het is noodig, dat wij van tijd tot tijd een zelfonderzoek instellen; veelal is dit een openbaring! Het is noodig, dat wij ons nu en dan afvragen: **Hoe groot is mijn NUTTIG EFFECT?**

**HOE GROOT
IS UW
NUTTIG EFFECT**

**POPULAIRE HANDLEIDING
TOT
ZELF-ANALYSE
EN BEPALING VAN DEN
EFFICIENCY-COËFFICIENT
VAN DEN MENSCH**

EEN KORTE WEG TOT SUCCES! ZIE HIER EEN KLEINEN GREEP UIT DE RESULTATEN ONZER CURSISTEN!

Cursist 3068 ASSURADEUR
Van zijn fabrieksarbeiden is hij door zijn lessen een flink zakenman geworden.

Cursist 8570 bracht het in 3 jaar tijd van klein winkeltje, die met het raam van zijn huis kamer als uitstapkast, wat stukjes leer verkocht, tot eigenaar van een nieuw gebouwd pand met een bloeiende zaak in lederwaren.

Cursiste 2518 leerde in huiswoud en voocht leer schrijf ons door toepassing van uw lessen kwam te stekken meer veel en troefte de plaatsstelling groter en bij de klasse van goede meisjes, mochten zij de klas

Cursist 1005 werd met voortgang van vele andere jaren na zijn cursus te hebben besloten, bevoegd tot Directie van het filiaal te Parijs van een ander grootste industrieën

Cursist 1808 werkte zich in 6 jaar tijd op van een Salariatus 1825 week tot de positie van administrateur-eener corporatieve fabriek-Vereniging in het Noorden des lands op een jaarlijks inkomen van 74000

Cursiste 536 van haar tijd 14 maanden te bene van overtuiging, dat het nuttig was om te weten hoe men een kind moet opvoeden en hoe men een kind moet opvoeden

Cursist 1005 wordt met voortgang van vele andere jaren na zijn cursus te hebben besloten, bevoegd tot Directie van het filiaal te Parijs van een ander grootste industrieën

Zend nog heden nevenstaanden bon volledig ingevuld als brief in aan DALMEIJER'S CURSUSSEN, Koninginneweg 182, te Amsterdam-Zuid. Links bovenaan de envelop schrijven: **VOOR ADVIES**. U ontvangt dan een vragenlijst, recht gevende tot het bekomen van een psychologisch advies, dat geheel en uitsluitend **PER POST** met U wordt behandeld. Ook militairen kunnen hiervan dus gemakkelijker gebruik maken; bovendien beschikken zij over voldoende vrije tijd. Dringend verzoek: **NIET** aan te vragen door minderjarigen, zonder toestemming van voogd, of nieuwsgierigen; alleen bestemd voor belangstellenden.

Hierlangs afknippen en als brief inzenden aan DALMEIJER'S CURSUSSEN, Koninginneweg 182, te AMSTERDAM (Z.) Links bovenaan op de envelop zetten: **VOOR ADVIES**.

BON voor de Abonné's en Lezers van dit blad tot het bekomen van een **KOSTELOOS PSYCHOLOGISCH ADVIES** alsmede eenige interessante psychologische brochures.

Naam:

Positie: Leertijd:

Adres:

Een 27-jarige Reputatie van Succes!